

Številka: 004-37/2023/4
Ljubljana, 27.11. 2023
EVA /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo o izvajanju Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj 2018–2022 – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na .... seji, dne ..... sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom o izvajanju Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj 2018–2022.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Vročiti: - Statistični urad Republike Slovenije.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Apolonija Oblak Flander, v.d. generalnega direktorja
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:
Srednjeročni program statističnih raziskovanj je temeljni strateški dokument, ki določa delovanje slovenske državne statistike. Predlog Poročila o izvajanju Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj 2018–2022 je pripravil Statistični urad RS, ki je glavni nosilec izvajanja dejavnosti državne statistike, v sodelovanju z Banko Slovenije in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje kot

pooblaščenima izvajalcema dejavnosti državne statistike. Poročilo navaja ključne dosežke državne statistike v obdobju 2018-2022.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja

izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Izvajanje sklepov vlade ne bo imelo finančnih posledic za državni proračun.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Skladno s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) javnost ni bila povabljena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa Vlade RS.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: .....

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano .....

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

/

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

/

Barbara Dremelj Ribič,
namestnica generalnega direktorja

Poročilo o izvajanju Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj 2018–2022

Ljubljana, 2023

KAZALO

UVOD	8
SLOVENSKA DRŽAVNA STATISTIKA.....	10
VIZIJA, POSLANSTVO IN VREDNOTE DRŽAVNE STATISTIKE.....	10
IZVAJANJE PROGRAMA.....	11
1. STATISTIČNI PODATKI IN STORITVE	12
1.1 MAKROEKONOMSKO PODROČJE.....	12
1.2 PREBIVALSTVO IN SOCIALNI POGOJI.....	17
1.3 POSLOVNO PODROČJE.....	26
1.4 KMETIJSTVO, OKOLJE IN NARAVNI VIRI.....	34
1.5 KOMUNICIRANJE IN SODELOVANJE Z UPORABNIKI.....	39
2. PODATKOVNI VIRI.....	46
3. ZMOGLJIVOSTI.....	52
3.1 OPTIMIZACIJA IN POSODABLJANJE STATISTIČNIH PROCESOV.....	52
3.2 KAKOVOST IN INFORMACIJSKA VARNOST	59
3.3 FINANČNI IN KADROVSKI VIRI V DRŽAVNI STATISTIKI.....	61
4. SODELOVANJE.....	65
4.1 DRŽAVNA STATISTIKA V SLOVENSKEM IN MEDNARODNEM OKOLJU	65
ZAKONODAJA	70
SEZNAM KRATIC	78

Uvod

Slovenska državna statistika si je v srednjeročnem obdobju 2018–2022 zadala številne cilje, ki jih je v tem obdobju uresničevala ter sledila svojemu poslanstvu in viziji. Ob tem smo krepili razvoj na različnih statističnih področjih, vzpostavljali temelje novim statistikam, dostopali do novih virov podatkov in uvajali inovativne rešitve. V pričujočem dokumentu predstavljamo pomembne dosežke, delo in mejnike, ki so omogočili, da smo učinkovito opravili svoje naloge.

Kljub temu, da je bilo preteklo srednjeročno obdobje tudi v znamenju covid-19, smo na področju **zbiranja podatkov** uspešno premagovali težave in izvajali vse potrebne aktivnosti. Prvi val epidemije covid-19 je bil velik izziv, a s prilagajanjem izrednim razmeram nam je uspelo ohraniti temeljno produkcijo ter slediti ciljem in prioritetam v času zdravstvene krize. Med epidemijo smo omogočili in nudili tehnično podporo za delo na domu za naše zaposlene in anketarje. Delo smo organizirali hibridno, ob poslabšanju epidemioloških razmer pa od doma, razen ko je bila prisotnost zaposlenih na lokaciji nujna.

Zavedamo se velike odgovornosti do **dajalcev podatkov**, zato smo si vso srednjeročno obdobje prizadevali za učinkovito in do dajalcev podatkov prijazno zbiranje podatkov. SURS je bil celotno obdobje zelo aktiven na področju pridobivanja novih podatkovnih virov, ki predstavljajo nove priložnosti na področju priprave statističnih podatkov. Vzpostavljali in krepili smo partnerstva z upravljalci javnih in zasebnih podatkovnih virov, ustanovili pa smo tudi sosvet za sodelovanje z dajalci podatkov.

Vseskozi smo izvajali razvojno delo na področju **informacijske tehnologije**. Uvajali smo izboljšave v statistične procese, posodabljali obstoječe in razvijali nove tehnološke rešitve. Vzpostavljali smo postopke statistične obdelave za številna nova in prenovljena raziskovanja, izvedli smo prenove spletnih mest, baz podatkov, aplikacij in drugih postopkov. Intenzivno smo se pripravljali tudi na strokovni pregled skladnosti s Kodeksom ravnanja evropske statistike, ki je potekal junija 2023.

Nadaljeval se je tudi razvoj **informacijske varnosti**. SURS je eden prvih statističnih uradov v Evropskem statističnem sistemu, ki je pridobil potrdilo, da je uspešno preстал certifikacijski pregled informacijske varnosti.

SURS je bil uspešen tudi na področju merjenja **inovacijske zrelosti** v organih državne uprave, kjer redno sodeluje. Za leto 2020 se je SURS med 25 sodelujočimi državnimi organi uvrstil na 5. mesto pri vzpostavitvi in podprtosti procesa inovacij, na 3. mesto pri odnosu, znanju in veščinah zaposlenih s področja inovativnosti ter na 3. mesto pri odnosu in podpori vodstva na področju inovativnosti.

Kljub spremenjenim razmeram smo uspešno upravljali tudi **finančni načrt** in pridobivali evropska sredstva. Revizija tuje revizorske hiše je pokazala, da smo eden redkih statističnih uradov, ki nima nepravilnosti pri poslovanju z evropskimi sredstvi.

V letu 2019 smo **75-letnico SURS-a** obeležili tudi z razstavo infografik z naslovom Statistično gledano na Krakovskem nasipu v Ljubljani, za katero smo izbrali nekaj statistično zapisanih zgodb o Sloveniji in njenih prebivalcih. Za to razstavo je SURS prejel priznanje Brumen za odlično slovensko oblikovanje.

SURS na različne načine spodbuja zanimanje za statistiko med mladimi. Ti so svoje znanje iz statistične pismenosti in poznavanje statistike lahko pokazali na vsakoletnih **Evropskih statističnih igrah**, kjer dosegajo zavidljive uspehe. V letu 2022 so potekale že šestič. Da statistika ni suhoparna in dolgočasna, pa so naši obiskovalci lahko spoznali tudi ob Dnevu odprtih vrat, ko smo jih popeljali skozi naš delovni proces.

Veseli smo tudi uspehov na področju **komuniciranja** o statistiki in statističnih podatkih. Naš način podajanja informacij in komunikacije z uporabniki je v strokovni javnosti na področju komuniciranja zelo prepoznan in cenjen. SURS pa je prejel tudi zahvalo Fakultete za družbene vede za pomemben prispevek k prenosu znanja in razvoju novih storitev.

Velik uspeh je SURS dosegel tudi s prenovo podatkovne baze SiStat, kjer je uporabnikom na voljo že več kot milijarda podatkov. Baza SiStat je prilagojena tudi ranljivim skupinam uporabnikov. Na spletni strani stat.si smo objavili nov produkt z naslovom »**Slovenija interaktivno**«, ki prikazuje aktualne ekonomske, družbene in okoljske podatke v obliki interaktivnih grafikonov. Ves čas pa smo skrbeli za uvajanje stilskih, slogovnih in jezikovnih smernic ter uvajali izboljšave v pripravo novic.

Omeniti velja tudi ponoven dosežek slovenske državne statistike v raziskavi »**Open data Inventory**« (ODIN) v letu 2022. Slovenija se je po pokritosti in odprtosti statističnih podatkov v svetovnem merilu uvrstila na 6. mesto (od 195 držav), v regiji Južna Evropa pa na 1. mesto.

SURS je vseskozi aktiven tudi na **družbenih omrežjih**, kjer dosega lep odziv svojih uporabnikov. Po njihovi oceni so zapisi SURS-a med najboljšimi v javni upravi. SURS danes velja za institucijo z enim od najbolj zanimivih profilov v Sloveniji. Tudi tu je veliko priložnosti za predstavitev našega dela in državne statistike.

SURS uspešno izpolnjuje pričakovanja svojih uporabnikov. Tudi v letu 2022 smo izmerili **splošno zadovoljstvo uporabnikov** statističnih podatkov in storitev z delom SURS-a. Večina je splošno zadovoljstvo s SURS-om ocenila kot visoko. Z najvišjo povprečno oceno so se opredelili do trditve, da bi SURS tudi drugim priporočili kot vir statističnih podatkov. Vse povprečne ocene so enake tistim iz 2021, pri sklopu o zaupanju pa je bilo zaupanje v ustanovo višje kot leto pred tem.

Državni statistiki smo bili vso obdobje aktivni tudi na različnih **evropskih in mednarodnih dogodkih** ter pri prenosu znanja in izkušnj drugim statističnim uradom. Leto 2021 je bilo z mednarodnega vidika predvsem v znamenju predsedovanja Slovenije Svetu EU na področju statistike. Slovensko predsedstvo je zelo uspešno zaključilo delo na vseh treh zakonodajnih predlogih s področja statistike, ki so bili v postopku sprejemanja na Svetu EU; vsi trije predlogi so bili s področja kmetijskih statistik.

Vsako leto smo v sodelovanju s Statističnim društvom Slovenije izvedli tudi **Statistični dan**. V sodelovanju z raziskovalci pa smo v letu 2022 izvedli prvi »**Statistični dan z raziskovalci**«, ki se ga je udeležilo okoli 130 obiskovalcev iz Slovenije. Na dogodku so bile predstavljene izvirne raziskovalne objave, pri njihovi analizi pa so bili uporabljeni tudi podatki SURS-a. Izbrane so bile, da bi tudi v širši raziskovalni skupnosti spodbudili uporabo in razvoj statistike.

mag. Apolonija Oblak Flander
v.d. generalnega direktorja Statističnega urada RS

Slovenska državna statistika

Državna statistika je strokovno neodvisna dejavnost izvajanja programa statističnih raziskovanj. Izvaja se po načelih nevtralnosti, objektivnosti, strokovne neodvisnosti, racionalnosti, statistične zaupnosti in preglednosti. Osnovne naloge pri izvajanju dejavnosti državne statistike opravlja in usklajuje **Statistični urad RS (SURS)**, poleg njega pa izvajajo dejavnost državne statistike za posamezna področja še druge za to dejavnost pooblaščen ustanove. V srednjeročnem obdobju 2018–2022 sta to še **Banka Slovenije (BS)** (statistika plačilne bilance, finančne in denarne statistike, nacionalni računi) in **Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)** (statistika zdravja in zdravstvenega varstva).

Vlogo in sodelovanje Statističnega urada RS in pooblaščenih izvajalcev dejavnosti državne statistike določa **Zakon o državni statistiki**¹, in sicer v zvezi z organizacijo, pripravo, izvedbo statističnih programov² in poročanjem o njih, v zvezi s spoštovanjem osnovnih načel uradne statistike, z izkazovanjem statističnih podatkov in mednarodnim sodelovanjem.

Zaradi vpetosti Slovenije v Evropsko unijo se izvajanje dejavnosti državne statistike tesno prepleta tudi z izvajanjem dejavnosti **evropske statistike**, zato je statistična zakonodaja Evropske unije neločljivi element delovanja slovenske državne statistike.

Institucije, ki tvorijo slovensko državno statistiko, delujejo tudi skladno s profesionalnimi standardi, določenimi v **Temeljnih načelih** uradne statistike Združenih narodov³, v Kodeksu ravnanja evropske statistike⁴ ter v **Javni zavezi** Evropskega sistema centralnih bank o evropski statistiki⁵. Poleg teh upoštevajo tudi druge najboljše mednarodne statistične standarde.

Vizija, poslanstvo in vrednote državne statistike

Vizija

Vizija slovenske državne statistike je družba, v kateri državljani, podjetja in država pri sprejemanju odločitev uporabljajo verodostojne informacije.

Poslanstvo

Poslanstvo slovenske državne statistike je zagotavljanje kakovostnih podatkov o stanjih in gibanjih na ekonomskem, demografskem in socialnem področju ter na področju okolja in naravnih virov.

---

¹ <https://www.stat.si/statweb/LegislationAndDocuments/ApplicRegul>

² <https://www.stat.si/statweb/LegislationAndDocuments/StatSurveys>

³ <https://unstats.un.org/unsd/dnss/gp/FP-New-E.pdf>

⁴ <https://www.stat.si/statweb/FundamentalPrinciples/CodeOfPract>

⁵ https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/escb_public_commitment_on_european_statistics.sl.html

Vrednote

Državni statistiki delujejo in odločajo v skladu s svojimi temeljnimi vrednotami:

- uporabnikom zagotavljajo vrhunsko storitev,
- spoštujejo dajalce podatkov,
- ščitijo statistično zaupnost,
- upoštevajo najvišje strokovne statistične standarde,
- ravnajo strokovno neodvisno in nepristransko,
- razpoložljive vire uporabljajo gospodarno.

Izvajanje programa⁶

Pripravo srednjeročnega programa statističnih raziskovanj nalaga Zakon o državni statistiki, ki določa, da predlog programa pripravi SURS v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci, sprejme pa ga Vlada. Pri pripravi programa so bile upoštevane potrebe nacionalnih uporabnikov, potrebe EU-ja in drugih mednarodnih organizacij ter potrebe dajalcev podatkov.

Pri uresničevanju nalog v preteklem srednjeročnem obdobju smo državni statistiki sledili ciljem, zastavljenim v SPSR-ju 2018–2022⁷, ki so razdeljeni v štiri **prednostna področja: statistični podatki in storitve, podatkovni viri, zmogljivosti ter sodelovanje**.

Med prednostnimi področji so najpomembnejši statistični podatki in storitve, ki so dodana vrednost državne statistike za družbo. Zajemajo podatke o prebivalcih, poslovnih subjektih ter o ekonomskih, socialnih, demografskih in okoljskih pojavih v slovenski družbi. Vsa druga prednostna področja podpirajo razvoj, pripravo in izkazovanje statističnih podatkov in storitev.

V prvem delu dokumenta – statistični podatki in storitve – poročamo predvsem o opravljenih nalogah, ki so za posamezno statistično področje izvajanja SPSR-ja 2018–2022 pomenile še posebno pomemben razvojni dosežek (npr. v kakovosti, nadgraditvi podatkov, v komunikaciji z dajalci in uporabniki podatkov). Nato pa poročamo o pomembnih razvojnih dosežkih še po drugih prednostnih področjih.

---

⁶ SPSR 2018–2022

⁷ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=DRUG4366>

1. Statistični podatki in storitve

Zajemajo podatke o prebivalcih in poslovnih subjektih, o njihovih značilnostih in ravnanjih, o ekonomskih, socialnih, demografskih in okoljskih pojavih v slovenski družbi.

Cilji:

- Ohranitev zdajšnjega obsega in vsebine statističnih podatkov
- Razvoj novih statističnih podatkov in nadgraditev obstoječih
- Pravočasnost ter skladnost in primerljivost statističnih podatkov
- Dostopnost in jasnost statističnih podatkov
- Sodelovanje z uporabniki

1.1 Makroekonomsko področje

Nacionalni računi v znamenju novosti

V letu 2018 je SURS prvič objavil podatke na področju **bilanc stanj nefinančnih sredstev**, in sicer letno oceno **vrednosti zemljišč** v lasti sektorja gospodinjstev. Objavljena je bila celotna časovna vrsta podatkov o površini zemljišč pod zgradbami in objekti in o površini obdelovalnih zemljišč za leta od 1995 do 2017. Pri tabelah **ponudbe in porabe** je bil skrajšan rok za objavo podatkov za šest mesecev.

Zaključen je bil tudi projekt, ki je obsegal več aktivnosti, povezanih z globalizacijskimi procesi: vzpostavljen je bil model za identifikacijo t. i. **podjetij brez tovarne**, izboljšana je bila metoda obravnave **tujih podružnic** v nacionalnih računih in izvedena analiza t. i. **enot s posebnim namenom**. Leto kasneje je bil zaključen dveletni projekt priprave **metapodatkov**, ki so vsebinsko in strukturno skladni s standardno predlogo ESS-ja. Namen projekta je bila priprava skladnih in na mednarodni ravni primerljivih metapodatkov za izmenjavo in diseminacijo na mednarodni ravni, kar je podprto z ustrezno spletno aplikacijo. Slovenija je bila edina država, ki je metapodatke pripravila za kar trinajst področij nacionalnih in regionalnih računov. Ker je večina držav članic pripravila metapodatke le za celotne nacionalne in regionalne račune, jih je tako objavil tudi Eurostat⁸.

V obdobju 2018–2022 je potekalo razvojno delo na področju merjenja **ekonomsko-socialne neenakosti gospodinjstev** v nacionalnih računih. SURS je v analizo neenakosti dohodka, potrošnje in varčevanja gospodinjstev vključil tudi podatke o stanovanjskem premoženju gospodinjstev in rezultate predstavil v samostojni objavi⁹. Analiza je temeljila na razdelitvi agregatov nacionalnih računov s pomočjo podatkov iz statističnih raziskovanj in registrov. Po dveh eksperimentalnih objavah rezultatov razvojnega dela na tem področju je Slovenija rezultate ob koncu novembra 2020 kot **prva** članica EU-ja **objavila redno**, in sicer za leta 2012, 2015 in 2018. Izračuni o porazdelitvi dohodka, varčevanja in premoženja med gospodinjstvi se z letom 2023 pripravljajo vsako leto.

⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

⁹ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7524>

Po zaključku projekta za preučitev možnosti **skrajšanja roka objave BDP-ja** in prehodnem testnem obdobju vzporednih izračunov smo na področju makroekonomskih statistik prešli na redno produkcijo podatkov četrletnega BDP-ja v $t + 45$ dni po referenčnem obdobju (prej $t + 60$ dni). V maju so bili za 1. četrletje 2022 tako prvič objavljeni podatki o četrletnem BDP-ju v $t + 45$.

V letu 2022 smo nadgradili podatke o bruto investicijah v osnovna sredstva in sicer z **oceno bruto investicij v osnovna sredstva** sektorja država po statističnih regijah, objavili pa smo tudi **oceno vrednosti trajnih potrošnih dobrin** v lasti gospodinjstev. S tem je bila dopolnjena bilanca stanj nefinančnih sredstev, ki zdaj omogoča celovitejši vpogled v stanje nefinančnega premoženja gospodinjstev.

V decembru so bili prvič objavljeni rezultati projekta razvoja **kazalnikov produktivnosti**. Objavljeni so bili kazalniki produktivnosti dela, kapitala in večfaktorske produktivnosti za leta 2000–2020, nekateri pa tudi za daljše obdobje 1996–2021. Pripravljena so bila ustrezna metodološka pojasnila.

V okviru raziskovalnih prispevkov je bila leta 2019 prvič objavljena **ocena vrednosti človeškega kapitala** za Slovenijo. Objavili smo tudi dva prispevka, ki pojasnjujeta metodološke razlike kazalnikov na različnih statističnih področjih. In sicer prispevek o razlikah med podatki **o izvozu in uvozu blaga** v objavah na področju nacionalnih računov ter podatki v objavah strukturnih in globalnih poslovnih statistik ter prispevek, v katerem smo primerjali metodologijo **dodane vrednosti kmetijstva in gozdarstva** v nacionalnih računih z dodano vrednostjo v ekonomskih računih za kmetijstvo in gozdarstvo. Zaradi metodoloških razlik se pojavljajo razlike v ocenah, zato je bil naš namen, da jih uporabniki poznajo ter tako podatke ustrezno interpretirajo in pravilno uporabijo.

Obsežna revizija statistike nacionalnih računov

SURS je izvajal redne letne **revizije** podatkov nacionalnih računov. Revidirane so bile podatkovne vrste bruto domačega proizvoda (BDP), primanjkljaja in dolga sektorja država, sektorskih in regionalnih računov ter podatki vseh preostalih makroekonomskih agregatov. V letu 2019 pa je opravil obsežno **revizijo podatkov nacionalnih računov**, ki je v večini držav članic EU potekala v tem letu v skladu s poenoteno evropsko revizijsko politiko. Ta predvideva večje revizije podatkov nacionalnih računov vsakih pet let. Revidirane so bile celotne podatkovne vrste bruto domačega proizvoda (BDP) ter podatki vseh drugih makroekonomskih agregatov od leta 1995 dalje. Opravljenih je bilo veliko več revizijskih korakov kot običajno. Večina revizijskih korakov je bila opravljena na podlagi rezultatov preverjanja kakovosti podatkov nacionalnih računov za administrativne namene (za določanje prispevka v proračun EU, ugotavljanje presežnega primanjkljaja in dolga države, določanje upravičenosti do evropskih sredstev), pri čemer je EK od držav članic zahtevala, da izvedejo ukrepe za zagotovitev skladnosti ocen z metodološko podlago in za zagotovitev primerljivosti podatkov med državami.

V 2019 je tudi BS izvedla večjo t. i. benchmark revizijo podatkov; ta se je usklajeno izvajala na področju statistik nefinančnih računov, finančnih računov ter plačilne bilance in mednarodnih naložb. Namen revizije v okviru statistike finančnih računov je bilo zmanjšanje nekonsistentnosti med finančnimi in nefinančnimi računi v sektorju gospodinjstev.

Izbruh epidemije covid-19 – izziv za statistiko nacionalnih računov

Kljub temu da je bil rok za oddajo letnih poročil, ki so temeljni vir za izračun letnega bruto domačega proizvoda, zaradi epidemije covid-19 podaljšan za dva meseca, je SURS-u uspelo pripraviti podatke o BDP-ju za leto 2019 in uskladiti četrtnetne podatke za obdobje 2016–2019 le mesec dni pozneje.

Zaradi dodatnih zahtev Eurostata in ECB-ja, da se spremljajo sprejeti ukrepi za blaženje gospodarskih in socialnih posledic epidemije, je bilo potrebno **dodatno zbiranje podatkov** po posameznih ukrepih ter njihovo poročanje na Eurostat in ECB.

V posebni objavi »Gospodinjstva v času pandemije covid-19« so bili predstavljeni **vpliv pandemije** na sektor gospodinjstev v letu 2020 v Sloveniji, primerjava podatkov o najpomembnejših agregatih z letom 2019 in obdobjem prejšnje gospodarske krize ter primerjava z drugimi evropskimi državami.

Potrditev strokovnosti dela na področju nacionalnih računov

Na področju nacionalnih računov je SURS spomladi 2020 prejel izjemno **potrditev strokovnega dela**. Podrobno Eurostatovo preverjanje virov in metod za izračun bruto nacionalnega dohodka (BND), ki je potekalo v obdobju 2016–2019, se je za SURS prvič zaključilo brez specifičnih pridržkov. To je zelo veliko priznanje za delo SURS-a, saj se je preverjanje brez specifičnih pridržkov zaključilo le še za štiri države članice (Belgijo, Nemčijo, Nizozemsko, Portugalsko), preostalim državam pa je Eurostat izdal kar 157 pridržkov.

V decembru 2021 je bila dokončana posodobitev **virov in metod** za izračun **BND-ja**. S tem se je zaključila prva faza v novem krogu preverjanja BND-ja (2020–2024), ki se uporablja za določitev višine prispevkov držav članic v proračun EU. Odpravljeni so bili transversalni pridržki iz prejšnjega kroga preverjanja BND-ja (2016–2019). V novem krogu preverjanj 2020–2024 je Eurostat pri prvem delu ocenjevanja tveganosti držav v povezavi z izračunom BND-ja Slovenijo ponovno uvrstil med nizko tvegane države. Pripravljen je bil tudi obsežen opis virov in metod za **regionalne račune** (bruto dodana vrednost, investicije in računi gospodinjstev po regijah).

V okviru preverjanja podatkov nacionalnih računov, ki se uporabljajo za administrativne namene, je bil na področju **računov države** v 2018 in 2022 izveden dialoški obisk (v povezavi s presežnim primanjkljajem in dolgom). Rezultati so pokazali, da je opravljeno delo na tem področju na zelo visoki ravni kakovosti.

Finančni računi

BS je v letu 2019 pripravila publikacijo **Finančni računi Slovenije 2013–2018**, ki poleg podatkov in metodologije vsebuje tudi pregled finančnih računov posameznih sektorjev ter primerjavo z evrskim območjem. Istega leta pa so bili prvič pripravljeni podatki **četrtnetnih finančnih računov** za sektor država za obdobje 1999–2003.

ECB je predvidela v okviru srednjeročne strategije na področju **četrtnetnih finančnih računov** dve spremembi smernic, s katerima se bodo **razširile zahteve** glede priprave in sporočanja podatkov iz finančnih računov. Prva smernica je začela veljati v letu 2021, nadaljevalo pa se je tudi postopno uvajanje druge smernice.

Ekonomski odnosi s tujino

SURS je v 2018 objavil začasne podatke o **blagovni menjavi** po značilnostih podjetij. Podatki za preteklo leto so bili uporabnikom na voljo 7 mesecev prej kot v prejšnjih letih. Na področju podatkov o trgovanju z blagom po značilnostih podjetij se je v naslednjem letu dodal še prikaz po statističnih regijah. V začetku junija 2020 je SURS začel objavljati podatke o blagovni menjavi po statističnih regijah in skupinah držav še na četrletni ravni.

Zaradi težav, ki so jih imeli gospodarski subjekti zaradi epidemije, je bilo posredovanje letnih in zaključnih poročil AJPES-u prestavljeno, kar je povzročilo tudi **prestavitev** poročanja in obdelave podatkovnih virov za **ekonomske odnose s tujino** pri BS-u. Tako je bila **revizija statistike plačilne bilance**, stanja **mednarodnih naložb** in **zunanjega dolga** za obdobje od leta 2009 objavljena tri mesece po prvotno predvidenem roku. Večina sprememb ni bistveno vplivala na salda tekočega in finančnega računa, vplivala je le na prerazporeditve znotraj postavk. Podrobnejši opis revizije je objavljen v publikacijah *Ekonomski odnosi s tujino – julij 2020*¹⁰ in *Gospodarska in finančna gibanja – oktober 2020*¹¹.

V letu 2020 so bili prvič na voljo podrobni dveletni podatki iz **mednarodne davčne izmenjave o premoženju fizičnih oseb pri tujih finančnih institucijah** (2017–2018), ki jih je za statistične namene odstopil FURS. Ti so omogočili delno prerazporeditev oblik premoženja prebivalstva v tujini. Poleg tega je bilo mogoče natančneje opredeliti tudi predhodno precejenjen obseg vlog pri finančnih institucijah v tujini in razliko razporediti med ostala imetja tega sektorja.

Zaradi epidemije covid-19 je bilo oteženo tudi izračunavanje postavke **potovanja**. Potovanja so bila zaradi zaprtja mej eno najbolj prizadetih področij menjave s tujino. Podatki o izvozu potovanj so bili razmeroma dobro pokriti, saj so bili upoštevani podatki raziskovanj Tuji turisti za leto 2019 in Tuji potniki za leto 2020. Nekoliko slabše so bili pokriti podatki uvoza potovanj; tako je bila ocena uvoza odvisna zlasti od analize bilateralnih podatkov Eurostata za 2020.

Na področju statistike **mednarodne trgovine z blagom** smo v letu 2022 začeli redno mesečno izmenjavo mikropodatkov (MDE) in metapodatkov (MDC) o izvozu blaga med državami članicami EU ter tako uspešno zaključili predprodukcijo. Začele so se tudi redna mesečna izmenjava mikropodatkov s članicami EU-ja za carinske podatke (CDE) ter aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov o menjavi blaga med članicami. V vseh bazah podatkov s področja mednarodne trgovine je bil sistem dopolnjen s spremembami v klasifikacijah, strukturah in vsebinskih kontrolah podatkov za namene zbiranja in obdelave za referenčno leto 2022.

V okviru **mednarodne menjave blaga** se je v letu 2020 tudi uspešno zaključil projekt posodobitve sistema **Intrastat**. Prenovljeni sta bili aplikacija za poročanje za omenjeno raziskovanje in predpriprava sistema za izmenjavo mikropodatkov o izvozu blaga med članicami.

V letu 2021 se je zaključilo delo še na dveh projektih statistike **mednarodne trgovine z blagom**: za **izboljšavo** zbiranja podatkov o blagovni menjavi z državami članicami EU-ja – **Intrastat** ter za **izmenjavo carinskih podatkov**. V okviru granta za izboljšavo Intrastata so bile izvedene aktivnosti na

---

¹⁰ [Ekonomski odnosi s tujino – julij 2020](#)

¹¹ [Gospodarska in finančna gibanja – oktober 2020](#)

treh področjih: izboljšava zbiranja, nove metode zbiranja (proučitev novih administrativnih virov) in odprava asimetrij. Nadaljevale so se tudi aktivnosti pri **izmenjavi mikropodatkov o izvozu blaga** med državami članicami EU (MDE). Podatki statistike mednarodne menjave blaga so bili zaradi brexita prilagojeni na stanje EU-27.

V okviru raziskovanja za **Intrastat** je v skladu z novo uredbo o poslovnih statistikah obvezno treba poročati o dodatnih spremenljivkah pri izvozu blaga v članice EU-ja. Začeli smo tudi redno mesečno pošiljanje podatkov v skladu z uredbo EBS-a ter novimi strukturami in standardi SDMX.

Pri statistiki **tujih notranjih podjetij** se je zaključila prenova raziskovanja, s katero so bili v to raziskovanje vpeljeni podatki iz evropskega registra skupin podjetij, zaradi česar bodo omenjene statistike odslej tudi bolj poenotene.

Spremembe na področju finančnega posredništva

Po tesnem sodelovanju z bankami in internimi uporabniki so bile v letih 2018 in 2019 objavljene dopolnitve **Navodila o poročanju monetarnih finančnih institucij**. Spremembe se nanašajo na šifrante, na vrednostne podatke v obstoječih poročilih, na uvedbo novih sklopov poročil ter na metodologijo za izdelavo rekapitulacije izkaza vseobsegajočega donosa. Izveden je bil prehod na novi verziji **registra ESCB-ja** in **podatkovne baze RIAD-a**. Za potrebe AnaCredit je bilo vzpostavljeno redno poročanje slovenskih poslovnih subjektov na RIAD-u.

SURS je v letu 2019 zadnjič izvedel raziskovanje o **liziških podjetjih**. Z letom 2020 je namreč ukinil raziskovanje **Lizing podjetja**, saj se je z BS-om dogovoril za dopolnitev raziskovanja Finančno posredništvo družb, ki se ukvarjajo z najemom (lizing). Tako bodo z raziskovanjem, ki ga izvaja BS, zbrani vsi podatki s področja najema, ki jih potrebuje SURS za izračun makroekonomskih agregatov.

Na področju **statistike plačil** (SPI) so potekale priprave na prenovljeno poročanje, ki se je začelo z letom 2022. Obsežne vsebinske spremembe poročanja so zahtevale tudi temeljito in obsežno tehnično prenavo poročevalskega sistema. BS je izdala nov Sklep o poročanju podatkov statistike plačil (Ur. l. RS, št. 153/21) in Navodilo za poročanje podatkov statistike plačil (Ur. l. RS, št. 153/21).

Novosti na področju statistike cen

SURS je v 2018 začel pripravljati metodološke osnove za vzpostavitev novega **indeksa cen proizvodov in storitev pri proizvajalcih v gradbeništvu**. V okviru indeksa cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu je bila pripravljena širitev zajema za področje gradbenega materiala, podatki so bili objavljeni v letu 2020.

V 2019 je začel objavljati **četrtnetne podatke o številu in vrednosti prodaje stanovanjskih nepremičnin** za vse vrste stanovanjskih nepremičnin. Na voljo je časovna vrsta od 2010 naprej. Podatki o številu in vrednosti prodaje hiš in stanovanj, ki so jih prodala oz. kupila gospodinjstva v Sloveniji, dopolnjujejo indekse cen stanovanjskih nepremičnin in s tem omogočajo celovitejši prikaz razmer na nepremičninskem trgu. V začetku leta 2020 pa je začel poleg indeksov cen za občino Ljubljana ločeno objavljati tudi indekse cen stanovanjskih nepremičnin za občino Maribor. Na voljo je časovna vrsta od 2015 naprej.

Začel je tudi objavljati nove podatke za področje **indeksov cen storitev pri proizvajalcih**, in sicer za vse storitvene dejavnosti, zahtevane po novi uredbi o evropski poslovni statistiki.

V 2021 so bili prvič objavljeni **četrtni indeksi cen poslovnih nepremičnin**, in sicer za časovno vrsto od 2008 do 1. četrtnja 2021. Slovenija je tako skupaj s Portugalsko postala prva izmed držav članic EU-ja, ki te kazalnike redno objavlja.

Na področju **indeksa cen življenjskih potrebščin (ICŽP/HICŽP)** je SURS nadaljeval delo v zvezi s spletnim strganjem cen in z namenom uporabiti pri izračunu inflacije vse postrgane podatke o cenah računalniške opreme; tako smo z upoštevanjem večjega števila cen povečali kakovost indeksa. Za računalniško opremo smo na podlagi analize podatkov testnih izračunov izbrali najprimernejšo metodo razvrščanja in računanja indeksov ter pripravili avtomatizirane postopke za vključitev podatkov po novi metodologiji. Za raziskovanje **Cene storitev pri proizvajalcih (CENE-STOR/ČL)** pa smo pripravili in testirali prenovljen e-vprašalnik za zbiranje podatkov v 2023 ter prilagodili in posodobili statistični proces obdelave podatkov.

Na področju **paritet kupne moči (PKM)** je Slovenija kot ena izmed šestih držav sodelovala pri pripravi predlogov za izboljšanje primerljivosti podatkov med državami na področju zdravstvenih storitev v okviru raziskovanja Pohoštvo in zdravstvo.

Prilagoditve na področju statistike cen zaradi epidemije covid-19

Razmere, nastale v 2020 zaradi epidemije bolezni covid-19, so na področju **indeksov cen življenjskih potrebščin** zahtevale veliko prilagoditev. Drobnoprodajne cene neživilskih izdelkov in storitev je SURS v večji meri zbral po telefonu in prek spletnih strani ponudnikov. Treba je bilo **prilagoditi postopke računanja** indeksov.

1.2 Prebivalstvo in socialni pogoji

Izboljšana kakovost statistik prebivalstva

Sprememba Zakona o prijavi prebivališča v letu 2016 je omogočila, da je SURS v letu 2018 poenotil določanje običajnega prebivališča za vse skupine oseb. S tem je še izboljšal kakovost podatkov vseh **demografskih raziskovanj**. Z uporabo administrativnih virov podatkov je SURS v letih 2018 in 2021 izvedel **Registrski popis** prebivalstva in stanovanj. Za večino prebivalcev večstanovanjskih stavb je v Centralnem registru prebivalstva navedena tudi številka stanovanja kot standardni del naslova, zaradi česar je bilo mogoče poenostaviti nekatere postopke v statističnem procesu urejanja podatkov.

Skladno z uredbo o izkazovanju izbranih vsebin popisa prebivalstva in stanovanj iz leta 2021, geokodiranih na mreži z velikostjo celic 1 km², smo prvič pripravili podatke in metapodatke na **kilometrski mreži**. Prav tako smo prvič pripravili vse podatke v okviru obsežnega poročanja podatkov za **projekcije prebivalstva 2023 (POPSTAT)** v formatu SDMX.

Nova krovna uredba statistike prebivalstva

Na področju **demografskih statistik** so potekale aktivnosti v okviru sprejemanja nove **krovne uredbe** za statistike prebivalstva in stanovanj (ESOP). V okviru snovanja te evropske **uredbe** smo kot ena izmed vzorčnih držav v 2021 sodelovali v intervjuju za potrebe ocene in presoje vplivov nove zakonodaje. V okviru vseevropskega spletnega posveta smo k sodelovanju povabili tudi vse člane sosveta za statistiko prebivalstva.

Uredba (EU) 2020/851 o spremembi Uredbe 862/2007 o statistiki **migracij in mednarodni zaščiti** pa je prinesla nove zahteve glede zagotavljanja podatkov za statistiko preprečevanja nezakonitega vstopa, bivanja v državi in vračanja. Za Policijo (MNZ), ki sporoča SURS-u administrativne podatke, so nove zahteve povzročile potrebe po razvoju in uvedbi novih podatkovnih zbirk, vključno z nadgradnjo podatkovnih virov in informacijskih sistemov. Rezultat projekta, ki se je uspešno zaključil v 2022, je izboljšana IT-infrastruktura, ki omogoča pravočasno, hitro, ustrezno strukturirano, varno in združljivo statistiko nedovoljenih migracij ter statistiko o oddaji podatkov o vračanju.

Pogostejše objavljanje podatkov o številu umrlih in rojenih

Vse od začetka marca 2020 se je zaradi pojava covid-19 število smrtnih žrtev v nekaterih državah članicah EU-ja hitro povečevalo. Kot odziv na povečane potrebe uporabnikov po ažurnih podatkih je SURS v avgustu 2020 začel podatke o **umrlih in rojenih** objavljati v krajših presledkih kot običajno, in sicer mesečno. Da bi bila javnost čim bolj seznanjena z aktualnimi podatki o številu umrlih, je SURS hkrati z objavo mesečnih podatkov v podatkovni bazi SiStat objavil tudi začasne podatke o številu rojstev/smrti po dnevih in mesecih.

Novi podatki s področja trga dela

SURS je podatke o **aktivnem in neaktivnem** prebivalstvu v podatkovni bazi SiStat vseskozi dopolnjeval s podatki iz rednih objav in s podatki, zbranimi s t. i. priložnostnimi moduli.

V okviru raziskovanja **Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M)** je SURS v 2018 začel objavljati podatke o oceni števila oseb, zaposlenih pri pravnih osebah, ki niso proračunski uporabniki, ki so prejele plačo na ravni minimalne plače (do vključno decembra 2016 je te podatke objavljala AJPES) ter podatke o oceni števila oseb, zaposlenih pri proračunskih uporabnikih, ki so prejele razliko do minimalne plače. Te podatke je SURS zadnjič objavil za december 2019, za januar 2020 in naprej pa ne več, saj zaradi spremembe definicije minimalne plače (v skladu z Zakonom o spremembah Zakona o minimalni plači, ki je začel veljati 1. 1. 2020) in neustreznega poročanja poročevalskih enot ne more zagotoviti ustrezne kakovosti podatkov. Uporabniki so bili o tem obveščeni.

Podatke za Raziskovanje o **strukturi plače** pa je SURS v letu 2019 zbral v sodelovanju z AJPES-om z elektronskim vprašalnikom. Ti podatki se zberejo vsaka štiri leta v vzorčni populaciji podjetij na ravni posameznih oseb. Podatki za leto 2018 so bili objavljeni v 2020. Objavljeni so bili tudi podatki iz Raziskovanja o **stroških dela** in Raziskovanja o **strukturi delovnega časa** (ZAP-RSD in ZAP-SDČ, oboji za leto 2016). Obe štiriletne statistični raziskovanji sta se ponovno izvedli v 2021 za referenčno leto 2020.

V 2020 je SURS prvič objavil nabor **kazalnikov kakovosti zaposlitve**, in sicer za obdobje od 2015 do 2019. Kazalniki se letno osvežujejo. V podatkovni bazi SiStat smo v letu 2021 objavili tudi nove kazalnike s področja **strukturne statistike plač**, in sicer povprečne bruto plače po enotah področnih skupin poklicev, mediano bruto plače, spodnji (prvi) in zgornji (tretji) kvartil, 10. in 90. percentil, podatke o bruto plačah po kohezijskih regijah ter podatke o plačni vrzeli med spoloma.

Marca 2022 smo objavili končne podatke **strukturne statistike plač** za leto 2020, pri tem smo dodali podatke o porazdelitvi povprečne mesečne bruto plače po plačnih razredih širine 50 EUR, povprečnih mesečnih plačah po skupinah poklicev in statističnih regijah, povprečnih mesečnih plačah po občinah in spolu, povprečnih mesečnih plačah po ravni in področju dosežene izobrazbe ter spolu in plačni vrzeli med spoloma po ravni in področju dosežene izobrazbe. Junija istega leta smo objavili podatke večletnih raziskovanj **Struktura stroškov dela**, **Struktura delovnega časa** ter **Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v podjetjih**.

Novosti v okviru raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo

V letu 2020 so bili pripravljene modeli za **mesečne ocene anketne brezposelnosti** in delovne aktivnosti. Pripravljajo se na podlagi četrtnih ocen anketne brezposelnosti in mesečnih ocen registrske brezposelnosti, ki jo izračunava ZRSZ. Mesečne ocene so uporabnikom od leta 2021 na voljo na spletni strani SURS in sicer z objavo celotne časovne vrste od januarja 2010 naprej.

Uspešno je bila zaključena tehnična in vsebinska prenova raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo (**ANP**), ki je sedaj usklajeno z zahtevami uredb, sprejetih v letu 2019, ki določajo vsebino in način izvedbe raziskovanja od leta 2021 naprej. V prvi polovici leta 2022 smo pri raziskovanju **Aktivno in neaktivno prebivalstvo** (ANP) pripravili tudi ustrezen spletni vprašalnik in ga testirali ter izvedli pilotno spletno zbiranje podatkov, kjer so na spletni vprašalnik odgovarjali vsi člani gospodinjstva izbrane osebe.

Zaradi velikega povpraševanja na evropski ravni smo maja (s podatki za marec) začeli redno mesečno pošiljati administrativne podatke o **beguncih** iz Ukrajine, ki so upravičeni do začasne zaščite za razseljene osebe in so registrirani brezposelni ali delovno aktivni v Sloveniji. Podatki so agregirani po statusu, spolu in dveh starostnih skupinah.

Ob rednih četrtnih objavah smo v letu 2022 pripravili in objavili še letne podatke ANP, ki vključujejo tudi spremenljivke iz priložnostnega modula o **položaju migrantov** in njihovih neposrednih naslednikov na trgu dela. Zbrali smo podatke za priložnostni modul o spretnostih pri delu in izvedli pilotno zbiranje podatkov o zaposlitvah prek digitalnih platform. Začeli smo tudi aktivnosti za izvedbo **ad hoc modula** 2023 o pokojninah in udeležbi na trgu dela v raziskovanju ANP ter **prenos zbiranja** večletnih raziskovanj o plačah, stroških dela in strukturi delovnega časa z AJ PES-a na SURS.

Covid-19 močno posegel tudi v zbiranje podatkov s področja trga dela

Epidemija covid-19 je od vseh zahtevala prilagodljivost, saj je bilo zbiranje podatkov na terenu bolj ali manj onemogočeno. Zbiranje podatkov za raziskovanje o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu, ki je zaradi kontinuiranega zbiranja eno najbolj izpostavljenih raziskovanj, je bilo na začetku pomladi 2020 za 14 dni popolnoma ustavljeno, kasneje pa se je izvajalo samo s telefonom, vendar je bilo treba zaradi

zelo nizke stopnje odgovora znatno povečati vzorec, da je SURS-u uspelo zbrati dovolj odgovorov. Podobno je bilo tudi v drugem valu, saj je bilo terensko zbiranje prekinjeno že od 15. oktobra 2020 naprej. Kljub tem izzivom je SURS-u uspelo izdati vse načrtovane objave in ob tem še naprej nuditi podporo uporabnikom podatkov.

Zaradi epidemije in pridobitve novega administrativnega vira ZRSZ, na podlagi katerega smo uvedli dodatne postopke urejanja zaradi zagotovitve ustrezne kakovosti podatkov v izrednih razmerah, so bile prve objave začasnih podatkov iz raziskovanja **Plače zaposlenih pri pravnih osebah (ZAP/M)** predstavljene in hkrati združene z elektronskimi objavami končnih podatkov. Končni podatki so tako na voljo nekaj dni prej.

Življenjski pogoji

Na področju demografskih in socialnih statistik je z letom 2021 začela veljati nova krovna uredba IESS (Integrirane evropske socialne statistike), kar je pomenilo obsežno prilagoditev vprašalnika za raziskovanje Življenjski pogoji novim zahtevam.

Vsako leto je osnovnim spremenljivkam v raziskovanju **Življenjski pogoji** (EU-SILC) dodan poseben sklop vprašanj – t. i. priložnostni modul, na podlagi katerega se pridobijo podrobnejši podatki o posamezni temi, ki še dodatno osvetlijo življenjske razmere prebivalcev Slovenije. V letu 2018 je SURS v okviru raziskovanja EU-SILC objavil obširne podatke iz priložnostnega modula o **zdravju**. V 2019 pa je bil dodan poseben sklop vprašanj, s katerimi je pri prebivalcih Slovenije, starih 25–59 let, meril, v kolikšni meri se (morebitna) prikrajšanost prejšnje generacije prenaša na naslednjo generacijo (otroke) in že tretjič zapored so bili na voljo tudi podatki o oviranosti pri običajnih aktivnostih zaradi zdravstvenih težav (GALI), tj. pomembna spremenljivka, ki je osnova za izračun kazalnika *zdrava leta življenja*, ki ga izračunava NIJZ. V letu 2020 je bil raziskovanju dodan poseben sklop vprašanj na temo **Prezadolženosti, potrošnje in premoženje**, v 2021 je bila tema Življenjski pogoji otrok, v 2022 pa Zdravje in kakovost življenja .

Za raziskovanje EU-SILC smo hkrati z rednimi objavami podatkov dopolnjevali tudi podatke v bazi SiStat, in sicer s podatki iz priložnostnih tem z vsemi podatki z enako vsebino iz preteklih izvedb.

Na pobudo statističnega sosveta smo pripravili posebno objavo o novi metodologiji izračuna kazalnika socialne izključenosti. Zaradi spremenjene metodologije izračuna nekaterih kazalnikov socialne izključenosti za spremljanje doseganja ciljev strategije EU 2030¹², po kateri naj bi na ravni EU-ja zmanjšali število oseb, izpostavljenih tveganju socialne izključenosti, za 15 milijonov (od tega za 5 milijonov otrok), smo po novi metodologiji v podatkovni bazi SiStat objavili nove tabele kazalnikov **dohodka, revščine in socialne izključenosti** za daljšo časovno vrsto (2014–2021).

V skladu z Uredbo o merilih za opredelitev in ocenjevanje energetske revščine smo pripravili oceno števila in deleža energetske revnih gospodinjstev. Sprejetje uredbe v oktobru 2022 namreč SURS zavezuje k izračunavanju ocenjenega deleža in števila energetske revnih gospodinjstev vsako leto do konca februarja od podatkov za leto 2022 dalje.

---

¹² [Kazalniki dohodka, revščine in socialne izključenosti, Strategija EU 2030, 2015–2020](#)

Hitrejša priprava podatkov raziskovanja Življenjski pogoji

V skladu z zahtevami nove krovne uredbe za socialne statistike smo izboljšali pravočasnost priprave in pošiljanja mikropodatkov iz raziskovanja Življenjski pogoji (EU-SILC) na Eurostat ter tudi pravočasnost objavljanja podatkov – do leta 2022 smo februarja objavljali začasne podatke EU-SILC, končne pa junija. Od leta 2023 dalje februarja objavljamo že vse končne podatke raziskovanja **Življenjski pogoji** ter **kazalnike dohodka, revščine in socialne izključenosti**

Pilotno raziskovanje o porabi časa

V letu 2019 je SURS izvedel pilotno raziskovanje **Poraba časa**. Podatki so bili zbrani z dnevnikom porabe časa, pri čemer so respondenti lahko izbirali med dnevnikom na papirju in spletnim dnevnikom. Takšno raziskovanje je bilo v Sloveniji nazadnje izvedeno v letih 2000/01. Podatki o porabi časa se uporabljajo za oceno in vrednotenje neplačanega dela v gospodinjstvu in prostovoljnega dela, pomembni pa so tudi za statistiko spolov, zdravja, dolgotrajne oskrbe, časovne revščine, blaginje, izobraževanja. Redno raziskovanje je bilo predvideno v letu 2020/21, vendar pa je bila izvedba prestavljena zaradi vpliva zdravstvene krize na kakovost zbranih podatkov.

Podatki o dohodkih prebivalstva po občinah

V letu 2020 je SURS začel objavljati podatke iz novega statističnega raziskovanja Dohodki prebivalstva. Objavljeni so bili podatki o prejetih bruto in neto dohodkih prebivalcev (povprečja in mediane) za obdobje od leta 2014 do leta 2018, do ravni občine. Vir podatkov za omenjeno raziskovanje je na novo vzpostavljena baza dohodkov.

Uvedeno novo raziskovanje: Delo in izobraževanje v času covid-19

SURS je decembra 2020 kot odziv na potrebe uporabnikov, ki so se pokazale s pojavom covid-19 v Sloveniji, uvedel novo raziskovanje: **Delo in izobraževanje v času covid-19**. Podatki so bili zbrani s spletnim vprašalnikom. V septembru 2021 je bilo pripravljeno vse potrebno za izvedbo prenovljenega raziskovanja v sklopu Eurostatovega projekta za zbiranje medletnih ocen o življenjskih pogojih – **Delo in življenjski pogoji**. Prenovljeno raziskovanje z mesečno periodiko se je začelo izvajati oktobra 2021. Pri raziskovanju **Delo in življenjski pogoji** (COVID) smo v 2022 uvedli mesečne objave, ki so zajemale nacionalni del raziskovanja COVID, ter četrletne objave podatkov, ki smo jih v raziskovanju COVID zbrali za medletno spremljanje življenjskih pogojev.

Novi izzivi na področju spremljanja porabe v gospodinjstvih

V 2019 je SURS podatke o kakovosti življenja ponovno dopolnil tudi s podatki o **porabi v gospodinjstvih**, in sicer za leto 2018. Na podlagi podatkov, pridobljenih v tem raziskovanju, objavlja podatke o ravni in sestavi izdatkov za življenjske potrebščine.

V avgustu in septembru 2021 je bilo izvedeno pilotno raziskovanje **Poraba v gospodinjstvih** (APG), v katerem je bila med drugim preizkušena uporabnost mobilne aplikacije za vodenje dnevnika izdatkov. Na podlagi rezultatov pilotne izvedbe raziskovanja APG so bile izvedene vse potrebne aktivnosti za redno izvedbo raziskovanja v 2022. V tej izvedbi je bila uvedena novost pri zbiranju podatkov,

pridobljenih iz dnevnikov izdatkov. Uvedeni sta bili optično branje skeniranih slik računov, zbranih v teh dnevnikih, in njihovo strojno razvrščanje v skladu s klasifikacijo individualne potrošnje po namenu (COICOP) z modeli, razvitimi na SURS-u.

V letu 2020 je bilo v okviru periodične triletne raziskave ESCB-ja o finančnih sredstvih in porabi gospodinjstev (HFCS) izvedeno približno 40 % terenskega anketiranja, ki se je ustavilo oktobra 2020 zaradi epidemije covid-19. Nadaljevanje je sledilo maja 2021 in je trajalo do konca leta.

Razvoj na področju statistike izobraževanja

SURS je nadaljeval aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov o **izdatkih za izobraževanje** (dopolnitev zajema in podrobnejša razčlenitev agregatnih podatkov, izboljšanje pravočasnosti, proučitev usklajenosti z nacionalnimi računi) in za vzpostavitev satelitskih računov za izobraževanje. V okviru razvojne naloge **Satelitski računi za izobraževanje** je bila pripravljena ocena razpoložljivosti podatkov glede na zahteve mednarodne metodologije (UNECE), ki je bila podlaga za pripravo osnovnih podatkov satelitskih računov za izobraževanje.

V okviru raziskovanj **Kadri v formalnem izobraževanju** (ŠOL-KADRI) in **Izdatki za formalno izobraževanje** (ŠOL-FIN) se je zaključila tehnična prenova. V okviru raziskovanja o **kadrih v formalnem izobraževanju** smo podatke o **pedagoških delavcih** v višješolskem in visokošolskem izobraževanju prvič dopolnili s podatki o honorarno zaposlenih (za študijski leti 2019/20 in 2020/21). S prenovo raziskovanja o **izdatkih formalnega izobraževanja** pa smo dopolnili metodologijo z dodatnimi viri in jo prilagodili mednarodnim zahtevam. Podatki so bili objavljeni decembra 2021.

Na področju statistike **udeležencev terciarnega izobraževanja** smo razvili model izračunavanja stopnje dokončanja višješolskega in visokošolskega izobraževanja. Pri tem smo preučili vpliv imigrantskega ozadja, izobrazbe staršev, predhodne izobrazbe ter področja študija na uspešno dokončanje študija.

V decembru 2022 smo zaključili zbiranje podatkov pri raziskovanju **Učenje in izobraževanje odraslih**, ki je potekalo od septembra prek spleta in z osebnim anketiranjem. Podatki bodo objavljeni v letu 2023.

Kultura

Rezultati prenovljenih raziskovanj o **muzejski in galerijski dejavnosti** ter o **odrski dejavnosti** po posodobljenih metodologijah so bili objavljeni za obdobje 2017–2019. SURS je posodobil metodologiji obeh raziskovanj upoštevajoč razvoj v izvajanju omenjenih kulturnih dejavnosti v digitalnem okolju; muzeji in galerije bodo tako po novem poročali še o virtualnih razstavah in o e-obisku teh razstav ter o pripravi drugih virtualnih dogodkov, ustanove z odrsko dejavnostjo pa o ponudbi prireditev v virtualnem prostoru. V obe raziskovanji so bila v 2020 dodana tudi vprašanja, ki so pomagala ovrednotiti vpliv covid-19 na izvajanje kulturne dejavnosti. Podatki so pokazali, da se je odrska dejavnost v primerjavi z letom 2019 skrčila za okoli 45 %, muzeje pa je obiskalo približno za dve tretjini manj obiskovalcev.

V 2022 je potekala tudi tehnična prenova vprašalnika za raziskovanje o odrski dejavnosti ter vprašalnika za raziskovanje o muzejski in galerijski dejavnosti. S prvim smo podatke že zbrali in jih objavili, z drugim pa bomo podatke zbrali v letu 2023.

V okviru razvojne naloge **satelitski računi za kulturo** je SURS preučil metodologije držav, ki so take račune že objavile. Izbran je bil model, ki ima za osnovo tabele ponudbe in porabe (rezultat nacionalnih računov), področje kulture pa je določeno z izborom izdelkov in storitev, definiranih po klasifikaciji CPA.

Zdravje in socialna varnost

V okviru **statistike socialne zaščite** smo pripravljali podatke prvih hitrih ocen kazalnikov ESSPROS (Evropski sistem integrirane statistike socialne zaščite) za preteklo leto. Raziskovanje **Zdravstveni računi** za leto 2020 je zaradi posebnosti financiranja zdravstvenega varstva med epidemijo zahtevalo dodatne podatkovne vire in posvetovanja. Na področju socialne zaščite smo pripravili in objavili podatke o prejemnikih **dolgotrajne oskrbe**, hkrati pa smo posebej objavili tudi podatke o virih financiranja dolgotrajne oskrbe, tako zdravstvenega kot socialnega dela.

Izvedba nacionalnih raziskav s področja zdravja

NIJZ je spomladi 2018 končal zbiranje podatkov v okviru Nacionalne raziskave o **pogostosti uživanja živil in prehranskih navad** med otroki in odraslimi Slovenije (SI.Menu).

Veliko novih informacij o prehranskih navadah v Sloveniji je bilo prikazanih v publikaciji **Različni vidiki prehranjevanja prebivalcev Slovenije** v starosti od 3 mesecev do 74 let. Med njimi so tudi podatki, ki jih je NIJZ zbral prvič z nacionalno raziskavo SI-Menu, kot so na primer natančni podatki o dojenju ter o različnih alergijah in intolerancah.

NIJZ je izvedel tudi Nacionalno **raziskavo o tobaku, alkoholu in drugih drogah** (ATADD 2018) med odraslo populacijo. Poleg glavnih vsebinskih področij raziskave (razširjenost uporabe tobaka, alkohola in prepovedanih drog) so bila v raziskavo vključena nekatera vsebinska področja, za katera v Sloveniji še ni bilo podatkov na nacionalni ravni, npr. neustrezna uporaba zdravil, uporaba konoplje v zdravstvene namene ter nekatere nekemične zasvojenosti.¹³

V februarju 2018 in nato ponovno v 2022 pa je NIJZ izvedel spletno raziskavo **Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju** (HBSC). Raziskava je bila izvedena na vzorcu razredov 11-, 13-, 15- in 17-letnikov, izbranih iz osnovnih in srednjih šol. Omenjena raziskava je pomemben vir informacij o vedenjih, povezanih z zdravjem slovenskih mladostnikov. V letu 2022 so bila v raziskavo vključena tudi vprašanja o doživljanju epidemije covid-19. Publikacija Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji pa poleg podatkov o življenjskem slogu 11-, 13-, 15- in 17-letnikov prinaša tudi informacije o duševnem zdravju ter o uporabi interneta in digitalnih tehnologij med mladimi. Duševno zdravje je bila v 2021 tudi osrednja tema publikacije **Zdravje v občini**, v kateri so na podlagi različnih podatkovnih virov za vsako slovensko občino oblikovane kratke publikacije in interaktivne tematske karte, podatki pa so primerljivi za vsa objavljena leta. Jeseni 2020 je NIJZ

---

¹³ <https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/nacionalna-raziskava-o-tobaku-alkoholu-in-drugih-drogah/>

izvedel prvo longitudinalno raziskavo med slovenskimi mladostniki in v publikaciji, objavljeni v letu 2021, predstavil ugotovitve o neenakostih v zdravju in z zdravjem povezanimi vedenji med mladostniki v času prvega vala pandemije covid-19.

Med prebivalci Slovenije, starimi 15 let in več, je NIJZ v letu 2019 izvedel večletno **Nacionalno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu** (EHIS 2019). To raziskovanje zagotavlja podatke za spremljanje zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva prebivalcev Slovenije. Po enaki metodologiji so jo hkrati izvedle tudi druge evropske države. Anketiranci so se lahko odločili za možnost spletnega ali pa osebnega anketiranja. V okviru tega raziskovanja je bilo izvedeno tudi **kvantitativno testiranje** vprašanj o izkušnjah pacientov in pozitivnem duševnem zdravju, in sicer tako, da so bila vprašanja najprej kognitivno preverjena, nato pa tudi ustrezno vključena v vprašalnik nacionalne raziskave.

Decembra 2020 je NIJZ z namenom preučevanja pandemske izčrpanosti začel izvajati **Nacionalno presečno raziskavo o vplivu pandemije na življenje** (SI-PANDA 2020/2021). Glavna cilja raziskave sta bila oceniti pandemsko izčrpanost med pandemijo covid-19 in po njej med polnoletnimi osebami v Sloveniji ter razumeti vedenje ljudi, kar omogoča identifikacijo tveganih skupin in s tem iskanje ustreznih rešitev. Prvi cilj zaradi večletne pandemije ni bil dosežen, se pa je ocenil vpliv pandemije, ukrepov ter priporočil in odločitev na življenje ljudi v času ugodnejših in manj ugodnih epidemioloških razmer. Z namenom vključitve ranljivih skupin je NIJZ raziskavo SI-PANDA izvedel s pregledno-presečno raziskavo v dveh ponovitvah. Prvi del je potekal od januarja do marca 2021, drugi del pa od maja do julija 2021 na reprezentativnem vzorcu 16.000 (vsak del po 8.000) polnoletnih prebivalcev Slovenije v kombiniranem načinu anketiranja (splet in papir).¹⁴

NIJZ je v letu 2020 že šestič izvedel nacionalno raziskavo **Z zdravjem povezan vedenjski slog**, ki je bila zaradi epidemije dopolnjena še s kratkimi podvprašanji o življenju med 1. valom epidemije covid-19. Podatki so bili zbrani v obdobju od maja do konca julija 2020, objavljeni pa v letu 2021.

V sklopu projekta Dvig zdravstvene pismenosti v Sloveniji (ZaPiS) je bila v letu 2020 izvedena **Nacionalna raziskava o zdravstveni pismenosti** v Sloveniji, ki je prva tovrstna raziskava, izvedena na reprezentativnem vzorcu odraslih prebivalcev Slovenije. S tem smo prvič zagotovili podatke o zdravstveni pismenosti glede na različne vidike. Analize te raziskave so bile izvedene v letu 2021.

V letu 2021 je bil oblikovan vprašalnik in izvedena **Nacionalna raziskava o stališčih do duševnega zdravja**. Namen raziskave je oceniti pismenost o duševnem zdravju (stališča do duševnega zdravja in iskanja pomoči v primeru težav v duševnem zdravju ter znanje o tem), prav tako pa tudi preveriti dosedanje izkušnje z duševnimi motnjami oz. iskanjem pomoči. Raziskava je bila zasnovana kot prečno-presečna (splet in papir) ter je potekala od novembra 2021 do januarja 2022 na reprezentativnem vzorcu 9.000 prebivalcev Slovenije, starih od 18 do 64 let.

Epidemija je vnesla spremembe tudi v pripravo zdravstvenih podatkov

Epidemija covid-19 je prinesla nekaj sprememb tudi pri obdelavi zdravstvenih podatkov, saj so uporabniki podatke zahtevali hitreje in podrobneje razčlenjene. Zato smo podatke o **hospitalizacijah**

---

in podatke o **umrlih** za določene podpopulacije pripravili v krajšem času za interne analize odzivnosti zdravstvenega sistema. Začasno smo npr. vzpostavili ad hoc zajem podatkov o **bolnišničnih obravnava**h zaradi covid-19 ter spremenili dinamiko poročanja letnega zbiranja podatkov za zbirko Spremljanje bolnišničnih obravn.

Evalvacija ukrepa ManjSoli.si

Zmanjševanje vnosa soli je eden izmed stroškovno najučinkovitejših ukrepov držav za izboljšanje zdravja svojega prebivalstva. Svetovna zdravstvena organizacija odraslim priporoča zmanjšanje vnosa soli (natrija) z namenom, da se zniža krvni tlak, s tem pa tveganje za nastanek bolezni srca in ožilja, kapi in koronarne srčne bolezni. Poleg tega je priporočljivo povečanje vnosa kalija, ki pomaga pri preprečevanju razvoja povišanega krvnega tlaka³⁵. Za spremljanje učinkovitosti omenjenih ukrepov smo v letu 2022 izvedli **Nacionalno raziskavo spremljanja izločenega natrija, kalija in joda v 24-urnem urinu pri odraslih prebivalcih Slovenije**. V projektu **ManjSoli.si 2022** sta poleg NIJZ-ja sodelovala še UKC Ljubljana in NUTRIS. Pilotna raziskava je bila opravljena v marcu in aprilu 2022, glavna raziskava pa je potekala od septembra do novembra. Namen raziskave je bil pridobiti podatke o preskrbljenosti odrasle populacije v Sloveniji z natrijem, kalijem in jodom ter oceniti deleže posameznih prepoznanih poti vnosa natrija oziroma soli z živili na trgu v Sloveniji. Prav tako bodo podatki podlaga za spremljanje učinkovitosti javnozdravstvenega ukrepa jodiranja soli.

Obvladovanje sladkorne bolezni

Sladkorna bolezen je velik javnozdravstveni izziv v celotni Evropski uniji, zato je spremljanje te bolezni in učinkovitosti ukrepov eden izmed pomembnih odgovorov sistema zdravstvenih informacij. NIJZ je tako v letu 2019 prvič pripravil obsežno publikacijo **Ožji nabor kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji**³⁶, ki splošni in strokovni javnosti omogoča nov vpogled, v letu 2022 pa je to dopolnil še z dvema publikacijama ter osveženim naborom kazalnikov na podatkovnem portalu NIJZ-ja.³⁷

Novosti na področju mednarodne klasifikacije s področja zdravja in zdravstvenega varstva

NIJZ kot upravljavec klasifikacij s področja zdravja in zdravstvenega varstva redno posodablja te klasifikacije, v letu 2022 je bila ena izmed ključnih nalog posodobitev avstralske modifikacije desete revizije **mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov** za statistične namene (MKB-10-AM) ter klasifikacije terapevtskih in diagnostičnih postopkov in posegov. Pri tem NIJZ sodeluje z upravljavci zdravstvenega sistema (MZ in ZZZS), prav tako intenzivno pa tudi s strokovnjaki z različnih področij medicine. Hkrati pa so že začele potekati tudi priprave na prevod nove izdaje mednarodne klasifikacije bolezni MKB-11, ki je po strukturi in načinu uporabe bistveno drugačna od MKB-10.

---

³⁵ World Health Organization (WHO). Guideline: sodium intake for adults and children. 2012. World Health Organization: Geneva, Switzerland. 1–46.

³⁶ <https://www.nijz.si/sl/publikacije/ozji-nabor-kazalnikov-za-spremljanje-obvladovanja-sladkorne-bolezni-v-sloveniji>

³⁷ [NIJZ podatkovni portal](#)

Različni vidiki spremljanja pojava nasilja v družbi

Objavljene statistike s področja kriminalitete zajemajo podatke o ovadbah, obtožbah in obsodbah fizičnih in pravnih oseb. Podatke nam posreduje Vrhovno državno tožilstvo in Vrhovno sodišče, kar omogoča spremljanje pojava z administrativnega vidika.

V letu 2018 pa je bilo izvedeno pilotno raziskovanje **Osebna varnost v zasebnem okolju** z namenom testiranja statističnega procesa in priprave na glavno raziskovanje, ki bo omogočilo spremljanje pojava nasilja z vidika anketiranih oseb. Na podlagi razlik med vrednostmi administrativnih podatkov in podatkov iz raziskovanja bo mogoče boljše ocenjevanje t. i. sivega polja v kriminaliteti, o katerem je trenutno malo znanega.

Glavno raziskovanje o osebni varnosti v zasebnem okolju je bilo izvedeno v letu 2020. V prvi polovici leta so bile aktivnosti usmerjene v pripravo, programiranje in testiranje vprašalnika. Zbiranje podatkov, ki je potekalo v jesenskem času (september–november) pa je bilo oteženo, saj je sovpadlo prav s stopnjevanjem drugega vala epidemije covid-19. Zbiranje podatkov je ves čas potekalo prek spleta, v oktobru jih je SURS skušal zbirati tudi osebno, vendar je moral tak način zbiranja podatkov zaradi epidemičnih ukrepov prekiniti. Zbiranje podatkov je nadaljeval s telefonskim anketiranjem. Raziskovanje je pomemben vir za oceno pojavnosti in trendov glede vseh oblik nasilja, za katera se uporablja Istanbulske konvencije.

Zaključeno delo na področju mednarodne klasifikacije kaznivih dejanj

Zaključeno je bilo delo Medresorske delovne skupine pri uvedbi **mednarodne klasifikacije ICCS** (mednarodna klasifikacija kaznivih dejanj za statistične namene), ki jo je vodil SURS. Glavna naloga te skupine je bila priprava tabele, ki prikazuje vsebinsko ujemanje med klasifikacijo ICCS in Kazenskim zakonikom.

1.3 Poslovno področje

Vse od leta 2011 je bila ena osrednjih aktivnosti na področju poslovnih statistik vzpostavljanje **novega zakonskega okvira**. S potrditvijo osnovne uredbe¹⁸ konec leta 2019 in sprejetjem osnovne izvedbene uredbe¹⁹ v sredini leta 2020 ter s pripravo osnutkov izvedbenih aktov na posameznih vsebinskih področjih se je ta proces v pretežni meri uspešno zaključil.

Z novo zakonodajo so se zagotovili centralna vloga **poslovnega registra** z usmerjenostjo na evropski sistem interoperabilnih poslovnih registrov (ESBR), vključno z **evropskim registrom skupin podjetij** (EGR), uporaba ekonomskih klasifikacij, kot sta SKD 2008 in CPA20, skladnost med podatki s poenotenjem definicij osnovnih statističnih spremenljivk in ravni objavljanja, metodološka primerljivost med posameznimi področji, učinkovit dostop do administrativnih virov podatkov,

---

¹⁸ Uredba (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta z dne, 27. 11. 2019 o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike.

¹⁹ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 z dne, 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152.

²⁰ Standardna klasifikacija dejavnosti 2008 in Klasifikacija proizvodov po dejavnosti .

okrepila se je izmenjava mikropodatkov, razširila se je pokritost, predvsem storitvenih dejavnostih, in izboljšala časovna komponenta razpoložljivosti rezultatov (zlasti pri kratkoročnih poslovnih statistikah).

Podjetja so v času prvega vala epidemije covid-19 povpraševala, kako ustrezno razvrstiti dejavnosti proizvodnja ali prodaja zaščitne opreme in sredstev po Standardni klasifikaciji dejavnosti. Zato je SURS pripravil in objavil nekaj pojasnil glede izbire ustreznih šifer dejavnosti.²¹

Razvoj kratkoročnih poslovnih statistik

SURS je na vseh področjih **kratkoročnih poslovnih** statistik (industrija, gradbeništvo, trgovina, storitve, cene) v letu 2018 uspešno preračunal indekse na novo bazno leto, tj. na leto 2015. Z majem 2018 je začel objavljati tudi nov kratkoročni kazalnik, ki prikazuje gibanje **obsega prodaje v storitvenih dejavnostih in trgovini**²². Podatki so na voljo za leta od 2010, objavljajo se mesečno, dva meseca po koncu opazovanega meseca.

Na področju **trgovinske** dejavnosti je začel objavljati nove časovne vrste za področje trgovina – skupaj in tudi realne indekse za trgovino na debelo. Podatki so na voljo za leta od 2010 naprej. Na področju storitvenih dejavnosti pa je v letu 2018 začel objavljati **indeks prihodka od prodaje storitev za nove storitvene dejavnosti**: za poslovanje z nepremičninami, za dajanje v najem in zakup ter za dejavnost oskrbe stavb in okolice, pri slednji ločeno za vsa tri podpodročja (dejavnosti čiščenja, vzdrževanje objektov in urejanje zelenih površin). Pripravil je tudi nove časovne vrste, ločeno za pravne in računovodske dejavnosti ter podjetniško in poslovno svetovanje, ki jih je doslej spremljal skupaj. Podatki za nove storitvene dejavnosti so na voljo za leta od 2015.

Prvič je objavil tudi podatke o številu podjetij glede na občine in velikostne razrede podjetij.

Mesečno raziskovanje s področja industrije je SURS v letu 2019 prenovil; deloma je bil prenovljen tudi vprašalnik zanj; **indeks industrijske proizvodnje** pa je bil na novo preračunan.

Pri kratkoročnih poslovnih statistikah je SURS v letih 2019–2020 zaradi nove zakonodaje, ki je začela veljati 1. 1. 2021, še naprej prenavljal posamezna raziskovanja. Podatke za mesečno raziskovanje s področja **gradbeništva** po novem zbira na podlagi klasifikacije SKD in ne več na podlagi klasifikacije CC. Po vzoru letnega raziskovanja je nekoliko spremenil tudi vprašalnik, in sicer podatke po novem sporočajo tako glavni izvajalci kot tudi podizvajalci. V prvem četrtletju 2021 smo tako uspešno začeli zbirati podatke po SKD-ju (Standardna klasifikacija dejavnosti) za raziskovanje **Vrednost opravljenih gradbenih del** (GRAD/M). Z januarsko mesečno objavo so bili tako prvič objavljeni tudi podatki o specializiranih gradbenih delih. Metodološka prenova raziskovanja se je s tem zaključila. Ob tem je bilo treba pripraviti tudi preračun podatkov za predhodno leto.

Na nove zahteve zakonodaje se je SURS pripravljala tudi na področju mesečne statistike **trgovine in storitev**; zakonodaja je prinesla v ta raziskovanja novo statistično enoto, in sicer enoto enovrstne

---

²¹ [Dejavnosti za izdelavo zaščitne opreme in sredstev ter njihovo prodajo](#)

²² <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7432>

dejavnosti, s čimer SURS lahko spremlja čistejši prihodek posamezne opazovane dejavnosti (za ta namen je nekoliko prilagodil vprašalnike).

Na področju gradbeništva je SURS v letu 2020 razvijal dva nova kazalnika: **začetek in konec gradnje**. Razvojno delo se je nadaljevalo tudi v 2021. Nadaljevalo pa se je tudi delo za razvoj četrletne demografije podjetij, ki se z novo zakonodajo prav tako uvršča v področje kratkoročnih poslovnih statistik.

Na vseh štirih področjih kratkoročnih statistik, kjer SURS objavlja **prihodek in proizvodni indeks**, so bili v 2020 poenoteni način objavljanja in tabele v podatkovni bazi SiStat. Uporabniku prijaznejše in informacijsko bogatejše pa so po novem tudi tabele s podatki iz letnega raziskovanja o **industrijski proizvodnji**.

Prvič so bili objavljeni sezonski podatki za gradbena dovoljenja in tako na novo objavljeni indeksi novogradenj. Razvit je bil **skupni indeks obsega proizvodnje**, ki bo pomemben kazalnik o stanju gospodarstva in bo na voljo vsak mesec takoj po objavi preostalih kratkoročnih mesečnih kazalnikov.

Na področju **industrijske proizvodnje in prihodka od prodaje** (IND-PN/M) je bila nekoliko prilagojena metodologija spremljanja v dejavnosti 35 (Oskrba z električno energijo, plinom in paro). Začeli smo tudi prilagajati postopke obdelave, da smo v letu 2022 skrajšali začasnost podatkov na 6 mesecev. Zaključena je bila priprava novega nabora blagovnih skupin pri **letnem raziskovanju o trgovini** (TRG/L). Pripravljen in testiran je bil letni e-vprašalnik za **vrednost opravljenih gradbenih del** (GRAD/L). Pri raziskovanju GRAD/L smo precej razširili vzorec, da bi lahko pridobili kakovostnejše podatke o slovenskem gradbeništvu.

Zaključen je bil dve leti trajajoč grant s področja kratkoročnih poslovnih statistik (Development and quality improvement of short-term statistics – STS). Delo je potekalo na treh področjih: na krepitvi nacionalnih zmogljivosti za prenos **novih kazalnikov STS** s področja **poslovnih nepremičnin** (STS CREI), na pripravi **četrletne statistike demografije pravnih enot** in njihovi vključitvi v STS ter na ukrepu za **vpeljavo enot enovrstnih dejavnosti** (KAU) kot edine statistične enote za STS.

Druge novosti na področju kratkoročnih statistik

V 1. četrletju 2022 smo na področju kratkoročnih statistik prvič objavili nov kazalnik **skupni indeks obsega proizvodnje**. Gre za mesečni sintezni indeks, s katerim spremljamo gibanje indeksa industrijske proizvodnje, indeksa vrednosti opravljenih gradbenih del ter indeksa obsega v trgovini in storitvenih dejavnostih. Skupni indeks obsega proizvodnje je približek gibanja BDP-ja na mesečni ravni. Namen tega indeksa je prikazati mesečno gibanje obsega tržnih dejavnosti. Novi kazalnik bo pomemben pokazatelj razmer gospodarstva v času, ko potrebujemo hitro zbrane podatke, na podlagi katerih je mogoče sprejemati odločitve o prihodnosti in načrtovati razvoj.

Zaradi precejšnje racionalizacije vprašalnika in izvedene prenove obdelave podatkov je SURS spremenil objavljanje podatkov o **četrletnem poslovanju podjetij (POSL-P/ČL)**. Objavil je tri nove kazalnike: delež investicij v prihodkih od prodaje, stroški dela v dodani vrednosti ter dodana vrednost v prodaji. Na začetku junija 2022 smo skrajšali rok pri objavi tega raziskovanja in tako podatke za 1. četrletje 2022 objavili teden prej kot preteklo leto. Z letom 2022 smo začeli tudi mesečno objavljati agregat za **demografijo pravnih enot**. Objavljamo podatke o registracijah in stečajih pravnih enot.

Kratkoročne poslovne statistike in izzivi, ki so se pojavili s covidom-19

Epidemija covid-19 je v letu 2020 močno posegla tudi v potek dela v zvezi s **kratkoročnimi poslovnimi** statistikami. V spomladanskem delu je vplivala predvsem na zbiranje podatkov ter na odločitve, da SURS začne izračunavati zanesljivost in točnost statistične ocene. Ob težavah, ki jih je imel z zbiranjem podatkov, se je tudi odločil, da v mesečno raziskovanje s področja industrije vpelje dodaten vir, in sicer podatke o DDV. Kljub vsem težavam mu je rezultate za vse kratkoročne statistike, ki so bile pomemben dejavnik predvsem pri spremljanju gospodarskega stanja v državi, uspelo objavljati mesečno, tako kot je bilo načrtovano.

Poslovne tendence in mnenje potrošnikov

Poslovne tendence in z njimi povezana gospodarska klima so bile v letu 2020 eno najbolj branih in največkrat zahtevanih področij; gre namreč za kazalnik stanja gospodarstva v državi, ki je najhitreje oz. najprej na voljo, kar je bilo v letu 2020 še posebno pomembno. V 2022 je bila zaključena prenova raziskovanja. Prvič smo objavili podatke o **investicijah v storitvenih dejavnostih**. Vprašalnik o investicijah je bil pri omenjenem raziskovanju spremenjen tudi pri predelovalnih dejavnostih. Maja 2022 smo pri poslovnih tendencah začeli objavljati **kazalnik negotovosti**, ki se spremlja od maja 2021. Prvič smo pripravili tudi podatke za **kazalnik o kopičenju delovne sile**.

Na področju **mnenja potrošnikov** je SURS preračunal tri časovne vrste (zaradi spremenjenega načina zbiranja podatkov v letu 2016 so se pri teh časovnih vrstah pojavile spremembe nivojev). Preračunane časovne vrste so bile prvič objavljene januarja 2021. **Kazalnik zaupanja potrošnikov** je bil izračunan po novi enačbi. Tudi ta je bil po novem preračunu prvič objavljen januarja 2021. Nekoliko je bil spremenjen tudi vprašalnik za raziskovanje Mnenje potrošnikov (dodano vprašanje o negotovosti).

Spremembe tudi pri letnih poslovnih statistikah

V letnem raziskovanju s področja **letne industrije (IND/L)** je SURS končal nekajletno **pre novo** raziskovanja in se zaradi novih uporabniških potreb, ki jih je zaznal, lotil priprave agregatnih podatkov o **vrednostni prodaji** za posamezno leto (2- in 4-mestna raven SKD). Začeli smo tudi nekoliko prilagojeno zbiranje podatkov za podizvajalce v skladu z novo uredbo na področju poslovnih statistik (EBSR).

Raziskovanje o **investicijah v osnovna sredstva** je bilo poenostavljeno. V vprašalniku za populacijo malih podjetij se viri investiranja in investicije ne členijo več po lokaciji ter namenu investiranja. Členitev virov financiranja se je poenostavila tudi za populacijo velikih podjetij. Vse spremembe so bile izvedene v dogovoru z uporabniki podatkov.

Tudi letno raziskovanje s področja gradbeništva je bilo vsebinsko celovito prenovljeno. Vprašalnik je bil poenostavljen (skrajšan) in ga morajo po novem izpolnjevati vsa podjetja, ki opravljajo gradbeno dejavnost (in ne več le glavni izvajalci). Vprašalnik je bil testiran tudi na terenu, redno pa se je začel uporabljati v letu 2020. V 2022 pa smo pričeli z elektronskim zbiranjem podatkov. V Uradnem listu RS je bila objavljena tudi nova verzija klasifikacije CC, po kateri so morale upravne enote sporočiti podatke za gradbena dovoljenja.

Za **letno raziskovanje s področja trgovine** je bil pripravljen nov predlog nabora blagovnih skupin v trgovini na drobno, ki je usklajen z revidirano klasifikacijo COICOP. Nov nabor blagovnih skupin naj bi se bolje navezoval na omenjeno klasifikacijo in naj bi bil nekoliko krajši od dosedanjega. V 2022 smo objavili letne podatke za preteklo leto ter nadaljevali pripravo e-vprašalnika za raziskovanje.

Konec junija 2022 smo kljub poznejši pridobitvi letnih poročil v roku objavili začasne podatke **strukturne statistike podjetij**, pri tem smo razširili tudi nabor opazovanih dejavnosti (vključeno je celotno področje K Finančne in zavarovalniške storitve, področje P Izobraževanje, Q Zdravstvo in socialno varstvo, R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti ter oddelek S96 Druge storitvene dejavnosti).

Kljub nekoliko kasnejšemu prejetju letnih poročil za 2021 je bila objava začasnih podatkov **strukturne statistike podjetij** pripravljena pravočasno. Za lažje razvrščanje dejavnosti je bil prenovljen iskalnik, namenjen iskanju po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) in Evropski klasifikaciji proizvodov po dejavnosti (CPA).

Raziskovanje in razvoj

Vsebina statističnega spremljanja **inovacijske** dejavnosti v letu 2019, ko smo opazovali obdobje od 2016 do 2018, je bila zajeta v 4 modulih (na znanju temelječe ustvarjanje vrednosti, izvajanje inovacij, pretok znanja in inovacijsko okolje). Vprašalnik je bil v celoti prenovljen in zastavljen tako, da se z njim spremlja tudi neinovativna podjetja. Skladno z novo verzijo priročnika Oslo 2018 so bile uvedene tudi nekatere metodološke spremembe, zato podatki za opazovano obdobje 2016–2018 niso povsem primerljivi s prejšnjimi obdobji in so v podatkovni bazi SiStat objavljeni ločeno v novih tabelah. V jeseni 2019 je SURS sodeloval pri testiranju vprašanj na mednarodni ravni, in sicer je izvedel kognitivno testiranje vprašanj, katerih tematika je bila vključena v vprašalnik za opazovano obdobje 2018–2020.

S prenovo raziskovanja **Raziskovalno-razvojna dejavnost pri izvajalcih** je bil uveden enoten (prenovljen) vprašalnik za vse sektorje izvedbe, hkrati pa so bile – skladno s Fraskatskim priročnikom 2015 – uvedene nekatere metodološke spremembe, ki so vplivale na terminologijo in vrednosti nekaterih podatkov, in tudi postopki statistične zaščite podatkov, zato podatki za leto 2017 niso povsem primerljivi s podatki za leta pred tem. Zaradi preloma v časovni vrsti so bili v podatkovni bazi SiStat podrobni podatki od leta 2017 dalje objavljeni ločeno v novih tabelah. V okviru raziskovanja o **raziskovalno-razvojni** dejavnosti pri izvajalcih (R-RD-IZV) je v 2021 potekala tudi prenova e-poročanja. Prilagodili smo vprašalnik in ga pripravili v Blaise 5. Podatki so se z njim prvič zbrali v letu 2023. Zaključeno je bilo zbiranje podatkov v okviru raziskovanj o **karieri doktorjev in doktoric znanosti (CDH)** ter o **inovacijski dejavnosti** v industriji in izbranih dejavnostih (INOV), ki je potekalo jeseni 2021. Tudi ti podatki so bili zbrani s spletnimi vprašalniki.

Vpliv covida-19 na letna raziskovanja s področja poslovnih statistik

Epidemija covida-19 je v 2020 v veliki meri vplivala tudi na izvedbo letnih poslovnih raziskovanj, saj je bilo treba predvsem pri tistih, v katerih SURS zbira podatke neposredno od poslovnih subjektov, roke prestaviti ali obdobje zbiranja podatkov podaljšati. Težave pa so bile tudi s pridobivanjem podatkov iz nekaterih administrativnih virov; ti so namreč zamujali. SURS je bil tako primoran rezultate raziskovanj o letni trgovini, gradbeništvu in strukturi statistiki podjetij objaviti nekoliko kasneje, kot je bilo načrtovano. Kljub oteženemu poslovanju pa je podatke v letnem raziskovanju s področja gradbeništva pričel zbirati na nekoliko spremenjenem vprašalniku, spremenjena je bila tudi metodologija raziskovanja.

Statistični poslovni register in register skupin podjetij

V letu 2020 se je zaključila obsežna prenova **registra skupin podjetij**, v katerem se poleg prvih tujih lastniški povezav upoštevajo po novem tudi nadaljnje lastniške povezave, ki so podane v Evropskem registru skupin podjetij (EGR). Na ta način se je v register skupin podjetij namesto sledenja prvemu tujemu lastniku uvedlo sledenje končnemu tujemu lastniku. Za izboljšanje pregleda poslovanja večjih mednarodnih skupin podjetij je SURS sodeloval tudi pri projektu profiliranja podjetij, pri katerem se poleg lastniške strukture večnacionalnih skupin podjetij ugotavlja tudi njihovo poslovanje v članicah ter struktura kompleksnih podjetij znotraj države.

Na področju **letnega statističnega poslovnega registra** (SPRS) smo pripravili novi tabele za kompleksna podjetja (začasna in končna) in dopolnili obstoječe tabele ter obravnavali spremembe pri definiciji zaposlenih, ki so se uvedle z letom 2022. Nanašajo se na druge zaposlitve in pripravo podatkov o zaposlenih v ekvivalentu polnega delovnega časa.

Končalo se je **evropsko profiliranje**, v okviru katerega je bilo tvorjenih tudi 23 kompleksnih podjetij (kombinacija vsaj dveh pravnih enot). Pripravljeno je bilo tudi poročilo o zbiranju informacij o **kompleksnih podjetjih** in uporabi Statističnega poslovnega registra (SPRS) v raziskovanjih. V njem so bili predstavljeni trenutno stanje na omenjenih področjih in prva splošna priporočila oziroma usmeritve, ki so lahko podlaga za nadaljnje razprave. Pri **profiliranju skupin podjetij** smo v tem obdobju zbirali podatke za skupine podjetij za zahtevane enote in spremenljivke ter tvorili kompleksna podjetja. Obiskali smo tudi skupino, ki je bila izbrana v okviru intenzivnega profiliranja. Namen projekta evropsko profiliranje je zvišati kakovost nacionalnega statističnega poslovnega registra in prispevati h kakovostnejšemu evropskemu registru skupin podjetij (EGR), s tem pa k zanesljivim in skladnim poslovnim statistikam. S profiliranjem skupin podjetij se poveča kakovost podatkov o velikih in najpomembnejših večnacionalnih skupinah podjetij ter se tvorijo nacionalna podjetja.

Raziskovanja s področja turizma – novi pristopi

SURS je v 2019 izvedel terensko zbiranje podatkov za raziskovanje **Tuji turisti** in pilotno preizkusil sodobnejši način zbiranja podatkov in nov pristop k anketirancem (uporaba razglednic kot povabilo k izpolnjevanju spletnega vprašalnika). Poleg podatkov po posameznih opazovanih sezonah je SURS prvič objavil tudi letne ocene povprečnih dnevniških izdatkov tujih turistov, ki so bili nastanjeni v hotelih v letu 2019.

SURS je v 2019 nadaljeval tudi intenzivne priprave na izvedbo raziskovanja **Tuji potniki**. Za izboljšanje ocene skupnega števila vseh tujih potnikov in njihove strukture je vzpostavil metodologijo štetja prometa in izvedel štetje prometa na vseh štirih mejah v treh sezonah. Tudi pri tem raziskovanju se je preizkusil sodobnejši način zbiranja podatkov z uporabo razglednic kot povabilo k izpolnjevanju spletnega vprašalnika. Izvajanje raziskovanja Tuji potniki v letu 2020 je bilo zaradi razglasitve epidemije covid-19 prestavljeno. Anketiranja v prvih dveh anketnih obdobjih (1. julij–31. avgust 2020 in 1. september–31. oktober 2020) sta bili uspešno izvedeni, izvedba anketiranja v tretjem anketnem obdobju (1. december 2020–31. januar 2021) pa se je morala zaradi slabše epidemične slike, katere posledica je bil izjemen upad potnikov, odpovedati in prestaviti v leto 2022.

V izbranih sezonah se je v letu 2021 ponovno izvedlo raziskovanje Tuji turisti. Zbiranje podatkov se je zaradi protikoronskih ukrepov namesto v pomladnih mesecih začelo s poletno sezono.

Rezultati mesečnega raziskovanja **Prihodi in prenočitve turistov** so omogočili sprotno spremljanje obsega vpliva epidemije na turizem. Pri tem raziskovanju je SURS leta 2018 prešel na uporabo dveh administrativnih virov: registra nastanitvenih obratov, imenovanega Register nastanitvenih obratov (RNO) ter sistema za elektronsko sporočanje podatkov (eTurizem). Ta vira SURS-u omogočata popolno in sprotno zajetje prihodov in prenočitev v vseh nastanitvenih obratih. Hkrati sta razbremenila nastanitvene obrate poročanja podatkov več inštitucijam po različnih poteh.

Intenzivno so potekale tudi aktivnosti pri prenovi četrtnega raziskovanja **Potovanja domačega prebivalstva**. V okviru pilotnega raziskovanja so se podatki prvič zbrali z vsemi tremi načini zbiranja, in sicer s telefonskim in terenskim anketiranjem ter spletnim vprašalnikom. Na podlagi zbranih podatkov je bila opravljena analiza in ocena kakovosti podatkov ter sprejeta odločitev, da se podatki do nadaljnjega zbirajo prek spletnega vprašalnika in s telefonskim anketiranjem.

Statistika turizma se nadgrajuje

V okviru razvojnega dela smo začeli redno objavljati eksperimentalne statistike **Obseg sodelovalnega gospodarstva** na področju kratkoročnega oddajanja turističnih nastanitvev. Objava temelji na podatkih štirih največjih mednarodnih rezervacijskih platform (opravljene rezervacije), ki jih te posredujejo Eurostatu. Na tem področju se je SURS tudi aktivno vključeval v oblikovanje stališča in uveljavitve interesov Slovenije na Svetu pri oblikovanju predloga dopolnitev k Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zbiranju in souporabi podatkov v zvezi s storitvami kratkoročnega najema nastanitve ter spremembi Uredbe (EU) 2018/1724.

Za statistične namene je BS v sodelovanju s SURS-om postavila metodologijo agregiranja podatkov **operaterjev mobilne telefonije** o dolžini podatkovnega gostovanja v domačem in tujem mobilnem omrežju. Te podatke, ki so z analitskega vidika zelo pomembni za oceno turističnih tokov, smo analizirali in v času epidemije, ko podatkov zaradi protikoronskih ukrepov na mejnih prehodih o tujih potnikih nismo mogli zbrati, prvič objavili kot eksperimentalno statistiko²³.

SURS se je uspešno prijavil na instrument tehnične podpore za **turistični ekosistem**, ki zagotavlja prilagojeno tehnično znanje za pripravo in izvajanje reform v javnih službah v državah članicah EU-ja. Izvedle se bodo aktivnosti za podporo spremljanju preoblikovanja turizma na podlagi kazalnikov (trajnosti in digitalizacije), pri tem pa bo SURS sodeloval s STO in pripravljavci nove Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma 2022–2028. V okviru tehnične pomoči bo podporo SURS-u nudil OECD. Pomoč obsega analizo novih alternativnih virov podatkov in razvoj metodologije, ki bi omogočila njihovo uporabo v satelitskih računih za turizem, oblikovanje kazalnikov za spremljanje trajnostnih vidikov turizma in digitalizacije turističnega sektorja ter razvoj in vzpostavitev poslovne analitike – aplikacije »števca turizma«. SURS je v 2022 začel z metodološkim pregledom kazalnikov, s katerimi se bo spremljal napredek slovenskega turizma. Raziskani so bili tudi razpoložljivi viri in njihove omejitve. Izvajati pa so se začele tudi aktivnosti za vzpostavitev **števca turizma**, ki bo omogočil prikaz dnevniških podatkov o številu prihodov turistov v nastanitvene obrate in stanje njihovih prenočitev na dan v Sloveniji.

---

²³ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9587>

Poudarki iz statistike o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije

V raziskovanju **Uporaba IKT v gospodinjstvih in pri posameznikih** je bil med leti poudarek na kazalnikih o uporabi IKT-ja pri delu in na vplivu digitalizacije na delovne aktivnosti, o obsegu spletnega nakupovanja, varnosti pri uporabi interneta ter uporabi pametnih naprav in sistemov (interneta stvari). V letu 2021 so se objavili podatki, s kakšnimi e-veščinami razpolagajo prebivalci po novi metodologiji. Zastavljali pa smo vprašanja, ali so posamezniki zaznali lažne novice na internetu ter o ravnanju z odsluženimi napravami.

Pri raziskovanju **Uporaba IKT in e-trgovanje v podjetjih** pa je bil poudarek na kazalnikih uporabe naprednejših digitalnih tehnologij – analizi masovnih podatkov, uporabi robotov, 3D-tiskalnikov in interneta stvari ter o varni uporabi IKT-ja v podjetjih. Raziskovanje ostaja eden glavnih podatkovnih virov o obsegu prihodka, ki ga podjetja ustvarijo s spletno prodajo. Zastavljali smo tudi vprašanja o vplivu covida-19 na poslovanje, dodelitvi oddaljenega dostopa v podjetjih ter o njihovih ukrepih, da bi z uporabo IKT-ja zmanjšali vpliv poslovanja na okolje. Prvič smo vključili vprašanja o uporabi tehnologij umetne inteligence. Uvedli smo novo redno objavo Digitalizacija gostinskih nastanitvenih dejavnosti.

S podatki obeh raziskovanj se bodo spremljali cilji, ki sta si jih zastavili Evropa in Slovenija v Digitalnem kompasu.

Posodobitve statistik transporta

SURS je aprila 2019 prvič objavil²⁴ podatke o opravljenih **voznih kilometrih** cestnih motornih vozil, registriranih v Sloveniji, in podatke o voznih kilometrih, opravljenih na ozemlju Slovenije, za leti 2016 in 2017. Število voznih kilometrov je bilo izračunano na podlagi podatkov o prevoženih kilometrih iz avtomobilskih števecov iz Matičnega registra vozil in listin, iz podatkov o prometnem delu Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo in iz različnih drugih podatkovnih virov. Podatke od leta 2019 dalje SURS objavlja z letno periodiko.

SURS je v letu 2018 in 2019 objavil²⁵ podatke iz raziskovanja **Dnevna mobilnost potnikov**, ki je bilo prvo tovrstno SURS-ovo raziskovanje. Ponovno je bilo izvedeno v letu 2021 na vzorcu približno 28.000 oseb v dveh obdobjih, spomladi in jeseni, zbiranje podatkov je potekalo po spletu in telefonu. Objavili so se podatki o dnevni potovalni navadah oseb, starih 15–84 let, tj. o njihovih poteh do 300 km v posameznem dnevu: koliko poti opravijo, dolžina in trajanje vsake poti, kako jih opravijo (peš oziroma s katerim prevoznim sredstvom) ter s kakšnim namenom odhajajo na posamezno pot (npr. pot na delo ali v šolo, prosti čas, nakupovanje).

SURS je pričel vzpostavljati tudi metodologijo za pripravo statistik **intermodalnega transporta** in proučil podatkovne vire zanje. Pri nalogi, povezani s spremljanjem **obsega transporta v cestnem prevozu ter prometu** s podatki iz avtomatskega štetja prometa, je bil opravljen izbor števecov prometa, s katerimi se bo spremljal obseg cestnega prometa.

---

²⁴ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/8044>

²⁵ <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7596>

Revizija NACE

Pri **reviziji klasifikacije NACE** (evropska klasifikacija gospodarskih dejavnosti) se je končalo zbiranje končnih povratnih informacij deležnikov v Sloveniji pred zakonodajnim postopkom za novo klasifikacijo NACE. Potekalo je globalno posvetovanje o spremembi klasifikacije dejavnosti tako na ravni Združenih narodov ISIC kot na evropski ravni za NACE.

1.4 Kmetijstvo, okolje in naravni viri

Letna in večletna raziskovanja s področja kmetijstva in ribištva

SURS je maja 2018 objavil podatke pridobljene v **Popisu sadovnjakov 2017** (poteka vsakih pet let). Tekom leta 2018 je izvajal tudi zahtevno večletno raziskovanje **Raba pesticidov v kmetijstvu**, katerega rezultati so bili objavljeni v prvi polovici leta 2019. Izvedli smo zbiranje podatkov v okviru večletnih raziskovanj **Popis vrtnarstva** ter letno raziskovanje **Število živine in posejane površine v jesenski setvi**. V letu 2018 je bilo izvedeno tudi dveletno raziskovanje **Poraba mineralnih gnojil na družinskih kmetijah po kmetijskih kulturah**.

SURS je v letih 2018 in 2019 izvajal intenzivne priprave na izvedbo desetletnega **Popisa kmetijskih gospodarstev**, katerega izvajanje se je pričelo v letu 2020. Zajem podatkov (tako s telefonskim anketiranjem kot iz razpoložljivih administrativnih virov in z uporabo modelnih ocen) je potekal v letih 2020 in 2021. Zbrani so bili osnovni podatki o strukturi kmetijskih gospodarstev v obliki popisa ter nekateri podrobnejši podatki (npr. o delovni sili) na podzorcih populacije kmetijskih gospodarstev. Kljub težki situaciji zaradi spomladi in jeseni razglašene epidemije so priprave na **Popis kmetijskih gospodarstev** in vse z njim predvidene aktivnosti potekale, tako da smo v 2020 lahko izvedli telefonsko anketiranje.

V 2021 je bilo izvedeno tudi telefonsko zbiranje podatkov v triletnem vzorčnem raziskovanju **Gozdarstvo na kmetijskih gospodarstvih** in v letnem raziskovanju **Posejane površine**. Zaradi težav s pridobitvijo administrativnega vira podatkov pri izvajanju Popisa kmetijskih gospodarstev je bilo treba prilagoditi telefonsko zbiranje v rednem letnem raziskovanju **Število živine in posejane površine v jesenski setvi 2021** in manjkajoče administrativne podatke o namakalnih površinah nadomestiti z neposrednim zbiranjem.

V letu 2020 so potekale tudi aktivnosti, povezane s **Popisom vinogradov**, petletnim raziskovanjem, v katerem se podatki pridobivajo samo iz administrativnih virov, in zato SURS v zvezi s tem ni dodatno obremenjeval kmetijskih gospodarstev s sporočanjem podrobnih podatkov o strukturi vinogradov. Podatki so bili objavljeni v prvi polovici leta 2021. Med podatki o živinoreji je SURS začel redno objavljati podrobnejše podatke o **konzumnih jajcih**.

Na delovni ravni Eurostata so potekale aktivnosti in sodelovanje pri vzpostavljanju nove evropske statistične zakonodaje s področja **statistik ribištva in akvakulture** (priprava nove EFAS uredbe).

Razvoj bilance za izbrane vrste žit ter nove bilance za oljnice

SURS je v letu 2018 začel pripravljati **bilanco za izbrane vrste žit** (za navadno in trdo pšenico, ječmen ter koruzo za zrnje) ter **bilanco za oljnice** za koledarski leti 2017 in 2018 (v to so zajete 3 vrste oljnic: oljna ogrščica in repica, sončnice in soja). V letu 2018 je tako razvil in modelno pripravil prvi bilanci za koledarsko leto 2017. To delo je nadaljeval tudi v letu 2019. Za ta namen so bili uporabljeni izboljšani podatki o zalogah in izgubah oljnic. Razvoj obeh bilanc je potekal v okviru razvojnega projekta in na podlagi izboljšanih podatkov o zalogah in izgubah oljnic. Podatki bilance za oljnice za obdobje 2017–2019 so bili objavljeni na spletni strani SURS.

Modernizacija kmetijskih statistik se nadaljuje

V letih 2021 in 2022 smo izvajali razvojno delo za **modernizacijo** kmetijskih statistik, namenjeno integraciji podatkov o **ekološkem** kmetijstvu v proizvodne letne statistike in podrobnejši uporabi podatkov **Centralnega registra govedi**, ki bi dodatno razbremenila poročevalske enote. Naloga bo zaključena v letu 2024. Aktivno smo bili vključeni tudi v razvojno nalogo, povezano s preučevanjem možnosti uporabe podatkov **opazovanja Zemlje** v kmetijskih statistikah, ki se je zaključila konec leta 2022.

SURS je izvajal aktivnosti za izvedbo raziskovanja o **integrirani statistiki** na ravni kmetij 2023. Obsegale so pripravo metapodatkov o uporabljenih administrativnih virih in nesignifikantnih spremenljivkah ter vprašalnika za neposredno zbiranje podatkov. Začele so se tudi aktivnosti za vzpostavitev in izvedbo novega raziskovanja **Regionalni ekonomski računi** za kmetijstvo.

Potekale so aktivnosti in sodelovanje pri vzpostavljanju nove evropske **statistične zakonodaje** s področja kmetijskih statistik (SAIO), in sicer na dveh ravneh: v okviru sodelovanja v delovni skupini za statistiko pri Svetu EU-ja in v okviru tehničnih usklajevanj v Eurostatovih delovnih skupinah, kjer se pripravljajo izvedbene uredbe.

Spremljali smo tudi potek spreminjanja evropske administrativne **zakonodaje** na področju trajnostne rabe **fitofarmaceutskih sredstev** ter uvedbe enotnega načina poročanja podatkov o uporabi fitofarmaceutskih sredstev; določila na tem področju bodo pomembna z vidika izvajanja nekaterih zahtev nove zakonodaje SAIO.

Okoljski računi še naprej v znamenju razvoja

V letu 2018 je SURS poskrbel predvsem za revidiranje in izpopolnitev že objavljenih podatkov s področja **okoljsko-ekonomskih računov**. Tako je ob pripravi podatkov za novo časovno točko revidiral tudi podatke v **računih emisij v zrak** (AEA) za obdobje 2008–2015. Pri izračunih končnih podatkov za raziskovanje **PEFA (računi fizičnega pretoka energije)** in **AEA (računi emisij v zrak)** je bil v 2020 upoštevan širši nabor spremenljivk. Prevzem podatkov iz administrativnega vira MRVL pa je omogočil vključitev večjega števila spremenljivk za razdelitev rabe energije in nastalih emisij v cestnem prometu na dejavnosti po SKD 2008 in gospodinjstva. Poleg števila vozil, ki je bilo ključno merilo pri razdelitvi rabe energije in emisij iz cestnega prometa v 2019, so bili prevzeti tudi podatki o **prevoženih kilometrih**, pri osebnih avtomobilih pa tudi **povprečne emisije CO₂/km**. S prenavo metodološkega pristopa je bila v 2021 podaljšana časovna vrsta razpoložljivih podatkov raziskovanja

PEFA in zagotovljena njihova objava. V letu 2022 pa se je **pri PEFA in pri AEA** vzpostavila metodologija za izračun **rezidenčnega principa**.

V 2019 je SURS časovno vrsto podatkov za **račune snovnih tokov (MFA)** podaljšal do leta 1995 in za isto obdobje pripravil tudi kazalnike snovnih tokov. V 2020 smo izvedli tudi analizo končnih podatkov okoljskih davkov za obdobje 2005–2007. V letu 2021 pa smo vsebinsko razširili tudi obstoječe raziskovanje o računih izdatkov za varstvo okolja (**EPEA**).

SURS je nadaljeval razvoj tudi na področju **gozdnih računov**. Pri **gozdnih računih** je bila pripravljena revizija fizičnih in monetarnih tabel za gozdne površine in lesne zaloge ter revizija tabele za ekonomiko gozdarstva, oboje za obdobje 2012–2021.

V 2019 je SURS začel razvijati tudi metodologijo na področju **vodnih računov**; pripravil je prve eksperimentalne tabele ponudbe in porabe vode za vodne račune. V tabelah je prikazal tok vode iz okolja k uporabnikom (različne ekonomske dejavnosti in gospodinjstva), tok vode med uporabniki in tok odpadne vode od uporabnikov nazaj v okolje. Podatki obeh tabel so bili ovrednoteni za obdobje 2017–2020, uporabljeni so bili tudi dodatni administrativni viri podatkov. V letu 2022 je bila v okviru sistema za vodne račune vzpostavljena še tretja tabela za račun fizičnih sredstev za vodne vire, in sicer za obdobje 2017–2019.

V podporo pri spremljanju zahtev Evropskega zelenega dogovora smo začeli s preučevanjem metodologije in z identifikacijo potrebnih podatkov za vzpostavitev **ekosistemskih računov**, pripravo metodologije za večjo dezagregacijo podatkov o **rabi električne energije v cestnem prometu** ter razvoj metodologije za pripravo računov **okoljskih subvencij in transferjev**.

Podaljšanje časovnih vrst podatkov, skrajšanje časa, potrebnega za izkazovanje podatkov, ter zagotavljanje ustreznih, mednarodno primerljivih metodoloških pristopov so izboljšave, ki pomembno povečujejo uporabnost podatkov okoljsko-ekonomskih računov.

Posodobitev raziskovanja o investicijah in izdatkih za varstvo okolja

Zbiranje podatkov pri izvajalcih služb varstva okolja, ki se je izvajalo z vprašalnikom OKI-S, je bilo v letu 2019 zadnjič izvedeno kot samostojno raziskovanje. Podatki se od 2020 zbirajo v okviru skupnega raziskovanja **Izdatki za varstvo okolja**. V okviru revizije je SURS vprašalnika OKI (izdatki za varstvo okolja) in OKI-S (izdatki za varstvo okolja pri izvajalcih služb varstva okolja) združil v en vprašalnik in ga dopolnil tako, da bo z njim zbral tudi manjkajoče podatke za pripravo računov izdatkov za varstvo okolja (EPEA).

Novosti na področju statistike odpadkov

V 2019 je SURS opustil zbiranje podatkov o **količinah nastalih odpadkov**, ki ga je izvajal v sodelovanju z Agencijo RS za okolje. Hkrati je uvedel novo metodologijo preračunavanja, na podlagi katere se ti podatki izračunajo iz podatkov o zbiranju in obdelavi odpadkov. Podatki, preračunani po novi metodologiji niso povzročili prelomov v časovni vrsti. Zaradi vedno večjega povpraševanja po hitrejših podatkih smo na področju **statistik odpadkov** v letu 2022 vzpostavili spremljanje podatkov o zbranih količinah odpadkov in o predvidenem ravnanju z njimi na četrtni ravni ter jih tudi prvič objavili.

SURS je v letu 2018 dopolnil in nadgradil metodologijo za statistično spremljanje količin odpadne hrane in metodologijo za spremljanje ravnanja z odpadno hrano. S tem je izboljšal kakovost podatkov o odpadni hrani na nacionalni ravni ter pripravil podlago za redno zbiranje teh podatkov v prihodnosti. Konec leta 2020 je poleg redne objave o odpadkih izdal še dve elektronski objavi; v eni je objavil podatke o **odpadni hrani** za novo časovno točko, v drugi pa izbrane **kazalnike o nastajanju odpadkov in ravnanja z njimi**, pomembne za spremljanje napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja na območju Evropske unije. V letu 2021 je bil narejen velik korak naprej pri pripravi podatkov o **odpadni hrani**; pravočasnost objave podatkov se je izboljšala za skoraj dva meseca.

V 2020 je SURS pripravil, dopolnil in nadgradil statistične podatke o **uvozu in izvozu odpadkov in sekundarnih surovin**, ki so potrebni za vzpostavljanje podatkov o **krožnem gospodarstvu**. V 2021 se je pilotno izvedlo zbiranje podatkov o **sekundarnih surovinah in stranskih proizvodih**, ki so bili manjkajoči del v sklopu spremljanja izvajanja **krožnega gospodarstva** v Sloveniji. Na podlagi zbranih podatkov in podatkov, prevzetih iz drugih statističnih raziskovanj, so se pripravili prvi, eksperimentalni rezultati o **ponovni uporabi sekundarnih surovin** v Sloveniji.

Dopolnitve in novosti na področju energetskih statistik

V letu 2018 je SURS v okviru raziskovanj o **cenah električne energije in zemeljskega plina** poleg četrtnih in polletnih podatkov pripravil in objavil tudi podatke na letni ravni za časovno vrsto od leta 2016 dalje, prenehal pa je objavljati podatke o cenah toplotne energije, ker so ti na voljo na spletnih straneh dobaviteljev toplote in Agencije za energijo.

Raziskovanja o **trgovini z naftnimi proizvodi** je SURS dopolnil z zbiranjem podatkov o porabi biogoriv v prometu. Za motorni bencin in dizelsko gorivo je dodal tri dodatne pojavne oblike za biokomponente v fosilnih gorivih. Zbiranje podatkov po novih merilih se je začelo na začetku leta 2019.

V 2019 so bili prvič na voljo podatki o **porabi energentov po namenih rabe**, ki so bili pridobljeni v okviru raziskovanja o porabi energije, goriv in izbranih naftnih proizvodov v industriji. Za samo raziskovanje je bil razširjen tudi nabor poročevalskih enot in tako so bili podatki o porabi energije, goriv in izbranih naftnih proizvodov zbrani še za področja kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in lov, oskrba z električno energijo, plinom in paro ter za področje oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki ter saniranje okolja.

Spremenjen je bil način obdelave podatkov pri moči obratovanja za vetrne in sončne elektrarne; podatki so bili usklajeni tudi v časovnih vrstah za nazaj. Vzpostavili smo metodologijo spremljanja **rabe energije in energentov v storitvenih dejavnostih (E-RES)** ter izvedli tehnično testiranje novega e-vprašalnika in zbiranje podatkov. V sodelovanju z Institutom »Jožef Stefan« smo razvili in pripravili prve podatke o **ponovni uporabi odvečne toplote**.

Vzpostavljena je bila **ocena razdelitve porabe električne energije v cestnem prometu**. Potekale so tudi aktivnosti za pridobitev podatkov za izvedbo raziskovanja o **rabi električne energije** pri končnih odjemalcih.

Na podlagi nedavnih sprememb **uredbe EU-ja** o statistiki energetike so se že začele aktivnosti za vpeljavo sprememb v obstoječa raziskovanja in njihove procese izvajanja.

Revizija energetske statistike

V okviru revizije je bila časovna vrsta podatkov o **rabi energije v gospodinjstvih** s pomočjo modela podaljšana do leta 2000 in skladno s tem je bila revidirana tudi prejšnja časovna vrsta (2009–2019). Podaljšanje časovne vrste je vplivalo predvsem na podatke o rabi obnovljivih virov energije v gospodinjstvih.

Revidirani so bili tudi podatki o **rabi energije v industriji**, in sicer so bili podatki za leti 2018 in 2019 preračunani po metodologiji, uporabljeni pred tema letoma. S poenotenjem meril za izbiro enot, zajetih v opazovanje, je bila tako dosežena večja stopnja primerljivosti podatkov v časovni vrsti.

Razširjena je bila **bilanca končne rabe električne energije**; vanjo so bili na novo vključeni podatki o končni rabi energije v kmetijskem sektorju. Dopolnjeni so bili podatki o **obnovljivih virih energije** in sicer so bili industrijski odpadki na novo razčlenjeni na obnovljivi in neobnovljivi del ter prikazani v dopolnjeni časovni vrsti (2003–2019). Na podlagi vseh omenjenih sprememb so bili revidirani tudi **energetska bilanca** in **energetski kazalniki** od leta 2000 dalje. Revidirani podatki so bili objavljeni v januarju 2021.

V letu 2020 so se podatki o **proizvodnji električne in toplotne energije pri samoproizvajalcih** zadnjič zbirali v okviru samostojnih raziskovanj. V okviru revizije energetske statistike sta tako mesečno kot tudi letno raziskovanje postala del raziskovanja o proizvodnji električne in toplotne energije pri primarnih proizvajalcih (E1-EE/M in L).

Statistika energetike tudi z uporabo naprednih merilnih naprav

Od systemskega operaterja so bili v 2021 prvič pridobljeni podatki o rabi električne energije, zbrani z **naprednimi merilnimi napravami**; izvedena je bila tudi podrobna analiza možnosti uporabe teh podatkov v statistične namene.

Letne podatke o porabi električne energije, pridobljene iz **naprednih merilnih naprav** (t. i. pametnih števecov), smo prvič objavili v letu 2022. Podatke smo pripravili za leti 2020 in 2021 ter jih objavili po dejavnostih, občinah in vrsti odjemalca, za gospodinjstva in poslovne subjekte. Eksperimentalno smo objavili tudi **mesečne podatke o porabi električne energije** za gospodinjstva in poslovne subjekte na ravni dejavnosti in občin.

Podatke pametnih števecov električne energije smo prvič uporabili tudi v okviru raziskovanja **rabe energije in energentov v industriji**; kombinirali smo jih s podatki, zbranimi z raziskovanjem. Izvedena je bila manjša revizija metodologije izračuna **končne rabe energije v gospodinjstvih** glede na namen (transport, ogrevanje oziroma hlajenje, drugo).

Nadgradnja kazalnikov

V 2021 smo začeli s posodabljanjem obstoječih kazalnikov **zelene rasti** in pripravo dodatnih kazalnikov. V tem obdobju smo, po vzoru Eurostata, prvič pripravili in eksperimentalno objavili tudi kazalnike **krožnega gospodarstva**. Nadgradili in objavili pa smo tudi kazalnike **ciljev trajnostnega razvoja**.

1.5 Komuniciranje in sodelovanje z uporabniki

Pojavljanje na spletu

Glavni diseminacijski kanal ostaja SURS-ova spletna stran [stat.si/statweb](https://www.stat.si/statweb)²⁶. Med novicami, objavljenimi na spletni strani [stat.si/statweb](https://www.stat.si/statweb), so imele največjo branost objave s področja demografije. Večina uporabnikov si naše spletne strani ogleduje z računalnika, povečuje pa se delež tistih, ki za to uporabljajo mobilni telefon. Med preostalimi spletnimi produkti sta bili najbolj obiskani spletni aplikaciji Regije in občine v številkah ter Imena in rojstni dnevi.

Na spletni strani [stat.si](https://www.stat.si) sta bili objavljeni tudi aplikacija za statistično pismenost **STEDy**²⁷ ter prevedena in prilagojena EU-aplikacija **Demografija v EU**²⁸. **Eurostatove aplikacije** so bile sicer prenesene v rubriko Evropski podatki in so hkrati umaknjene iz menija Produkti. Vsi »evropski« podatki so tako zdaj zbrani na enem mestu. Na spletni strani [stat.si](https://www.stat.si)²⁹ smo objavili nov produkt **Slovenija interaktivno**³⁰. Gre za prikaz aktualnih ekonomskih, družbenih in okoljskih podatkov v obliki interaktivnih grafikonov. Vsak interaktivni grafikon ima dodano povezavo na tabelo v podatkovni bazi SiStat, kjer lahko uporabnik pridobi še več podatkov ali daljše časovne vrste. Kartografsko aplikacijo **STAGE** smo nadgradili z novimi funkcionalnostmi in optimizirali njeno delovanje. Tudi to smo povezali z bazo SiStat in s tem dosegli večjo avtomatizacijo pri posodabljanju.

V sodelovanju z Naravoslovnotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani smo izdelali **predstavitveni video SURS-a**. V sodelovanju z zunanjim izvajalcem smo pripravili pet 30-sekundnih **razlagalnih videov**³¹, namenjenih izobraževanju srednješolcev in drugih uporabnikov o izbranih tematikah, povezanih s statistiko. V okviru priložnostnih objav pa smo začeli produkcijo in objavo kratkih **videovsebin**. Video obsega osnovne podatke o temi, na voljo so tudi podnapisi za prenos besedila iz videa. To obliko smo med drugim uporabili pri objavah ob svetovnem dnevu sladoleda in svetovnem dnevu piva.

Končala se je tudi prenova podatkovne baze SiStat. Uporabniki lahko zdaj dostopajo do več kot milijarde podatkov z izboljšano uporabniško izkušnjo. SURS daje zdaj v še večji meri prednost vsebinam, ki so za uporabnike najpomembnejše. Hkrati s prenovo je, kolikor je bilo mogoče, prilagodil uporabo podatkovne baze SiStat tudi ranljivim skupinam uporabnikov. Ti lahko za navigacijo po podatkovni bazi uporabijo tipkovnico, hkrati pa so barvni kontrasti prilagojeni tako, da omogočajo boljšo vidnost vsebine. Uvedeno je bilo okno za **iskalnik z namigi** (angl. hint), ki omogoča razlago uporabnikom, kako bolje iskati podatke v bazi, dodani pa so bili tudi **videovodniki**³² za pomoč pri uporabi iskalnika. Videovodniki so bili v celoti izdelani v okviru SURS-a. V bazi SiStat je bil objavljen tudi **Regionalni pregled** podatkov (kohezijske regije, statistične regije, občine, naselja)³³. Uvedli smo tudi obveščanje o **strukturnih spremembah v podatkovni bazi SiStat** in tabelah, namenjeno predvsem zahtevnejšim rednim uporabnikom, ki do podatkovne baze dostopajo tudi prek strojnega

---

²⁶ <https://www.stat.si/statweb>

²⁷ [STEDy - spoznaj statistiko](#)

²⁸ [Demografija Evrope](#)

²⁹ <https://www.stat.si/StatWeb/>

³⁰ <https://www.stat.si/StatWeb/Dashboard/Slovenia>

³¹ <https://www.youtube.com/user/StatSlovenia>

³² [Primer videovodnika: uporaba iskalnika](#)

³³ [Regionalni pregled](#)

branja podatkov. S tem so transparentno in pravočasno obveščeni o spremembah, ki lahko vplivajo na njihov delovni proces.

SURS poleg **statističnih objav**, v katerih v obliki krajšega komentarja in grafičnega prikaza seznanja uporabnike z rezultati posameznega statističnega raziskovanja in jih hkrati obvešča o posodobitvi podatkov v podatkovni bazi SiStat, objavlja tudi **Priložnostne objave**, ki izhajajo ob aktualnih dogodkih, posebnih spominskih dneh, praznikih ali drugih posebnih priložnostih.

SURS je v letu 2020 pripravil novo izdajo **Statopisa**.³⁴ V njem je s prikazom izbranih podatkov predstavil vsako od 21 področij, s katerih SURS zbira podatke in jih pripravlja za objavo. Publikacija vsebuje infografike, veliko barv, skoraj nič besedila in prenovljeno naslovnico. V novi izdaji Statopisa SURS predstavlja nekaj izbranih, zanimivejših ali pomembnejših izsekov z vsakega od 21 področij uradne statistike. Ob **tridesetletnici Slovenije** smo bili državni statistiki deležni povečanega števila povpraševanj uporabnikov (predvsem novinarjev) na to temo. Pripravljen je bil obsežen **dokument**, ki predstavlja bistvene podatke iz **tridesetletne zgodovine Slovenije**.³⁵ Poleg tega je na to temo pri različnih projektih potekalo tudi sodelovanje z nekaterimi mediji.

Tudi uporabniki statističnih podatkov in informacij **BS-a** lahko te prevzamejo predvsem na njenih spletnih straneh, zlasti v kategorijah objav posebnega standarda objavljanja SDDS-ja, prvih objav določenih podatkov, podatkovnih časovnih vrst in publikacij. Zaradi posebne vloge BS-a so posebej pomembni podatki **o obrestnih merah in o deviznih tečajih**. Med statističnimi publikacijami, ki jih BS že več let ne tiska, izstopajo mesečni **Bilten** v slovenščini in angleščini, letne **Neposredne naložbe** in dvoletni **Finančni računi**. Na spletni strani BS-a so bile poleg letnih in četrtnih podatkov statistike finančnih računov objavljene tudi četrtnetne informacije **Finančni računi Slovenije**.

NIJZ je prenovil spletno stran Zdravje v občini (<http://obcine.nijz.si>), ki uporabnikom omogoča boljšo dostopnost do vsebin, več interaktivnosti, možnost primerjav med občinami in boljšo preglednost. Prav tako je bil tehnično in oblikovno posodobljen Podatkovni portal NIJZ (<https://podatki.nijz.si>), predvsem na področju zagotavljanja informacijske varnosti, pa tudi nadgradnje portala za boljšo uporabniško izkušnjo. Razširjene so bile tudi objavljene vsebine. NIJZ je ob koncu leta 2022 objavil novo **spletno stran** (www.nijz.si), ki želi vsebine za uporabnike in sledilce prikazati prijaznejše in hkrati sodobno. Spletna stran prinaša poleg vseh prenesenih starih vsebin tudi veliko novih možnosti.

NIJZ je v obdobju 2018–2022 izdal vrsto različnih publikacij, ki temeljijo na podatkih o zdravju in zdravstvenem varstvu, obsegajo pa različne vsebine, npr. obravnava posameznih bolezni (diabetes, demenca ipd.), tvegano vedenje (alkohol, droge, tobak ipd.) in uporaba zdravstvenega sistema (zdravila, patronažno varstvo ipd.). Izšle so tudi splošne večtematske publikacije, npr. Zdravstveni statistični letopis ter posebna izdaja Zdravje v Sloveniji v času predsedovanja Slovenije Svetu EU-ja v letu 2021. Vse publikacije so na voljo na spletni strani <https://nijz.si/publikacije/>. Na podlagi različnih podatkovnih virov so bile ocenjene ekonomske posledice za različne skupine bolezni. NIJZ je izdal več publikacij tudi s to tematiko. Na različne načine je želel osvetliti neenakosti v zdravju in dostopnosti zdravstvenega sistema. V aprilu 2018 je izdal publikacijo Neenakosti v zdravju v Sloveniji v času ekonomske krize ter v letu 2021 Neenakosti v zdravju – izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju. Zdravje v občini je naslov letnih publikacij na ravni občin, ki so pri občinah naletele na izjemno pozitivne odzive. Leta 2018 so bile osrednje vsebine namenjene neenakostim v zdravju, leta

---

³⁴ [Statopis](#)

³⁵ [Slovenija od 1991 do danes, pregled statističnih podatkov](#)

2019 vplivu okolja na zdravje, leta 2020 rabi konoplje v Sloveniji, leta 2021 duševnemu zdravju in leta 2022 o vplivu epidemije covid-19 na naše življenje.

Družbena omrežja – smo tam, kjer so uporabniki

SURS si prizadeva v čim večji meri izkoristiti potencial **družbenih omrežij** in redno objavlja tem kanalom primerne vsebine, saj ponujajo z vidika izkazovanja podatkov in komuniciranja z uporabniki neomejene možnosti pri doseganju uporabnikov. Novost leta 2020 je bil začetek pojavljanja SURS-a na družbenem omrežju **Instagram**, pod imenom @stat_slovenija, ki se je pridružilo profiloma na **Facebooku** in **Twitterju** (zdaj omrežje X). Na **Instagramu** smo februarja 2021 začeli sistematično širiti statistično pismenost, in sicer s tedenskimi **statističnimi kvizi**, v katerih pojasnjujemo osnovne statistične pojme, kažemo pravilne načine prikazov podatkov in promoviramo podatke. Na SURS-ovem kanalu na **Youtubu** (<https://www.youtube.com/user/StatSlovenia>) smo objavili pet promocijskih videov (v slovenščini in angleščini) o stereotipih, povezanih s prebivalci Slovenije, ki so bili zelo dobro sprejeti. V letu 2022 pa smo aktivno začeli upravljati tudi SURS-ov profil na **LinkedInu**³⁶. Število sledilcev naših profilov na vseh družbenih omrežjih vztrajno narašča. V letu 2022 so tako naše objave na **Facebooku** (@Stat Slovenija) dosegle že 608.500 uporabnikov. V celotnem letu smo objavili 272 objav, v povprečju 23 na mesec. Ob koncu leta 2022 smo imeli 13.650 sledilcev oziroma za 19 % več kot leto pred tem.

Naša najhitreje rastoča platforma pa je Instagram. Konec leta 2021 smo imeli 1.838 sledilcev, leto pozneje pa 3.750 s čimer smo dosegli več kot 100 % rast števila sledilcev.

Tudi **NIJZ** promovira svoje aktualne aktivnosti prek družbenih omrežij z objavami na Twitterju (zdaj omrežje X)³⁷, Facebooku³⁸, kanalu na YouTubu³⁹, TikToku⁴⁰, Instagramu⁴¹, LinkedInu⁴² in Mastodonu⁴³, prek omenjenih medijev pa izvaja tudi promocijo tradicionalnih dogodkov (izid publikacij, objave podatkov, dogodkov ipd.). Večja prepoznavnost in zanimanje za podatke se ustvarita z različnimi vizualizacijami in infografikami. Poleg družbenih omrežij se vse bolj uveljavlja tudi doseg uporabnikov z brezplačnimi elektronskimi novicami eNIJZ⁴⁴.

Zadovoljstvo uporabnikov

Zadovoljstvo in potrebe uporabnikov naših podatkov in storitev redno spremljamo z različnimi metodami in orodji. Odzivi uporabnikov so za SURS izjemno dragoceni, saj lahko z njimi izboljšamo svoje produkte in storitve. SURS je splošno zadovoljstvo uporabnikov statističnih podatkov in storitev z delom SURS-a nazadnje izmeril v novembru 2022. Skupno je na anketo odgovorilo 1.534 oseb, kar je bilo 40 % več kot leto prej. Večina je splošno zadovoljstvo s SURS-om ocenila kot visoko (povprečna ocena 8,3). Tudi mnenje o tem, v kolikšni meri je SURS doslej izpolnil njihova pričakovanja, so

³⁶ <https://www.linkedin.com/company/statisticni-urad-rs/>

³⁷ NIJZ Twitter: https://twitter.com/NIJZ_pr

³⁸ NIJZ Facebook: <https://www.facebook.com/Nacionalni-in%C5%A1titut-za-javno-zdravje-NIJZ-523616787816640>

³⁹ NIJZ You Tube: <https://www.youtube.com/channel/UCIPyMQKRwlEggeMcwuVM26Q>

⁴⁰ https://www.tiktok.com/@_nijz_

⁴¹ NIJZ Instagram: https://www.instagram.com/_nijz_/

⁴² https://www.linkedin.com/company/nacionalni-in%C5%A1titut-za-javno-zdravje-nijz/?original_referer=https%3A%2F%2Fnijz.si%2F

⁴³ https://mas.to/@NIJZ_pr

⁴⁴ eNIJZ: <http://www.nijz.si/sl/enijz-o>

večinoma izrazili z visokimi ocenami (povprečno z 8,2). Z najvišjo povprečno oceno so se opredelili do trditve, da bi SURS tudi drugim priporočili kot vir statističnih podatkov (8,8). Vse povprečne ocene so enake tistim iz 2021. Pri sklopu o zaupanju je bilo zaupanje v ustanovo višje kot leto prej, zaupanje v podatke, ki jih SURS objavlja, pa je ostalo na enaki ravni kot v 2021.

Odziv na povpraševanje in komunikacija z uporabniki

Poleg objav na spletu in družbenih omrežjih SURS vseskozi prejema veliko število **telefonskih klicev** in **pisnih zahtevkov** uporabnikov po podatkih. Uporabniki ne le da želijo prejeti podatke, ampak jih zanima več, npr. kako jih izračunamo, kaj vse upoštevamo, kako komentiramo rast oziroma padec pojava, primerjave ipd.

SURS zelo dobro sodeluje z **mediji**, ki so pomembna uporabniška skupina, saj razširjajo podatke in informacije širši množici uporabnikov. Zaposleni na SURS-u dajejo izjave za medije in gostujejo v televizijskih in radijskih oddajah; prispevki z izjavami so bili objavljeni tudi v različnih tiskanih in spletnih časopisih.

Na **Slovenski konferenci za odnose z javnostmi** smo v sklopu Pristno v praksi predstavili delovanje SURS-a in našo komunikacijo z uporabniki. Ugotavljamo, da je naš slog podajanja informacij in komunikacije z uporabniki v strokovni javnosti na področju komuniciranja zelo prepoznan in cenjen.

Na delovnem sestanku svetovalcev za odnose z javnostmi v državni upravi smo izvedli predstavitev najpogostejših jezikovnih zadreg. Naše smernice so bile uporabljene tudi v novih UKOM-ovih **priporočilih za pripravo sporočil** za javnost po sejah vlade.

SURS je prejel **zahvalo Fakultete za družbene vede** za pomemben prispevek k prenosu znanja in razvoju novih storitev. Omeniti je treba še izjemen dosežek slovenske državne statistike. V **Open data Inventory** (ODIN) 2022/2023 se je Slovenija po pokritosti in odprtosti statističnih podatkov v svetovnem merilu uvrstila na 6. mesto, v regiji Južna Evropa pa na 1. mesto. Dosegla je 82 od 100 možnih točk. ODIN je edina ocena pokritosti in odprtosti podatkov na spletnih mestih, ki jih vzdržujejo nacionalni statistični uradi. Tokrat so ocenjevali uradno statistiko v 192 državah po vsem svetu.

Objavljanje podatkov v času krize

Kljub epidemiji je državnim statistikom uspelo v 2020 **izdati** vse načrtovane objave; teh je bilo kar 819 (708 SURS, 98 BS, 13 NIJZ), vse tudi v angleških različicah. Ves čas smo se trudili biti relevantni in se v svojih podatkih navezovali na aktualne razmere, povezane z epidemijo covid-19. SURS je na svoji spletni strani vzpostavil tudi novo področje Covid-19, kjer so bile uporabnikom na enem mestu na voljo objave s podatki, ki odražajo spremembe, nastale v našem gospodarstvu in družbi zaradi epidemije covid-19⁴⁵.

SURS je uporabnike **obveščal** o svojem delovanju v času kriznih razmer na svoji spletni strani, kjer smo objavljali informacije, vezane na Koledar objav, o posledicah krize na kakovost in metodologijo ter hkrati pozivali tudi naše dajalce podatkov, da so nam tudi v teh razmerah naklonjeni in nam

---

⁴⁵ [Covid-19](#)

posredujejo podatke. Naše ključno sporočilo je bilo, da bomo z njihovo pomočjo in sodelovanjem lahko prišli do kakovostnih podatkov ter nadaljevali naše poslanstvo.

Evropske statistične igre

Ena pomembnih nalog državnih statistikov je, da podatke in informacije predstavljajo javnosti tako, da jih ta pravilno razume in tako tudi uporablja. Gre za t. i. **statistično pismenost**, ki jo pri uporabnikih tudi aktivno širijo in izboljšujejo, zlasti z izobraževanji. Mlade, svoje bodoče uporabnike, smo navduševali za statistiko tudi z **Evropskimi statističnimi igrami**, ki potekajo vsako leto in na katerih slovenski dijaki dosegajo lepe uspehe. Glavni cilji teh iger so spodbujanje radovednosti in zanimanja za statistiko med dijaki, spodbujanje učiteljev, da za poučevanje statistike uporabijo nova gradiva in realne podatke ter iščejo priložnosti za uporabo pridobljenega statističnega znanja. SURS tako že več let zapored skupaj s Statističnim društvom izvaja to mednarodno tekmovanje za srednješolce; oktobra 2022 smo začeli zbirati prijave za **6. Evropske statistične igre** (šolsko leto 2022/23). Nanje se je prijavilo 490 ekip oziroma 1.247 dijakov iz 57 srednjih šol, pod mentorstvom 83 učiteljev. V okviru večjih promocijskih aktivnosti smo v 2022 dijakom prvih letnikov razdelili zgibanke, s katerimi smo promovirali tekmovanje. Slednje smo izvajali tudi s plakatno kampanjo po vsej Sloveniji ter predvajanjem izobraževalnih razlagalnih in promocijskih videov.

Zanimanje za statistiko širimo med mladimi

Na delavnicah predstavljamo statistične podatke in njihovo uporabo za določeno skupino uporabnikov, ki izrazijo željo po izobraževanju. Upabniki nam prek delavnic sporočijo tudi svoje potrebe. Najpogosteje jih izvajamo za učence in učitelje na osnovnih in srednjih šolah, študente in uporabnike s področja medijev, lokalne samouprave in državne uprave. Javnosti pa svoje delo predstavljamo tudi na različnih konferencah, posvetih, sejmih, Dnevih slovenskega turizma ipd. Izvedli smo tudi izobraževanje za predstavnike odnosov z javnostmi na ministrstvih in vladnih službah.

SURS širi zanimanje za statistiko med mladimi, predvsem dijaki in študenti, tudi tako, da jih uči pravilne rabe in interpretacije statističnih podatkov na **delavnicah** v okviru njihovega izobraževalnega procesa. Na spletni strani stat.si je bila objavljena tudi aplikacija za **statistično pismenost STEDy**.

Z mobilno izobraževalno igro z naslovom **Junaki Slovenije – večigralski kviz** je SURS izkoristil razvojne priložnosti informacijsko-komunikacijske tehnologije in interneta in statistiko približal tako mladim kot tudi drugim uporabnikom. Mobilna igra z elementi igrifikacije⁴⁶ je nov način izkazovanja in promocije podatkov državne statistike. V kvizu, ki je vsebinsko gonilo igre, so prepletli podatke uradne statistike s splošnimi podatki o Sloveniji in s tako kombinacijo popularizirali statistiko v širši javnosti.

Da statistika ni suhoparna, je SURS želel znova pokazati svojim uporabnikom tudi ob **Dnevu odprtih vrat**, ko jih je povabil, naj obišejo državne statistike in se o tem prepričajo sami. Obiskovalci so lahko od blizu opazovali, kako poteka statistični delovni proces, lahko so odigrali vlogo anketiranca in izpolnili kratko spletno anketo ter se preizkusili v vlogi statistika, ki išče napake v podatkih in s statističnimi metodami ureja podatke.

---

⁴⁶ Igrifikacija (angleško *gamification*) pomeni uporabo načinov razmišljanja v igri in mehanizmov igre v neigralniškem kontekstu z namenom aktivnega sodelovanja igralca v reševanju določenega problema in povečanju igralčevega prispevka.

SURS se zaveda, da so uporabniki različni, in temu primerno išče načine, kako jih nagovarjati po **različnih kanalih**. V 2019 je z namenom, da bi s svojimi objavami na družbenih omrežjih dosegel še več ljudi, pripravil 3 videe: enega za promocijo kartografske aplikacije STAGE⁴⁷, dva pa za promocijo Evropskih statističnih iger za dijake⁴⁸ in za učitelje⁴⁹ (mentorje). Uporabniki so se dobro odzvali, kar potrjujejo rezultati spletne analitike (število ogledov aplikacije STAGE).

Za promocijo Evropskih statističnih iger je SURS poleg omenjenih videov izvedel tudi **plakatno promocijsko akcijo**. Ta se je uvrstila celo v izbor meseca decembra po mnenju spletnega portala Marketing magazin⁵⁰. Na Facebooku je bila objava s plakati v letu 2019 tudi najuspešnejša objava po številu klikov, kar pomeni, da je spodbudila uporabnike k nadaljnji akciji, s čimer je bil dosežen tudi dejanski namen te objave in celotne promocijske kampanje.

Razstava infografik na prostem

Proti koncu poletja 2019 je SURS na Krakovskem nasipu v Ljubljani pripravil razstavo **infografik**, s katero je zaznamoval 75-letnico ustanovitve Statističnega urada. To je bil niz 22 dvostranskih plakatov s skupnim naslovom **Statistično gledano** (s spremljevalnim besedilom v slovenščini in angleščini). SURS je v zvezi z razstavljenimi infografikami prejel veliko pozitivnih odzivov uporabnikov. Za razstavo je prejel tudi priznanje Brumen za odlično slovensko oblikovanje.

Predstavitve regij dobro sprejete

SURS se je aktivno udeleževal tudi vseh **regijskih obiskov** Vlade RS. Pred vsakim obiskom je pripravil podrobno analizo regije s ključnimi poudarki, ki jo je na dan obiska direktor SURS-a predstavil na delovnem posvetu Vlade ter na javni tribuni z župani, gospodarstveniki in drugimi ključnimi deležniki. Naše predstavitve so bile dobro sprejete, vzbudile so veliko zanimanja pri poslušalcih in služile kot izhodišče za nadaljnjo razpravo.

Veliko zanimanje za Statistični dan

Tradicionalno statistično posvetovanje v Kongresnem centru Brdo pri Kranju vsako leto pritegne pozornost in vzbudi zanimanje v javnosti. Udeležuje se ga okoli 400 udeležencev, tako iz Slovenije kot iz tujine. V letu 2018 je bilo 27. po vrsti, izbrana tema je bila **Moč podatkov**. Glavna tema 28. statističnega posvetovanja je bila: **"Spoznavmo D1G1TAL1ZAC1Jo – Inovativne rešitve, ki spreminjajo družbo"**. Januarja 2020 pa smo organizirali 29. statistični dan z naslovom **"Podnebna kriza – vroči podatki"**. Glavna tema posvetovanja so bile podnebne spremembe in ukrepi za zmanjšanje in blaženje njihovih vplivov ter podatki, potrebni za spremljanje teh sprememb in pripravo ukrepov.

Novembra 2021 smo **Statistični dan**⁵¹ prvič izvedli v hibridni obliki. Dogodek sta odprla Tomaž Smrekar, tedanji generalni direktor Statističnega urada RS, in dr. Matevž Bren, predsednik Statističnega društva Slovenije. Govorci omizja, ki so obravnavali temo **Podatki v času epidemije – nove potrebe in novi rezultati**, so razpravljali o pripravi pravočasnih in kakovostnih podatkov med epidemijo in o izzivih, ki nas čakajo v prihodnje. Prvi del prireditve se je končal s podelitvijo priznanj

⁴⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=H2NnQ7wXleI&t=26s>

⁴⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=qhbTVqJ-a3Q>

⁴⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=IH48nqWID3o>

⁵⁰ <http://www.marketingmagazin.si/izbor-mmeseca/926/podatki-so-lahko-zanimivi>

⁵¹ [Statistični dan 2021: Pravi podatki za boljše odločitve](#)

Statističnega društva Slovenije. V drugem delu dogodka sta priznana tuja strokovnjaka obravnavala temo **Izzivi zbiranja podatkov v prihodnosti**.

Statističnega dneva v 2022 se je udeležilo okoli 300 obiskovalcev iz Slovenije in tujine. Na Statističnem dnevu z aktualnim naslovom **V luči podražitev** smo razpravljali, kako podražitve vplivajo na potrošnike, njihove nakupne navade, kupno moč in življenjski standard. Osvetlili smo razlike med občuteno (osebno) in uradno izmerjeno inflacijo ter predstavili, kako na inflacijo vpliva ravnanje potrošnikov. Govorili smo o vlogi medijev in vplivu inflacije na gospodarstvo, pa tudi o tem, kaj nam prinaša prihodnost in kdaj lahko pričakujemo umirjanje inflacije. Dogodek se je sklenil s podelitvijo priznanj Statističnega društva Slovenije.

Strokovna posvetovalna telesa

Delovanje državne statistike spremlja **Statistični svet Republike Slovenije**⁵², ki je strokovno metodološko posvetovalno telo za strateška in razvojna vprašanja državne statistike. Za posamezna področja državne statistike so pri SURS-u oblikovani tudi statistični **sosveti**⁵³. Člani Statističnega sveta in statističnih sosvetov so predstavniki najpomembnejših uporabnikov in dajalcev podatkov. V letu 2020 je bil ustanovljen nov sosvet za sodelovanje z raziskovalci, katerega namen je sodelovanje z raziskovalci in analitiki na področju dostopa do podatkov za raziskovalne namene na SURS-u, izmenjava izkušenj, predlogov in pretok informacij med SURS-om in institucijami, ki so uporabniki mikropodatkov. V letu 2021 sta bila ustanovljena dva nova statistična sosveta. Sosvet za tretje življenjsko obdobje je bil oblikovan za razpravo o podatkih in kazalnikih, vezanih na populacijo, starejšo od 65 let. Namen sosveta za sodelovanje z dajalci podatkov pa je, da bi se v čim večji meri ohranil obstoječi nabor podatkov za statistične potrebe, da bi se okrepili partnerski odnosi z različnimi dajalci podatkov, vzpostavile tudi nove povezave in sodelovanja, zagotovil lažji dostop do novih virov podatkov, zmanjšale obremenitve na strani dajalcev podatkov ter krepila pomen statistike in prepoznavnost statističnih podatkov. V letu 2022 je bil ustanovljen statistični sosvet za regionalne statistike. Izvedenih je bilo 17 sej statističnih sosvetov.

Eno izmed strokovnih posvetovalnih teles, ki delujejo na SURS-u, je tudi **metodološki svet**⁵⁴. Ustanovljen je bil z namenom, da bi dodatno skrbel za kakovost statističnih izdelkov. Sestavlja ga skupina strokovnjakov s področja statistične metodologije, ki jih imenuje predstojnik Statističnega urada za obdobje treh let. Člani na svojih sejah razpravljajo o predlaganih metodologijah statističnih raziskovanj in o predlaganih metodologijah za izvajanje posamezne faze splošnega statističnega procesa.

---

⁵² <https://www.stat.si/statweb/NationalStatistics/StatCouncil>

⁵³ <https://www.stat.si/statweb/NationalStatistics/AdvCommittees>

⁵⁴ <https://www.stat.si/statweb/NationalStatistics/MethCouncil>

2. Podatkovni viri

Podatkovni viri so vhod v statistični proces in zato nujno potrebni za pripravo statističnih podatkov in storitev. Slovenska državna statistika jih pridobiva neposredno in posredno: neposredno pri osebah in poslovnih subjektih, posredno pa iz že obstoječih evidenc in zbirk podatkov.

Cilji:

- Do dajalcev podatkov prijazno in učinkovito zbiranje podatkov
- Sooblikovanje administrativnih zbirk
- Izkoriščanje priložnosti uporabe masovnih podatkov

Zbiranje podatkov

Zbiranje podatkov neposredno od poslovnih subjektov, predvsem pa od posameznikov in gospodinjstev, je v zadnjih letih postalo zelo zahtevno in soočeno s številnimi izzivi. V zadnjih letih smo tako veliko časa in energije usmerili v posodabljanje in digitalizacijo procesov, povezanih z zbiranjem podatkov, v iskanje načinov za spodbujanje in motiviranje dajalcev podatkov za sodelovanje v statističnih raziskovanjih, ozaveščanju o pomembnosti posredovanja podatkov statistiki in ponovnemu vzpostavljanju terenske anketarske mreže.

SURS pripravlja uradne statistične podatke na podlagi različnih podatkovnih virov. V letu 2021 je bilo izvedenih 76 raziskovanj (od tega jih je 69 izvedel SURS samostojno), pri katerih so bili podatki zbrani neposredno od poslovnih subjektov. Zbiranje podatkov je potekalo tudi prek drugih organizacij: AJPES in FURS. V letu 2021 sta se izvajali 2 raziskovanji več kot v letu 2020, enako kot v letih 2019 in 2018. Nekoliko manj pa je bilo izvedenih raziskovanj v letu 2022. Število raziskovanj se med leti razlikuje zaradi ukinitvev raziskovanj, združitvev ali razdružitvev raziskovanj ali zaradi večletne periodike pri nekaterih raziskovanjih.

Skupen čas poročanja za vsa raziskovanja v 2021, izražen v enoti človek-let⁵⁵, je bil 246,6, kar predstavlja 28,3 človek-let več kot v letu 2020. Skupni stroški⁵⁶, ki so jih imeli poslovni subjekti, pa so znašali 7,1 mio EUR, kar je 1,12 mio več kot v letu 2020. Več kot dve tretjini obremenitev (67,4 %) je predstavljalo raziskovanje **INTRASTAT**. Razlog za rast obremenitev so številne nove zahteve po podatkih, ki zahtevajo kompleksnejše vprašalnike, nova raziskovanja in vključitev večjega števila enot v vzorce.

Obenem za prijaznejše poročanje SURS širi tudi možnosti **elektronskega sporočanja** podatkov. Elektronsko sporočanje podatkov (sem štejemo poročanje prek aplikacije eSTAT ter poročanje AJPES-a in FURS-a) se še vedno povečuje. Delež elektronsko prejetih vprašalnikov se je od leta 2016 do leta 2022 povečal s 88 % na 96 % (če se upoštevajo samo raziskovanja, ki se izvajajo neposredno na SURS-u pa v isti primerjavi s 40 % na 79 %).

Nadaljevalo se je tudi posodabljanje obstoječih in razvoj novih IT-rešitev za zbiranje in preverjanje podatkov ter tudi načrtovanje prenov in prehodov na e-poročanje v prihodnjih letih. V produkcijskem okolju so bili tako nameščeni posodobljeni ali novi vprašalniki za številna raziskovanja (na področjih

⁵⁵ Eno človek-let je enako 2088 človek-ur.

⁵⁶ Za leto 2016 znaša urna postavka 10,97 EUR, za leto 2017 11,30 EUR, za leto 2018 11,67 EUR, za leto 2019 12,20 EUR za leto 2020 13,11 EUR, za leto 2021 pa 13,77 EUR.

poslovnih in drugih storitvenih dejavnosti, trgovine, industrije, poslovnih tendenc, prostih delovnih mest, kmetijstva, cen, kulture ipd.), vpeljujejo pa se tudi nove rešitve. Kadar je to mogoče, se vprašalniki za poslovne subjekte vnaprej izpolnijo oz. se jim olajša izpolnjevanje z zagotavljanjem potrebnih šifrantov za poenostavitev poročanja.

Na področju zbiranja podatkov poslovnih subjektov je bila v letu 2021 izvedena prva **spletna asistenca** pri izpolnjevanju vprašalnika v angleškem jeziku. Nadaljevale so se aktivnosti in usmerjanje enot k oddaji podatkov prek aplikacije eSTAT, saj je bil v letu 2021 za vsa raziskovanja, pri katerih je vzpostavljeno e-poročanje, uveden sistem, po katerem pošiljamo tiskane vprašalnike le, kadar jih zahtevajo poročevalske enote. Nadaljevalo se je tudi delo pri **vzpostavljanju enotnih postopkov in posodobljanju gradiv za komuniciranje** z osebami in gospodinjstvi kot tudi s poslovnimi subjekti. Tako so bila v 2022 za vsa raziskovanja posodobljena pogosta vprašanja in odgovori, za poslovne subjekte pa so sedaj na voljo tudi v angleškem jeziku. Zgibanke so nadomestili drugi instrumenti (npr. koledarček, kazalke), na obvestilna pisma je bila dodana QR-koda oz. grafičen prikaz dostopa do vprašalnikov. Oblikovan je bil slogan »Soustvarjajte statistiko«, ki se je začel uporabljati v komunikaciji z dajalci podatkov.

SURS vse bolj uvaja spletno anketiranje tudi v **anketiranje oseb in gospodinjstev**, saj je elektronsko posredovanje podatkov postalo eden izmed standardnih načinov zbiranja podatkov tudi na tem področju. Spletno anketiranje je tako danes na voljo pri 60 % raziskovanj, kombiniran način (telefon ali teren ali splet) pa praktično pri vseh raziskovanjih oseb in gospodinjstev. **NIJZ** je prvič uvedel **spletno** anketiranje v letu 2011, od takrat pa svoje metodološko in tehnično znanje nadgrajuje.

Izzivi, povezani z zbiranjem podatkov v spremenjenih okoliščinah

V prvem delu leta 2020 se je SURS na področju zbiranja podatkov znašel v položaju, ki je od vseh zahteval izredno prilagodljivost in izredne ukrepe. Nove okoliščine, ki so jih povzročili ukrepi za omejitev širjenja covid-19, so močno vplivale na izvedbo zbiranja podatkov na SURS-u. Zbiranje podatkov za raziskovanja, v katerih se podatki pridobijo neposredno od **poslovnih subjektov**, je bilo kljub temu v celoti **izvedeno**, pri čemer se je čas zbiranja in urejanja podatkov v nekaterih primerih prestavil ali nekoliko podaljšal. Pri nekaterih kratkoročnih raziskovanjih je bila stopnja odgovora za referenčna obdobja marec, april in maj oziroma za prvo četrtletje 2020 nekoliko nižja.

Epidemija je močno vplivala tudi na zbiranje podatkov pri **osebah in gospodinjstvih**, saj se je **terensko** zbiranje podatkov že spomladi in potem ponovno jeseni 2020 popolnoma **zaustavilo**. Zaradi zdravstvenih razmer in priporočil epidemiologov je SURS pri vseh raziskovanjih, v katerih se v običajnih razmerah anketira na terenu, dal izbranim osebam možnost za sodelovanje po telefonu. Zato je **okrepil telefonsko anketiranje**, pri katerem pa je bil glavni problem pomanjkanje telefonskih števil, saj se s telefonskim imenikom ujame le približno tretjina vzorca. Pri raziskovanjih, v katerih se poleg terenskega zbiranja podatkov uporablja tudi **spletno zbiranje**, je bil ta problem precej manjši, saj je ta način potekal povsem nemoteno. Stopnja odgovora na spletu se je vsaj v nekaterih mesecih celo povečala. Tudi telefonsko zbiranje podatkov, ki je pri nekaterih raziskovanjih nadomestilo terensko, ni bilo imuno za vpliv epidemije covid-19. V telefonskem studiu na SURS-u so namreč sprejeli ukrepe, s katerimi so anketarjem zagotovili varnejše delovne razmere, hkrati pa so s tem zmanjšali število delovnih mest v enem prostoru. To težavo so rešili tako, da so v začasni anketni studio preoblikovali dodatne prostore na SURS-u. Poleg tega pa so jeseni uvedli tudi **oddaljeno** anketiranje, pri katerem anketarji opravljajo telefonsko anketiranje s prenosniki od doma. Obvestila in pozive dajalcem podatkov je SURS objavljaj na spletnih straneh in jim tako tudi v teh razmerah nudil vso pomoč in podporo pri izpolnjevanju vprašalnikov in sporočanju podatkov.

Klub vsem zdravstvenim ukrepom je SURS v 2020 uspešno izvedel **popis kmetijskih gospodarstev v Sloveniji**. Anketiranje je izvedel zunanji izvajalec, pri izvedbi pa je sodelovalo veliko število anketarjev.

V letu 2020 se je še bolj kot kdaj prej izkazalo, da je nujno potrebno dokončno prenoviti zbiranje podatkov o **umrlih** osebah, ki zdaj preko upravnih enot poteka na papirju, ter zbiranje podatkov o **zunajbolnišničnih obravnavah** (e-SZBO). NIJZ je za obe področji že opravil študije izvedljivosti in pilotna zbiranja podatkov, potem pa se to delo ni nadaljevalo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. NIJZ je v letu 2020 pridobil dodatne vire iz kohezijskih sredstev, zato je v jeseni 2020 ponovno zagnal projekt digitalizacije procesa poročanja o vzrokih smrti (eSmrti) in eSZBO, ki sta se uspešno zaključila v letu 2023.

Tudi v letu 2021 se je državna statistika srečevala s številnimi izzivi, ki so jih prinesle spreminjajoče se razmere zaradi covid-19. Na področju zbiranja podatkov o osebah in gospodinjstvih je bilo v prvih mesecih leta zaradi epidemije še vedno ustavljeno **terensko anketiranje** in posledično je bilo več podatkov zbranih po telefonu. V sredini leta so se začele priprave na izvajanje **anketiranja na terenu**. Razmere na terenu sicer niso takoj dopuščale enakega obsega anketiranja kot v preteklosti, a so se do konca leta normalizirale. Negotove in spreminjajoče se razmere v 2020 in 2021 so se odrazile tudi pri pridobivanju anketarjev in organizaciji anketarske mreže ter v padanju stopenj odgovora, zato smo začeli pripravljati in izvajati ukrepe za izboljšanje stanja (npr. prenovljena komunikacijska gradiva pri vseh raziskovanjih o osebah, gospodinjstvih in kmetijskih gospodarstvih, pridobivanje telefonskih števil, širitev kombiniranega načina anketiranja).

Sprememba zbiranja podatkov o poškodbah pri delu

NIJZ je skupaj z ZZZS-jem, IRSD-jem in MJU-jem že dalj časa pripravljal spremembe v zbiranju podatkov o **poškodbah pri delu**. Do konca avgusta 2022 je zbiranje potekalo na papirnih obrazcih, te so poškodovanci potem sami dostavili zdravniku in ZZZS-ju. Septembra pa je bila uvedena digitalna rešitev, ki je olajšala poročanje delodajalcem in zdravnikom. NIJZ tako prejema končne podatke od ZZZS-ja, kar pomeni razbremenitev ne le za delodajalce in delavce, ampak tudi za NIJZ.

Potencial uporabe masovnih podatkov

SURS je izvajal aktivnosti, da bi v redni statistični proces uvedel uporabo **masovnih podatkov**. Proučeval je področja, za katera bi masovni podatki lahko služili kot podatkovni vir, npr. daljinsko zaznavanje, finančne transakcije, prosta delovna mesta, cene. Raziskoval je tudi, ali bi bilo mogoče uporabljati masovne podatke za oceno števila tujih turistov in tujih potnikov.

Po uspešno zaključenem projektu posodobitve statistike cen je SURS v 2018 začel računati **indekse cen življenjskih potrebščin** in harmonizirane indekse cen življenjskih potrebščin in jih objavljati na osnovi nove metodologije, po kateri se gibanje cen za hrano, pijačo in tobak izračunava izključno na podlagi podatkov iz podatkovnih baz trgovcev. V okviru novega projekta **Spletno strganje cen** je bilo razvito lastno orodje za **spletno strganje podatkov**, ki se redno uporablja za strganje cen računalniške opreme in počitniških storitev. Da bi zagotovili uporabo čim večjega števila postrganih podatkov za računalniško opremo, smo razvili novo metodologijo za izračun indeksov cen za to blagovno skupino. Tako v indeksu cen za računalniško opremo namesto 127 upoštevamo kar 25 000 cen.

Pri **paritetah kupne moči** je SURS v 2018 za cenitev izdelkov in storitev končne potrošnje prvič uporabil podatke iz podatkovnih baz trgovcev. Slovenija je bila tako ena od sedmih držav, ki so začele nove podatkovne vire uporabljati tudi na tem področju.

SURS je za pridobitev določenih statistik o **strukturi rabe zemljišč** v okviru statistik kmetijstva začel uporabljati prostorske podatke. Izvedena je bila tudi analiza potenciala podatkov **daljinskega zaznavanja**. V letu 2020 je SURS med razvojne naloge umestil projekt, na katerem je preko praktičnega primera uporabe podatkov daljinskega zaznavanja med drugim določil tudi postopke za integracijo teh podatkov v statistični proces.

SURS je v 2019 iskal nove podatkovne vire tudi na področju obsega turističnih tokov (domačih in tujih) in potovalnih tokov, s čimer bi razbremenil poročevalske enote v raziskovanjih **Tuji turisti, Tuji potniki in Potovanja domačega prebivalstva**. Agregirane podatke operaterjev mobilne telefonije o dolžini podatkovnega gostovanja (naročnikov storitev tujih mobilnih operaterjev v Sloveniji in naročnikov storitev domačih mobilnih operaterjih v tujini) SURS od januarja 2020 dalje prevzema od AKOS-a.

V 2022 smo ponovno začeli aktivnosti za poglobitev sodelovanja z operaterji **mobilne** telefonije z namenom, da pridobimo agregirane podatke o številu mobilnih naprav na izbrano prostorsko enoto za uporabo v uradni statistiki. SURS je ponovno začel aktivnosti tudi za pridobitev dostopa do podatkov **finančnih transakcij** s plačilnimi karticami za nerezidente in rezidente od BS-a, ki te podatke od 2022 dalje zbira po novi in podrobnejši metodologiji za potrebe ECB-ja. SURS namreč v teh podatkih vidi velik potencial za spremljanje oziroma ocenjevanje potrošnje tujih in domačih turistov, za merjenje vrednosti spletnih nakupov fizičnih oseb ter za oceno obsega prodaje goriv na bencinskih servisih. Pomembni dosežki so tudi dostop do podatkov **spletnih platform**, ki posredujejo pri kratkoročnem najemu turističnih nastanitvenih zmogljivosti, ter prevzem mesečnih podatkov o rabi električne energije pri končnih odjemalcih gospodinjstvih in poslovnih subjektih, ki se zbirajo z **naprednimi merilnimi sistemi električne energije** (t. i. pametnih števecov), podatkov iz opazovanja zemlje in podatkov davčnih blagajn.

Administrativni viri – stabilen vir podatkov

Drug ukrep za razbremenitev dajalcev podatkov, poleg prehajanja na elektronsko poročanje, je **uporaba obstoječih podatkovnih virov**. SURS nenehno spremlja obstoječe in nove administrativne vire podatkov ter proučuje kakovost njihovih podatkov za statistično uporabo. Na številnih področjih že več let uporablja administrativne vire kot podatkovni vir za pripravo statistik, nenehno pa išče tudi nove priložnosti. V letu 2018 je tako med drugim začel prevzemati podatke iz administrativnih evidenc tudi na področju dividend, kadrov v izobraževanju, daljinskega ogrevanja, energetike, voda, odpadkov in turizma. V letu 2019 je SURS prevzemal podatke iz 167 različnih podatkovnih zbirk oziroma od 70 institucij. Skozi vsa naslednja leta smo v pripravo statistik vpeljevali nove podatkovne vire. V letu 2022 pa smo podatke pridobivali že iz 198 administrativnih in drugih zbirk, ki jih je vodilo 76 različnih institucij. Iz teh virov je bilo prevzetih 269 različnih vrst podatkov.

Zaradi uporabe številnih administrativnih in drugih virov podatkov ima SURS vzpostavljene zelo dobre odnose z njihovimi skrbniki in z njimi aktivno sodeluje pri pripravi in uvajanju morebitnih sprememb ter proučevanju možnosti vzpostavitve in uporabe novih podatkovnih virov. Za pregled in upravljanje s številni administrativnimi in drugimi podatkovnimi viri je SURS novembra 2020 vzpostavil tudi interni Sistem izmenjave zbirk podatkov (SIPA), ki ga je v nadaljnjih letih nadgrajeval in posodabljal. Leta 2021 je ustanovil tudi Sosvet za sodelovanje z dajalci podatkov. Sodelovanje in partnerstva z upravljavci javnih in zasebnih podatkovnih virov so ključna, saj to prinaša pomembne nove priložnosti na področju priprave statističnih podatkov, olajšuje delovanje in premagovanje novih izzivov pri zagotavljanju potrebnih podatkov .

Omejitve, povezane z zdravstveno krizo, so povzročile še najmanj motenj pri prevzemanju podatkov iz administrativnih zbirk podatkov. Večjo zamudo je povzročal samo kasnejši prevzem podatkov iz Zaključnih računov od AJPES-a, kar je bila posledica odložitve roka za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti in davčnega obračuna davka od dohodkov pravnih oseb ter za oddajo letnih poročil AJPES-a za leto 2019 z 31. marca na 31. maj 2020.

V okviru prenove postopka zbiranja podatkov je SURS zgradil sistem za izmenjavo zbirk podatkov med SURS-om in zunanjimi institucijami. S tem se izmenjava na SURS-u ureja bolj sistematično in na enoten način.

Novi viri – nove priložnosti za pripravo statistik

SURS je zelo aktiven na področju pridobivanja novih virov podatkov. Sodelovanje in partnerstva z upravljavci javnih in zasebnih podatkovnih virov so ključna, saj to prinaša pomembne nove izzive in priložnosti na področju priprave statističnih podatkov.

SURS je za pridobitev določenih statistik o **strukturi rabe zemljišč** v okviru statistik kmetijstva začel uporabljati prostorske podatke. Izvedel je tudi prvi prevzem prenovljenega **Katastra nepremičnin**.

SURS je v mesečno raziskovanje s področja industrije vpeljal dodaten vir, in sicer podatke o **DDV**. V letu 2020 je vzpostavil sodelovanje z **IRSOP-om**, od katerega je prevzel podatke o **uvozu in izvozu odpadkov** za obdobje 2016–2018.

SURS je v zvezi s statističnim raziskovanjem **Gozdarska dejavnost** proučil mogoče nove vire podatkov, potrebne za izračune v okviru ERG-ja, in za spremljanje te dejavnosti v letu 2021 pripravil revidiran vprašalnik, kar bo deloma razbremenilo poročevalske enote.

V času epidemije covid-19 in ukrepov za blaženje posledic smo za potrebe urejanja podatkov o izplačanih plačah pridobili nov administrativni vir, in sicer podatke ZRSZ-ja iz vlog za delno **subvencioniranje skrajšanja polnega delovnega časa**. S FURS-om smo se dogovorili o naboru in poimenovanju dodatnih polj na prenovljenem REK-obrazcu. Preučevali smo tudi možnosti uporabe podatkov, pridobljenih iz **spletnih oglasov prostih delovnih mest**, za potrebe statistike trga dela. FURS nam je poleg tega omogočil redno prejemanje dodatnega stanja dohodnine (zaradi zagotavljanja večje pravočasnosti podatkov). Z AJPES-om pa smo se dogovorili za ukinitve zbiranja podatkov o izplačanem regresu na obrazcu ZAP-REGRES, in sicer s 1. 1. 2022. SURS bo te podatke zdaj prevzemal iz administrativnega vira FURS-a, tj. z REK-obrazcev. V 2022 se je nadaljevalo intenzivno sodelovanje s FURS-om v povezavi s prihodnjim pridobivanjem podatkov z **obrazcev REK-O**, ki jih je FURS uvedel s 1. 1. 2023.

Izvajali smo aktivnosti za pridobitev administrativnih virov, s katerimi bi razbremenili respondente (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – podatki o **subvencionirani najemniki** ter Banka Slovenije – podatki o **kreditih prebivalstva** v SISBON). Z dvema institucijama, od katerih prejemo mikropodatke (FURS, ZPIZ, MDDSZ), smo se dogovorili za zgodnejše prejemanje podatkov, saj bomo le tako lahko zagotovili še boljšo pravočasnost objavljanja podatkov.

Z vpeljavo dodatnega administrativnega vira FURS-a (podatki o **honorarnih izplačilih**) smo dopolnili podatke o pedagoških delavcih v višješolskem in visokošolskem izobraževanju

SURS je aktivno sodeloval s predstavniki Ministrstva za infrastrukturo v okviru spremljanja prepeljanih potnikov v cestnem javnem linijskem prevozu in o opravljenih potniških kilometrih. Razpravljali smo o možnostih, da bi SURS po novem prejemal podatke neposredno **iz baze sistema** integrirani javni potniški promet (**IJPP**).

Pri razvojnih nalogah smo na področju okoljskih računov vzpostavili sodelovanje z večjimi slovenskimi trgovci naftnih derivatov in pridobili podatke o količini **prodanega goriva prek** kartic za točenje goriva pri tovornih vozilih. Prav tako smo iz baze evidenčnih listov IS-Odpadki začeli prevzemati podatke o zbranih količinah odpadkov in predvidenem ravnanju z njimi že mesec dni po zaključenem četrtletju, s čimer se je omogočila priprava in objava prvih podatkov o odpadkih na četrtletni ravni. To je velika pridobitev za uporabnike, saj dobijo prve informacije in usmeritve o trendu že več kot leto dni pred objavo končnih podatkov za opazovano obdobje.

Tudi pri vzpostavitvi spremljanja **intermodalnega** transporta smo aktivnosti usmerili v pridobivanje novih podatkovnih virov in informacij o razlogih za razlike med podatki Uprave RS za pomorstvo in Luko Koper pri številu intermodalnih enot (ITE). SURS bo po novem prejemal tudi podatke o številu ITE v železniškem transportu. Kot nov vir podatkov smo prepoznali tudi DARS, in sicer njihove podatke o **elektronskem cestninjenju** in prodanih **e-vinjetah**. SURS bo uporabil DARS-ove podatke o e-cestninjenju in o vinjetah za več raziskovanj. Na področju administrativnega vira o **davku na dodano vrednost** (DDV) pa smo se s FURS-om dogovorili o pridobivanju podatkov iz sistema OSS (One Stop Shop), ki se nanašajo na področje e-trgovanja.

3. Zmogljivosti

Zmogljivosti zajemajo posamezne infrastrukturne elemente delovanja: kadrovske in finančne vire, statistične procese, organizacijo ter informacijsko infrastrukturo in tehnologijo.

Cilji

- Optimizirani in sodobni statistični procesi
- Zavezanost kakovosti in informacijski varnosti
- Profesionalni zaposleni
- Ekonomsko učinkovito izvajanje dejavnosti

3.1 Optimizacija in posodabljanje statističnih procesov

Izvajalci državne statistike nenehno **optimiziramo** postopke zbiranja podatkov, statistične obdelave in izkazovanja statističnih podatkov ter jih posodabljam. V okviru zbiranja podatkov smo razvili postopke za **spletno strganje** cen in podatkov o prostih delovnih mestih ter aplikacijo za **spletno zbiranje** podatkov o porabi časa. Uvedli smo nove postopke **urejanja** podatkov in **agregacije**, tabelacije in statistične zaščite podatkov, različne informacijske rešitve ter vzpostavili nove **baze** podatkov. Številna raziskovanja smo celostno **prenovili**; v okviru takih prenov smo uvedli sodobne metodološke rešitve ter najnovejše **inovativne** tehnologije.

Prenova spletnih strani

SURS je posodobil **spletni portal SiStat** ter uporabnikom ponudil dodatne, sodobnejše formate za shranjevanje podatkov na lokalni računalnik in strojno branje podatkov ter izboljšano upravljanje s poizvedbami po meri uporabnika. Videz spletnega portala je prijaznejši do uporabnika in velja tudi za mobilne naprave. SURS je tudi popolnoma prenovil in poenostavil celoten notranji proces objavljanja tabel v podatkovni bazi **SiStat** – z namenom, da se izboljšata kakovost in zanesljivost objavljenih podatkov.

Spletna aplikacija **Imena in rojstni dnevi**, ki je ena najbolj obiskanih podstrani na spletni strani SURS, je s celovito prenovo, ki je bila izvedena v 2019, dobila novo grafično podobo. SURS je poenostavil navigacijo in izboljšal način prikaza podatkov na strani ter vključil interaktivne vizualizacije. Izboljšal je uporabnost iskalnika in na spletni strani posebej izpostavil vsebine, ki so bile v prejšnji različici aplikacije najbolj obiskane.

V skladu z novo podobo spletnega mesta www.stat.si je dobila vizualno in tehnično nadgradnjo tudi aplikacija **Inflacija in revalorizacija**⁵⁷. Spletna aplikacija omogoča preračun inflacije in preračun prvotne vrednosti poljubnega zneska na poljuben dan v preteklosti v vrednost na izbrani dan.

Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij zahteva, da je uporaba spletnih mest vseh organov javnega sektorja prilagojena tudi uporabnikom z različnimi oblikami oviranosti. Tako je SURS pri pripravi novih in pri posodabljanju obstoječih aplikacij pozoren na navodila, ki jih zapovedujejo

⁵⁷ [Prenovljena spletna aplikacija za revalorizacijo in preračun inflacije](#)

standardi. Ta navodila so bila upoštevana pri prenovi aplikacij Imena in rojstni dnevi, Inflacija in revalorizacija, iskalnikov SKD in CPA in drugih.

Prenova spletnih mest in postopkov za sporočanje in prevzem podatkov

Veliko aktivnosti je bilo namenjenih tudi **prenovi in razvoju tehnoloških rešitev, ki so podpora zbiranju**. V letu 2018 se je začela izvajati obsežna vsebinska in tehnološka **prenova sistema INTRASTAT**, ki se je nadaljevala tudi v letu 2019. V prvi fazi je bila prenovljena spletna aplikacija za sporočanje podatkov za INTRASTAT, v drugi pa administrativni modul za kontrolo sporočenih podatkov. Začele so se tudi aktivnosti za prenavo postopkov za izmenjavo podatkov iz sistema Extrastat z uporabo storitve G2G FURS. Pri trgovanju z nečlanicami (**Ekstrastat**) smo tehnično prenovili zajem podatkov iz novega carinskega sistema (SIAIS2), ta poteka prek posebnega menija. Na področju mednarodne trgovine z blagom pa so se nadaljevale aktivnosti pri tehnični prenovi baz **mednarodne trgovine**.

Nadaljevala se je tudi tehnološka prenova spletne aplikacije za sporočanje podatkov iz poslovnih statističnih raziskovanj **eSTAT**. V novem okolju Blaise 5 je SURS razvil tudi rešitev za **programiranje spletnih vprašalnikov in za izvajanje logične kontrole**. Razvita sta bila tudi **splošni servis za prevzem** podatkov iz podatkovnih baz Blaise 5 v baze mikropodatkov ter rešitev za izvajanje **logične kontrole** z uporabo okolja Blaise 5. Prehod na spletni vprašalnik Blaise 5, vključno s postopki prevzema podatkov, statusov in kontaktov ter logične kontrole, je bil izveden pri večjem številu raziskovanj. V okviru projekta prenove zalednega sistema e-poročanja za poslovne subjekte (**eSTAT**) pa je bila v 2022 zaključena druga faza tehnične prenove, ki je vključevala tudi nekaj vsebinskih sprememb. Izdelani so bili register podjetij, ki bo nadomestil dve trenutni aplikaciji (glavni adresar in TMP-ZAJEM-CAR), ter vmesniki za pregled adresarjev raziskovanj. Začela se je priprava zahtev za tretjo fazo tehnične prenove, ki vključuje predvsem module za izdelavo adresarjev, uporabo SURS RPC (Remote Procedure Call), nov šifrant za statuse ter modul za obdelave vhodnih datotek. Celotna prenova naj bi bila predvidoma končana do leta 2025.

Pri zbiranju podatkov oseb, gospodinjstev in kmetijskih gospodarstev je SURS v letu 2020 začel razvijati povsem nov informacijski sistem za anketiranje (imenovan OSA), ki bo zagotavljal informacijsko podporo načrtovanju, upravljanju in izvajanju procesa zbiranja v celoti. Nov sistem bo potrebne informacije in podatke za pripravo in vodenje procesa zbiranja pridobival tudi s povezovanjem s potrebnimi internimi bazami in registri. Večina opravil, ki se zdaj opravljajo ročno, bo digitalizirana. To je še posebej potrebno z vidika varstva osebnih podatkov. Prenova tega dela zbiranja bo predvidoma končana do konca leta 2025.

Vzporedno so se razvijali tudi podatkovne baze in postopki za pripravo podatkov **vzorčnega okvira oseb** v sklopu projekta PIEO. V orodju SIRUP je bila razvita rešitev za osveževanje **kontaktnih podatkov**. Poleg tega so bili razviti in nameščeni novi ETL-servisi za prevzem in prenos podatkov znotraj SURS-ovega okolja. Pripravljeni so bili spletni **servisi in rešitve**, ki se bodo uporabili v okviru projekta IS-OSA in eSTAT.

Aplikacija za **spletno strganje podatkov** v odprtokodnem v programskem jeziku Python se je prilagodila in nadgradila za **prevzem podatkov o počitniških kapacitetah za več spletnih ponudnikov** turističnih storitev. Dodatno so bile razvite rešitve za prevzem podatkov spletnih

trgovcev, ponudnikov računalniške opreme. Za raziskovanje o **porabi časa** pa je bila razvita progresivna spletna aplikacija - spletni dnevnik za beleženje porabe časa, ki uporabnikom omogoča, da jo uporabijo v brskalnikih svojih mobilnih naprav. Omogoča shranjevanje podatkov brez povezave in opominja uporabnika na vnos podatkov.

Razvite so bile tudi nove informacijske rešitve za prevzem administrativnih zbirk podatkov. Za **prevzem podatkov prek spletnega servisa** po protokolu SOAP novi informacijski rešitvi omogočata prevzem podatkov, ki jih nudi AJPES za potrebe raziskovanja TU/M, ter prevzem podatkov, ki jih nudi MIZŠT za potrebe raziskovanja ŠOL-DOTERC. Pripravljena je bila tudi nova informacijska rešitev za prevzem podatkov, ki jih nudi FURS prek spletnega servisa s tehnologijo REST. Rešitev omogoča prevzem podatkov z obrazca iRek za obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja ter podatkov za potrebe SRDAP-a. Razviti so bili postopki ETL za prevzem podatkov AKOS-a, za podatke iz plinovodov, za prevzem podatkov PORFIMF Banke Slovenije, za pošiljanje podatkov iz SPRS-a in zunanje trgovine na Banko Slovenije in za prevzem podatkov iz datotek davčnih blagajn.

Arhitektura informacijskih rešitev

Na področju **arhitekture informacijskih rešitev** so potekale intenzivne aktivnosti, povezane z zagotavljanjem delovanja in nadgradnje SURS-ovega podatkovnega centra in LAN-omrežja. Vzpostavljeni in upravljani sta bili potrebna informacijska infrastruktura in tehnologija, ki sta v času razglašene pandemije covid-19 omogočali učinkovito delo na daljavo večini zaposlenih na SURS-u. V sodelovanju z MJU-jem smo izvedli delno nadgradnjo LAN-omrežja in konsolidacijo diskovnih polj. Vzpostavili smo tehnične rešitve za oddaljeni nadzor podatkovnega centra in rešitev za posodobitve protivirusnega programa z MJU-jevega strežnika. Pripravili smo tudi načrt za vzpostavitev visoko razpoložljive arhitekture strežnikov in izvedli popis stanja strežnikov. Vsi zaposleni so dobili opremo za oddaljeno delo. V sodelovanju z MJU-jem je bila izvedena menjava požarne pregrade na lokaciji SURS-a in vzpostavljena povezava z zmogljivostjo 10 GB med IT okolji MJU-ja in SURS-a, izvedli pa smo tudi optimizacijo procesa izvajanja varnostnih kopij za podatkovno bazo. Informacijska rešitev eSTAT se je preselila na najnovejšo infrastrukturo v državnem računalniškem oblaku (DRO), zamenjala pa se je tudi robotika tračne enote. V sodelovanju z MJU-jem smo izvedli nadgradnjo brezžičnega omrežja na SURS-ovi lokaciji in začeli aktivnosti za uvedbo sistema mesta za enotno upravljanje končnih točk, »InTune« za dostop do storitev prek mobilnih naprav.

V sodelovanju z MJU-jem smo izvedli tudi selitev **elektronske pošte** na MS Exchange za vse zaposlene na SURS-u. Z MJU-jem smo načrtovali in vzpostavili virtualno okolje za gostovanje SURS-ove podatkovne baze Oracle. Izvedene so bile podrobne analize produkcijskega okolja in preseljene prve baze podatkov z obstoječih strežnikov na novejšo. Skladno s priporočili varnostnega pregleda smo začeli izvajati ukrepe za odpravo varnostnih ranljivosti, vzpostavljena je bila nova infrastruktura za konsolidacijo in nadgradnjo strežnikov in aplikacij. Zaključil se je **interni pregled** na področju informacijske varnosti in podana so bila priporočila za izboljšave. Izvajali smo tehnično podporo na sestankih, povezanih s **predsedovanjem** Slovenije Svetu EU-ja na področju statistike, pa tudi tehnično podporo notranjim in zunanjim uporabnikom ter zunanjim **raziskovalcem** v varni sobi.

Nove podatkovne baze

SURS je v celotnem srednjeročnem obdobju v okviru prenov ali novih raziskovanj vzpostavljala številne baze podatkov. Za namen **e-vodenja seznama administrativnih zbirk** podatkov je bila na novo razvita in postavljena podatkovna baza na strežniku SQL. Razvita in postavljena je bila baza podatkov **iRek**, ki omogoča shranjevanje mesečnih stanj podatkov z obrazca za obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja. Dokončan je bil razvoj podatkovne baze **SRDAP (Statistični**

register delovno aktivnega prebivalstva), ki omogoča pregledovanje mesečnih stanj z uporabo poizvedb SQL. Razvita je bila podatkovna baza **PIEO**, ki je namenjena za shranjevanje splošnega vzorčnega okvira oseb in gospodinjstev. S tehnično prenovo raziskovanja Industrijska proizvodnja in prihodki od prodaje (**IND-P/NM**) pa so bili vzpostavljeni nova baza in novi postopki za prevzem in polnjenje podatkov, sporočenih prek spleta.

Pripravljena je bila tudi baza, ki vsebuje podatke o **bolniških odsotnostih**, ki se pridobijo za raziskovanje o opravljenih delovnih urah. V okviru tehnične prenovе raziskovanja Tuji turisti (**TU-TURISTI**), ki je sledila vsebinski, so bili na novo postavljeni podatkovna baza in postopki za integracijo in transformacijo podatkov.

Vzpostavljena je bila **baza dohodkov**, v kateri so združeni vsi administrativni in statistični viri podatkov o prejetih dohodkih oseb in nekaterih demografskih ter teritorialnih podatkov. Baza dohodkov omogoča objavljanje podatkov o dohodkih, razčlenjenih po čim nižjih teritorialnih enotah in je postala vir podatkov o dohodkih za vsa raziskovanja na SURS-u. Dokončan je bil razvoj nove podatkovne baze za raziskovanji Odkup in prodaja kmetijskih pridelkov (**KME-OPKP**) in Odkup lesa (**KME-LES**) ter tudi podatkovne baze za **števce prometa**.

SURS je poleg omenjenih razvijal še druge podatkovne baze, npr. baze na področju mnenja potrošnikov (MP), poslovnih tendenc (PT) in ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK). Nova podatkovna baza je bila pripravljena tudi v okviru tehnične prenovе raziskovanj s področja **kmetijskih odkupnih cen**. Izdelani sta bili tudi novi podatkovni bazi na področju statistike **stanovanjskih nepremičnin** in s področja **gradbeništva**. Zaključil se je večletni projekt izdelave **baze podatkov nacionalnih računov**, namenjene za poročanje Eurostatu in za nacionalne objave.

Izvedene pa so bile tudi nadgradnje obstoječih **podatkovnih baz**, prilagajanje struktur in proces polnjenja podatkov pri raziskovanjih Osebna varnost v zasebnem okolju (GBV), Izdatki za formalno izobraževanje (ŠOL-FIN), hitre ocene BDP-ja, Posejane površine (KME-JUN), Živinoreja in posejane površine v jesenski setvi (KME-DEC), Kariera doktorjev znanosti (ŠOL-DR), Inovacijska dejavnosti v industriji in izbranih dejavnostih (INOV) in pri več drugih statističnih raziskovanjih. Oblikovali smo novo podatkovno okolje oziroma tehnično prenovili podatkovno bazo ter pripravljali procese za polnjenje in integracijo podatkov tudi na drugih statističnih področjih (področjih kulture, uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije, podatkov o plačah, hitrorastočih podjetij). Večji posegi pri obdelavi so bili tudi na področju statistike izobraževanj in poslovanja podjetij (SSP/L).

Vzpostavljen je bil proces in informacijska rešitev za tedensko avtomatsko osveževanje prevajalne tabele in vhodne baze Centralnega registra prebivalstva (CRP), v kateri so osebni identifikatorji prevedeni na novi statistični identifikator (SID). Z novimi funkcionalnostmi pa je bila izdelana tudi nadgradnja aplikacije za prevajanje v SID.

Razvoj statističnih postopkov in prenov

Državni statistiki so skozi celotno srednjeročno obdobje posodabljali in optimizirali statistične postopke. Vzpostavljena so bila nova statistična raziskovanja, potekale so številne prenovе, ob tem pa so bili vzpostavljeni **novi in posodobljeni procesi** za izvedbo in statistično obdelavo. Pri več statističnih raziskovanjih sta se izvajala nadgradnja podatkovnih baz ter prilagajanje struktur in procesov. Za številna raziskovanja so bili v produkcijo nameščeni vprašalniki Blaise 5 ter prilagojene

rešitve za izvedbo logične kontrole. Izdelani so bili **modeli** za raziskovanja s področja mnenja potrošnikov, bruto domačega proizvoda, gradbeništva, trgovine, prostih delovnih mest, industrije, plač in delovnih ur, kmetijstva idr. V nadaljevanju so izpostavljene nekatere ključne aktivnosti in prenovne postopkov.

Procesno-tehnične prenovne na področju makroekonomskih statistik

V letu 2020 je SURS razrešil še zadnje metodološke dileme in na osnovi postavljene metodologije pričel pripravljati statistične postopke za izračun **indeksov cen poslovnih nepremičnin**. Izdelana je bila nova podatkovna baza ter tudi avtomatski postopki za urejanje in izračunavanje indeksov. Prvi podatki so bili objavljeni junija 2021.

Delo pri projektu **Procesno-tehnična prenova nacionalnih računov (NR-PTP)** se je zaključilo s končano drugo fazo projekta, katere namen je bila priprava vseh potrebnih specifikacij za tehnično prenovno procesa ocenjevanja bruto domačega proizvoda in zaposlenosti. Realizirali smo dva cilja projekta in sicer:

1. Vzpostavili smo bazo originalnih virov podatkov, bazo mikro podatkov ter njihovo agregiranje in tabeliranje, ki predstavlja izhodišče za nadaljnje obdelave v nacionalnih računih.
2. Pripravili smo specifikacije procesa od agregatov mikro podatkov do končnih ocen BDP-ja in predlog tehničnih rešitev za implementacijo prehoda od mikro podatkov do končnih ocen BDP-ja. V teku je pilotna implementacija teh rešitev na izbrani komponenti BDP-ja.

V okviru prehoda na prenovljen e-vprašalnik za **Cene storitev pri proizvajalcih (CENE-STOR/ČL)** smo pripravili e-vprašalnik in prenovili statistični proces, predvsem z izdelavo programske rešitve za urejanje podatkov, posodobitvijo baze in pripravo avtomatskih postopkov za pretok podatkov. Na področju **Indeksa cen življenjskih potrebščin (ICŽP/HICŽP)** pa smo pripravili postopke za avtomatsko obdelavo strganih podatkov za računalniško opremo ter testne izračune indeksov po novi metodologiji.

Procesno-tehnične prenovne na področju socialnih statistik

V letu 2018 je bilo izvedeno pilotno raziskovanje o **osebni varnosti**, katerega sestavni del je bil izredno obsežen, pa tudi z vidika prikaza podatkov izredno zahteven vprašalnik. Zato je bila priprava tako spletnega kot tudi vprašalnika za osebno anketiranje velik izziv, prav tako tudi razvoj in postavitve podatkovne baze. Izboljšan je bil statistični proces na področju statistike **stanovanjskih nepremičnin**. Poleg nove baze so bili uvedeni avtomatizirani postopki za urejanje podatkov. V letu 2019 je bilo izvedeno pilotno raziskovanje **Poraba časa**, kjer so se podatki zbirali z dnevnikom porabe časa, ki je bil respondentom na voljo za izpolnjevanje kot dnevnik na papirju ali kot spletni dnevnik. Spletni dnevnik je bil pripravljen v obliki progresivne spletne aplikacije (PWA), ki je omogočala izpolnjevanje prek različnih naprav (računalnika, mobilnega telefona, tablice). V tem obdobju smo intenzivno delali tudi pri tehnični **prenovi baze podatkov za raziskovanje o življenjskih pogojih (EU-SILC)** z vsemi spremljajočimi procesi (vzorčenje, postavitve adresarja: selitve, prenos anket s telefonskega anketiranja na teren, prenos podatkov v bazo; polnjenje tabel iz administrativnih virov ipd.). Za raziskovanje o porabi v gospodinjstvih (**APG**) smo v sodelovanju z nizozemsko, finsko in madžarsko statistiko testirali mobilno aplikacijo za vodenje dnevnika izdatkov. Uspešno smo vzpostavili lastni zaledni sistem za delovanje aplikacije in sistem za optično prepoznavanje zapisov s slik računov ter njihovo razvrščanje po klasifikaciji individualne potrošnje po namenu (COICOP). Potekala je tudi

nadgraditev procesa zbiranja za del podatkov, pridobljenih iz dnevnikov izdatkov. Novosti, ki jih na SURS-u uvajamo na področju zbiranja podatkov o gospodinjskih izdatkih pri raziskovanju APG, se izvajajo tudi v drugih evropskih državah. Novost v zadnji izvedbi obsega optično branje računov in njihovo razvrščanje po COICOP z modeli, razvitimi na SURS-u.

Prenovljeno je bilo raziskovanje **Raziskovalno-razvojna dejavnost** pri izvajalcih. Z izvedbo omenjenega raziskovanja v letu 2018 je bil vpeljan nov elektronski vprašalnik, poleg tehničnih prilagoditev statističnega procesa pa je bila v omenjeno raziskovanje vpeljana tudi statistična zaščita podatkov.

Prenova Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (**SRDAP**) in z njim tesno povezanega mesečnega raziskovanja o delovno aktivnem prebivalstvu (**DAK**) je bila v 2019 končana. Obsegala je tehnično prenovo ter prenovo in izboljšave tudi standardnih postopkov obdelave podatkov. Na področju raziskovanja **Aktivno in neaktivno prebivalstvo** (ANP) so bili vzpostavljeni nova podatkovna baza in tudi procesi. Pripravljeni so bili postopki za pripravo na zbiranje in za izvedbo obdelave podatkov. Postavljeni so bili tudi podatkovna baza in pravila za polnjenje in integracijo podatkov v okviru projekta Prenova statistike plač (**iREK**), in sicer za podatke za obrazcev REK-1. Določene izzive pri umestitvi v standardne postopke na SURS-u je predstavljalo novo raziskovanje **COVID**. Tudi tu je bila vzpostavljena podatkovna baza in procesi za polnjenje podatkov. Na področju **prostih delovnih mest** je bil uspešno izveden prehod zbiranja podatkov prek eSTAT-a na Blaise 5. Dopolnjeni in posodobljeni so bili postopki za prenos podatkov v bazo Oracle. Prav tako so bili optimizirani postopki obdelave podatkov pri mesečnem raziskovanju o **plačah ZAP/M**.

Metodološka in tehnična prenova zbiranja podatkov na NIJZ-ju

V okviru prenove zbiranja podatkov o **zunajbolnišničnih obravnava** (e-SZBO) so bile v letu 2018 izvedene metodološke dopolnitve ter izbor pilotnih izvajalcev zdravstvene dejavnosti. NIJZ je v letu 2019 od določenih izvajalcev zdravstvene dejavnosti že prejel testne podatke, zbrane po novem načinu. S to prenovo je NIJZ pridobil nove podatke zlasti s področja patronažne nege ter podrobnejše podatke o zdravstveni dejavnosti na primarni in sekundarni ravni. Skupaj z ZZZS-jem je NIJZ v letu 2018 razvijal tudi **informacijski rešitvi** za dve obstoječi zbirki podatkov, in sicer podatkov o **absentizmu** ter podatkov o **poškodbah pri delu**. Proces zbiranja podatkov o **izvajalcih zdravstvene dejavnosti in zaposlenih** v zdravstveni dejavnosti pa je NIJZ vsebinsko prenovil že v letu 2016, v letu 2019 je bila zbirka podatkov le še dopolnjena z dodatnimi podatki o izvajalcih zdravstvene dejavnosti.

ZZZS je v letu 2019 ob vsebinski podpori NIJZ-ja pripravil nov način zbiranja podatkov o **bolniškem staležu**, do takrat so se za to uporabljali tiskani obrazci.

Celovite preнове pri poslovnih statistikah

Izvedena je bila celovita tehnična prenova **mesečnega in letnega raziskovanja s področja industrije**. V 2019 se je SURS lotil tudi celovite tehnične prenove raziskovanja o **poslovnih tendenca**, prenovljeno je bilo tudi **letno raziskovanje s področja gradbeništva**, v raziskovanju o **investicijah** pa je prešel na e-poročanje; vpeljal je tudi tehnično nadgradnjo za urejanje podatkov.

Poenotili oz. nadgradili smo postopke za **izračun indeksov** pri kratkoročnih statistikah, vzpostavili pa smo tudi proces za izračun indeksov pri poslovnih nepremičninah.

Pri raziskovanju **Turistična potovanja domačega prebivalstva** je bilo v letu 2020 izvedenih več aktivnosti, ki so bile del prenove raziskovanja, izvedene v letu 2021 (npr. prenova vprašalnika, pilotno testiranje spletnega vprašalnika ter analiza zbranih podatkov).

SURS je v začetku leta 2018 končal projekt **uvajanja funkcionalnosti statističnega poslovnega registra**, ki je hrbtenica vseh poslovnih statistik. V letu 2018 je bila **nadgrajena** tudi interna aplikacija za statistični poslovni register (SPRS.net). Ta zdaj omogoča lažjo pripravo vzorcev in vzorčnih okvirov za raziskovanja, v katera so kot opazovane enote vključene enote, ki so del statističnega poslovnega registra.

Aplikacijo **iskalnika SKD-ja** je SURS za potrebe portala eVem dopolnil z restful API-jem, ki omogoča dostop do podatkov, ki jih ta aplikacija uporablja. Programska rešitev je bila razvita tudi za potrebe reševanja problemov pri klasifikacijskem razvrščanju računalniških skupin v **ECOICOP**. Za ta namen je bil razvit model za samodejno razvrščanje računalniških skupin, podprt z nadzorovanim strojnim učenjem.

Tehnična prenova raziskovanj s področja okoljskih statistik

Ob vsakokratnih pripravah na popis kmetijskih gospodarstev je potrebna tudi vsebinska in tehnična posodobitev **Statističnega registra kmetijskih gospodarstev (SRKG)**, ki je osnovni informacijski vir za izvajanje večine kmetijskih statistik. Z novimi postopki se je povečala avtomatiziranost osveževanja SRKG iz administrativnih podatkovnih virov.

Končana je bila tehnična prenova raziskovanj o **odkupu in prodaji kmetijskih pridelkov ter odkupu lesa**. Prenovljen proces je povečal preglednost postopkov in optimiziral izvajanje aktivnosti.

SURS je tudi posodobil statistične procese pri raziskovanju o **izkoriščanju vode v industriji**. Uvedeni so bili avtomatski postopki urejanja, agregacije, tabelacije in zaščite podatkov, ti postopki so bili posodobljeni tudi za izvedbo raziskovanj o **odpadni vodi** ter o **pitni vodi**, kjer se podatki prevzemajo iz administrativnega vira Informacijski sistem za spremljanje gospodarskih javnih služb varstva okolja (IJSVO) Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP). Izvedena je bila tudi prenova raziskovanja o investicijah in **izdatkih za varstvo okolja**. Podatki o **investicijah in izdatkih za varstvo okolja** so se v letu 2020 prvič zbrali z elektronskim vprašalnikom. Ta je bil pripravljen v okviru revizije, pri kateri sta se združila dva obstoječa vprašalnika, in sicer vprašalnik za statistično raziskovanje o investicijah in izdatkih za varstvo okolja (OKI) in vprašalnik za statistično raziskovanje o investicijah in izdatkih za varstvo okolja pri izvajalcih služb varstva okolja (OKI-S). Hkrati je sedaj mogoče pridobiti tudi podatke za račune izdatkov za varstvo okolja.

V okviru izvajanja pilotnega projekta o **porabi energije, goriv in izbranih naftnih proizvodov v industriji (E-PE/L)** se je v letu 2018 analiziral in razširil nabor poročevalskih enot in začel vzpostavljati sistem avtomatskega urejanja podatkov, vključno s selektivnim urejanjem. Vpeljana je bila tudi avtomatska agregacija in tabelacija podatkov ter pripravljen poseben vprašalnik za elektronsko zbiranje podatkov, dopolnjen s podatki o porabi energentov po namenih (za določene sektorje). SURS se je lotil tudi priprav za zbiranje podatkov o **porabi energije in goriv v gospodinjstvih**. Ti podatki so se zbirali v drugi polovici leta 2019, in sicer prek spletnega vprašalnika. Gospodinjstva, ki niso odgovorila na spletno anketo, so bila anketirana osebno na terenu.

3.2 Kakovost in informacijska varnost

Upoštevanje načel Kodeksa ravnanja evropske statistike

V letu 2018 je bila prevedena v slovenščino in objavljena nova različica Kodeksa ravnanja evropske statistike, skladna s spremembami angleške izdaje Kodeksa iz leta 2017⁵⁸. **Strokovni pregled** skladnosti s Kodeksom ravnanja evropske statistike poteka v državah članicah približno vsakih 5 let. SURS je v letu 2018 sodeloval v strokovni skupini za pripravo posodobljenega **Okvira za zagotavljanje kakovosti** (QAF – Quality Assurance Framework), skladno s spremembami nove različice Kodeksa iz leta 2017. Okvir za zagotavljanje kakovosti predstavlja osnovo za pripravo metodologije za strokovne preglede.

SURS je v letu 2020 izvedel **interni pregled skladnosti** z načeli Kodeksa ravnanja evropske statistike. Na podlagi analize je SURS pripravil interni priročnik, ki je približal vsebino Kodeksa sodelavcem na SURS-u, poleg tega pa tudi seznam akcij za morebitne izboljšave skladnosti. Z aktivnostmi je SURS dosegel boljše razumevanje in poznavanje načel Kodeksa. SURS je tudi v naslednjih letih izvajal intenzivne priprave na strokovni pregled skladnosti s **Kodeksom ravnanja evropske statistike**. Pripravljali smo ustrezna gradiva za strokovni pregled, ki je potekal junija 2023. Posodobili smo **Izjavo o kakovosti** in jo objavili na SURS-ovi spletni strani. Strokovni pregledi so se začeli izvajati v letu 2021 in so bili v prvi polovici 2023 končani v vseh državah članicah Evropskega statističnega sistema (ESS).

Aplikacija za upravljanje referenčnih metapodatkov in kazalnikov kakovosti (STATMIK)

Merjenje kakovosti statističnih podatkov skladno z opredeljenimi kazalniki kakovosti⁵⁹ in objavljanje metodoloških gradiv sta pomembni aktivnosti za uvajanje izboljšav v statistični proces in doseganje transparentnosti pri pripravi statističnih podatkov. Lažje upravljanje in analiziranje referenčnih metapodatkov in **kazalnikov kakovosti** omogoča interno razvita aplikacija STATMIK, ki jo je SURS uvedel v svoje postopke že v letu 2020.

Aplikacija STATMIK je izboljšala pregled nad vrednostmi kazalnikov kakovosti za statistična raziskovanja na SURS-u in omogoča primerjavo vrednosti med leti oziroma med raziskovanji. Omogoča tudi enostavnejšo in bolj standardizirano pripravo metodoloških gradiv za uporabnike (metodološka pojasnila in poročila o kakovosti). Osnovna ideja pristopa je v tem, da je vsak metapodatek zapisan samo enkrat, in sicer v centralni metapodatkovni bazi, od koder se potem prevzema za različne namene (t. i. pristop enkrat za večkrat).

Interni pregledi kakovosti dokumentacije v sistemu STATDOK

SURS uporablja za **hranjenje interne dokumentacije** interni sistem, imenovan **STATDOK**. V letu 2020 smo začeli izvajati interne preglede dokumentacije, katerih namen je izboljšati kakovost dokumentacije statističnih raziskovanj, usklajenost med interno dokumentacijo in metodološkim gradivom ter izboljšati splošna vsebinska priporočila za pripravo dokumentacije.

Testiranje vprašalnikov izboljšuje kakovost podatkov

SURS sistematično testira vprašalnike in druge merske instrumente, ki jih potrebuje za zbiranje podatkov pri poslovnih subjektih ter pri osebah in gospodinjstvih. Na podlagi ugotovitev **izboljšuje**

⁵⁸ <https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/10190/KODEKS.pdf>

⁵⁹ Kazalniki kakovosti <https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/9690/kazalniki-kakovosti-2017.pdf>

vprašalnike za poročevalske enote, s tem pa posledično tudi **kakovost vhodnih podatkov** statističnih raziskovanj. Sistematično testiranje vprašalnikov in drugih merskih instrumentov se praviloma izvaja ob uvedbi novega raziskovanja, spremembi načina zbiranja podatkov, preveritvi inovativnih načinov zbiranja podatkov, izvedbi revizije vprašalnika, vključitvi novega modula v vprašalnik ali uvajanju večjega števila sprememb v vprašalnik, npr. dodajanje novih vprašanj ali odgovorov, sprememba vprašanj ali odgovorov, njihovega vrstnega reda ipd.

V 2020 je SURS prvič izvedel **spletno kognitivno** testiranje vprašalnika pa tudi osebno oddaljeno testiranje vprašalnikov prek platform MS Teams oz. Zoom. Tudi NIJZ je sistematično testiranje vprašalnikov v letu 2018 vpeljal v svojo redno produkcijo, kar vključuje kognitivno testiranje vseh novih vprašalnikov (ali delov vprašalnikov) ter pilotno testiranje na terenu. Število testiranj iz leta v leto narašča, saj se pospešeno prenavljajo raziskovanja, prehajajo na spletno poročanje oziroma na posodobljene tehnologije.

Izboljšave na področju izbora enot opazovanja

SURS je prenovil razvrstitev naselij, ki se uporablja za **stratifikacijo** pri izbiri enot v raziskovanjih za osebe in gospodinjstva. Po obstoječem merilu so se naselja razvrščala le glede na delež kmečkih naslovov v naselju in število prebivalcev. Pri prenovi razvrstitve naselij je bilo uporabljenih 8 različnih statističnih virov. Nova razvrstitev naselij za izbiro enot se je začela uporabljati jeseni 2021 za raziskovanja, ki so potekala v letu 2022.

Izvajala se je analiza podatka o **času trajanja izpolnjevanja vprašalnika**, ki ga poročajo poslovni subjekti za posamezno raziskovanje. Namen analize je bil proučitev možnosti uporabe tega podatka za zmanjšanje obremenitve majhnih poročevalskih enot (koordiniran izbor enot opazovanja).

V okviru projekta **Prenova izbora enot opazovanja** je bil posodobljen obstoječi seznam vzorčnih enot z najnovejšim stanjem Centralnega registra prebivalstva (CRP) in Registra prostorskih enot (RPE). Vzpostavili smo tudi redno mesečno vzdrževanje vzorčnih enot. V okviru projekta **Prenova zbiranja** so bili vzpostavljeni novi postopki za zbiranje podatkov iz raziskovanj oseb in gospodinjstev.

Zaključili smo analizo možnosti **uporabe časa trajanja izpolnjevanja vprašalnika** za namene koordiniranega vzorčenja pri poslovnih raziskovanjih. Da bi zaznali možne razbremenitve podjetij, smo pri poslovnih raziskovanjih analizirali podatke baze MOPS. Pripravili smo preglednico s ključnimi informacijami o izboru opazovanih enot pri poslovnih raziskovanjih, ki nam bodo omogočile potrebno analizo za pripravo smernic, namenjenih **zmanjšanju obremenitve** poročevalskih enot.

Izpolnjevanje informacijske varnosti

Upravljanje in izboljševanje informacijske varnosti na SURS-u sta bila opravljena na podlagi redne obravnave varnostnih dogodkov informacijske varnosti, ocenjevanja tveganj informacijske varnosti, presoj informacijske varnosti ter spremljanja dnevniških zapisov informacijskega sistema. Izvajala so se izobraževanja o informacijski varnosti. Politika varovanja informacij SURS je bila v letu 2018 v manjšem obsegu prenovljena, spremembe pa niso posegle na področje ciljev in načel informacijske varnosti.

SURS je v letu 2018 prvič izvedel **notranji pregled** oziroma presojo informacijske varnosti. Pregleda informacijske varnosti sta bila opravljena tudi pri dveh zunanjih izvajalcih, ki skrbita za upravljanje

informatijskega sistema SURS. Z izvedbo omenjenih pregledov je bil dokončno vzpostavljen sistem izvajanja pregledov informacijske varnosti, ki je pomemben gradnik nenehnega izboljševanja informacijske varnosti. **Notranji pregled** je bil izveden tudi v naslednjih letih. Na podlagi ugotovitev so bile prepoznane priložnosti za izboljšave informacijske varnosti na posameznih področjih. Pripravljen je bil program pregledov s področja informacijske varnosti za prihodnja leta. Notranja presoja je obsegala pregled implementacije priložnosti za izboljšavo, ki so bile prepoznane v presoji informacijske varnosti preteklega leta in pregled ravnanja s podatki pri nekaj naključno izbranih raziskovanjih iz LPSR-ja. SURS je na spletni strani objavil tudi splošne informacije o varstvu osebnih podatkov⁶⁰.

Konec maja 2018 je na SURS-u potekal **certifikacijski pregled** informacijske varnosti, ki ga je po pooblastilu Eurostata opravil PwC⁶¹. Namen tega pregleda je bil pregled informacijske varnosti na SURS-u ter preverjanje, ali je ta skladna s skupnim okvirom informacijske varnosti ESS-ja. Med pregledom so bile ugotovljene nekatere neskladnosti z omenjenim skupnim okvirom, ki jih je SURS uspešno odpravil z ustreznimi korekcijskimi ukrepi in kot eden prvih v ESS-ju pridobil potrdilo, da je uspešno preстал certifikacijski pregled informacijske varnosti.

Tudi NIJZ je bil v letu 2018 poleg stalne komunikacije posvetovalne narave z uradom informacijskega pooblaščenca vključen v več inšpekcijskih postopkov informacijskega pooblaščenca. Ti postopki so potrdili, da je raven informacijske varnosti različnih platform NIJZ-ja ustrezna. Sicer pa je NIJZ leta 2014 pridobil **certifikat** ISO 9001, ki ga redno (letno) obnavlja.

Nadzor in pregledovanje sistemov za spremljanje informacijske varnosti in revizijske sledi sta v letu 2021 prešla v upravljanje MJU-ja, ki je vzpostavilo oddaljen nadzor delovanja IKT-opreme. Zaznane težave v delovanju IKT-opreme se sproti sporočajo upravljavcu in skrbniku sistema.

V letu 2022 je PwC po pooblastilu Eurostata izvedel drugi pregled skladnosti z varnostnim okvirom ESS-ja na področju varne izmenjave mikropodatkov v statistiki blagovne menjave (MDE) znotraj EU-ja in v mednarodni trgovini. SURS je ponovno izpolnil vse kriterije in pridobil potrdilo, da je uspešno preстал certifikacijski pregled informacijske varnosti.

3.3 Finančni in kadrovske viri v državni statistiki

Ocenjevanje stroškov statistične produkcije

SURS je v letu 2018 razvil osnovo metodologije stroškovne ocene statističnih produktov in procesov in izdelal ocene stroškov za posamezne produkte in procese, glede na stroškovne nosilce in aktivnosti. Na podlagi te metodologije in stroškovnih ocen so se v naslednjih letih opravile nadaljnje analize izboljšav in izračuni stroškov. Poleg omenjenih stroškovnih analiz je SURS skupaj z NIJZ-jem še naprej sodeloval pri analizi **stroškov evropske statistike** po produktih, ki jo vsako leto izvaja Eurostat.

---

60 <https://www.stat.si/statweb/FundamentalPrinciples/PersData>

61 <https://www.pwc.com/si/sl/home.html>

Stroški državne statistike

SURS kot neposredni proračunski uporabnik in predlagatelj finančnega načrta sodeluje pri pripravi državnega proračuna in kot tak načrtuje ustrezne pravice porabe za pokrivanje zakonskih in drugih obveznosti ter nalog urada. Kljub temu so sredstva omejena in glede na posamezne letne ukrepe (rebalansi, omejeno izvrševanje proračuna, razni ukrepi ipd.) lahko tudi spremenjena, obenem pa samo izvajanje nalog in zunanji dejavniki prav tako vplivajo na končne stroške statistične produkcije. Nujno je sprotno spremljanje finančnega izvrševanja, postavljanja prioritet, prerazporejanje in prilagajanje za zagotovitev nemotenega rednega delovanja nalog urada. Finančni načrt SURS-a je pretežno sestavljen iz integralnih sredstev državnega proračuna, katerega večinski del predstavljajo stroški dela zaposlenih, sledijo še materialni in investicijski stroški, vezani na izpolnitev statističnih raziskovanj in nalog urada. Zanimarjiv del načrta predstavljajo namenska sredstva, medtem ko 5–9 % finančnega načrta predstavljajo sredstva EU-ja in slovenska soudeležba na evropskih projektih. Slednji so ključnega pomena za razvojno delo SURS-a. S proaktivnim delovanjem in uspešnim izvajanjem evropskih projektov ta sredstva iz leta v leto povečujemo.

Višina porabe finančnih sredstev v obdobju 2018–2022 je bila odvisna od števila statističnih raziskovanj, načina njihovih izvedb, vpliva oziroma posledic epidemije, vse višjih stroškov na trgu, ukrepov vlade in drugih vplivov na delovanje urada. Tako je bila realizacija v letu 2018 nižja kot v letu 2017, saj so se kljub višjim stroškom za plače, investicije in redna raziskovanja, bistveno znižali materialni stroški, zaradi odplačila najete pisarniške opreme in prenosa najemniške pogodbe za stavbo na novega upravljavca nepremičnin, MJU. V letu 2019 so bili realizirani stroški za 3,6 % višji glede na leto 2018, v letu 2020 pa so ponovno padli, in sicer za 2,5 % v primerjavi z letom 2019 kot posledica epidemije, rebalansa proračuna ter ukrepa vlade o nižanju sredstev za materialne stroške in investicije. V letu 2020 so bila potrebna prilaganja v izvajanju različnih procesov ter posledično tudi prerazporejanje sredstev in prioritet, da je bilo možno v čim višji meri zagotoviti nemoteno izvajanje nalog. V letu 2021 je imel SURS letno realizacijo stroškov višjo za 13,4 % več kot v letu pred tem. Višja poraba proračunskih sredstev je bila predvsem na področju informatizacije, pri stroških rednih letnih raziskovanj zaradi nekaterih večletnih raziskovanj, ki so se izvajala v letu 2021, uvedbe novega raziskovanja Delo in izobraževanje v času covida, zlasti pa zaradi porasta materialnih stroškov za izvedbo raziskovanj; tj. poštnih stroškov, stroškov tiska ipd. kot posledic epidemije in prilagojenega načina zbiranja podatkov ter tudi višjih cen teh storitev na trgu. Obenem je bilo leto predsedovanja RS Svetu EU-ja, za kar je bila odprta nova proračunska postavka v okviru enako imenovanega podprograma. V letu 2022 je imel SURS za 13.444.079 evrov realiziranih stroškov, kar je bilo za 7,2 % več realiziranih stroškov kot leto prej. Večinski delež porabe, 92 %, so predstavljala sredstva iz državnega proračuna, manjši del, 8 %, pa evropska sredstva. Poraba oziroma pridobivanje teh je bilo za 52 % višje kot v letu 2021 in za 154 % višje kot v letu 2020, predvsem zaradi obsežnejših projektov (tako vsebinsko kot po vrednosti in trajanju), katerih glavnina dinamike je bila najvišja prav v zadnjem letu trajanja. Zaradi ukrepov na področju plač ter prilagajanja razmeram pri izvedbi telefonskih in terenskih anket ter izvajanja nalog Urada je bilo potrebno dosledno spremljanje realizacije, spreminjanje in prilagajanje načrtov vsakokratnim razmeram ter postavljanje prioritet za izvedbo vseh zakonsko določenih in drugih nalog urada.

Pooblaščenca izvajalca državne statistike NIJZ in BS imata drugačno strukturo virov financiranja. BS se v celoti financira iz lastnih virov, med katerimi so najpomembnejše obresti od instrumentov in portfeljev denarne politike ter od lastnih naložb v vrednostne papirje. Statistična funkcija v BS-ju je organizirana v oddelku Finančna statistika, vendar pa ta ne izvaja izključno nalog iz programa statističnih raziskovanj. Njegovo delo med drugim zajema opravljanje storitev zbiranja in zagotavljanja podatkov tudi za potrebe drugih funkcij BS-a, kot so nadzor bančnega poslovanja, finančna stabilnost, razvoj in analize. Pri tem so neposredni in posredni stroški tega oddelka v letu

2022 znašali 4.655.379 EUR, kar je 688.534 EUR ali 13 % manj kot v letu 2021, ko so dosegli 5.343.913 EUR.

Poraba NIJZ-ja za statistične dejavnosti, ki so organizirane v sklopu Zdravstveno podatkovnega centra, je za leto 2022 znašala 1,70 milijona evrov oziroma za 8 % več kot leto prej; vir financiranja je bil v celoti proračun RS. K izvajanju statistične dejavnosti v precejšnji meri pripomoreta tudi AJPES in FURS, ki za izvajalce državne statistike zbirata podatke za nekatera raziskovanja. Skupna ocena stroškov teh dveh institucij znaša vsako leto nekaj več kot 1 milijon evrov.

Sistem vodenja grantov

SURS v sklopu centraliziranih programov EU-ja izvaja t. i. grante; gre za projekte EU-ja na različnih statističnih področjih, ki jih razpisuje in sofinancira EK oziroma Eurostat. V letu 2021 je bila izvedena revizija, ki jo je za Eurostat na SURS-u izvajala neodvisna zunanja revizijska hiša BDO LLP London. V vzorec je bilo zajetih devet grantov, ki jih je SURS izvajal med letoma 2015 in 2020 iz programskega obdobja ESP 2014–2020. Pri pregledu celotne predložene dokumentacije revizor ni odkril nobene finančne, systemske ali ponavljajoče napake. Revizorsko poročilo je pokazalo na stoodstotno pravilno izvedeno finančno poslovanje revidiranih grantov, kar je izjemnega pomena, saj redki nacionalni statistični uradi dosegajo tako raven pravilnega vodenja in finančnega črpanja sredstev EU-ja.

Kadri in izobraževanje

Na dan 31. 12. 2022 je bilo na SURS-u **zaposlenih** 314 oseb, od tega 304 za nedoločen čas. BS je imela v oddelku Finančna statistika konec leta 2022 zaposlenih 34 oseb, to je eden manj kot pred letom dni. Vse zaposlitve v oddelku so za nedoločen čas, od tega je ena zaposlitev za polovični delovni čas. Na NIJZ-ju se je z izvajanjem državne statistike v delu svojega časa ukvarjalo 41 oseb, kar je skupaj prineslo 29 ekvivalentov polnega delovnega časa, od tega sta dve osebi zaposleni za določen, vsi preostali pa za nedoločen čas.

Državni statistiki se nenehno prilagajajo strokovnim, tehnološkim in komunikacijskim novostim. Ustrezna znanja za izvajanje statistične dejavnosti so zaposleni pridobivali na različnih seminarjih in delavnicah v Sloveniji in v tujini ter z internim izobraževanjem. Vsebine tečajev oz. seminarjev v Sloveniji so bile povezane predvsem z zakonodajo, pravnimi zadevami, socialno varnostjo, računalništvom in informatiko, jezikovnim izražanjem, komuniciranjem, javnim naročanjem ter javno upravo. Na internih izobraževanjih pa so se vsebine navezovala na različne dele statističnega procesa, metodologijo, računalniške in komunikacijske vsebine, splošne informacijske pismenosti, Evropskega statističnega sistema, specifičnih znanj ipd.

Izobraževanja v tujini so bili tečaji v okviru evropskega statističnega programa izobraževanja, delavnice, seminarji, konference, tudi različna usposabljanja na Eurostatu in na nacionalnih statističnih uradih. V letu 2020 je izobraževanje potekalo predvsem v digitalni obliki, tudi v obliki webinarjev. Leti 2021 in 2022 sta bili v tem smislu zelo podobni letu 2020.

Uvedli smo tudi t. i. **SURS-ovo druženje**, interno izobraževanje, v okviru katerega zaposleni v kratkem in strnjem nastopu sodelavcem predstavi novosti pri delu, rezultate razvojnega dela ali druge dosežke, zanimive za zaposlene na SURS-u. Na SURS-u je bila uvedena tudi spletna platforma **SmartArena**, ki omogoča pripravo notranjih izobraževanj in dostop do številnih že pripravljenih e-tečajev.

Na SURS-u pa se je dobro uveljavilo tudi interno strokovno posvetovanje **Utrip statistike**. Gre za obliko medsebojnega izobraževanja državnih statistikov, pri katerem del zaposlenih seznanja svoje sodelavce z novostmi s svojega delovnega področja in tako nanje prenaša novo znanje, prakse in izkušnje.

Promocija zdravja

SURS izvaja za promocijo zdravja več aktivnosti. Zaposlene spodbuja, da dnevno izvajajo kratke raztezne vaje na delovnem mestu, na voljo so jim tudi kolesa, ki jih lahko uporabljajo za službene namene. Za spodbujanje osebnostnega razvoja organizira tudi dogodke s predavanjem na temo boljšega zdravja in počutja na delovnem mestu. Tudi NIJZ za zaposlene v Zdravstveno podatkovnem centru redno organizira t. i. **aktivne odmore** z namenom gibanja, raztezanja določenih mišičnih skupin in nasploh preprečitvi posledic sedentarnega vedenja.

4. Sodelovanje

Sodelovanje je večrazsežnostno, s številnimi deležniki, in je bistveno za razvoj in napredek, ki v izolaciji ne bi bila mogoča.

Cilji:

- Aktivno članstvo v mednarodni statistični skupnosti
- Sodelovanje z znanstvenoraziskovalnim okoljem
- Izoblikovana skupnost državnih statistikov

4.1 Državna statistika v slovenskem in mednarodnem okolju

Mednarodno sodelovanje in delovanje v Evropskem statističnem sistemu

Mednarodno sodelovanje in delovanje v ESS-ju je pomemben del dejavnosti državne statistike. Poleg izpolnjevanja dogovorjenih mednarodnih obveznosti sodelujemo tudi pri razvoju statistike na evropski in svetovni ravni ter pri sprejemanju strateških odločitev, ki imajo velik vpliv na delo državne statistike. Mednarodne aktivnosti pomembno prispevajo k povečanju ugleda in večji prepoznavnosti državne statistike. SURS in pooblaščenca izvajalca dejavnosti državne statistike (BS in NIJZ) so aktivno sodelovali v evropskem in mednarodnem okolju. SURS se kot član **Evropskega statističnega sistema (ESS⁶²)** dejavno vključuje v delo tega partnerstva na vseh ravneh delovanja in odločanja v sistemu v okviru delovnih teles in odborov Komisije. Državni statistiki obenem aktivno sodelujejo v različnih delovnih in projektnih skupinah v okviru ESS-ja, kjer prispevajo svoje znanje in izkušnje k razvoju in oblikovanju metodologij ter tehnoloških in inovativnih rešitev. Svoje dosežke predstavljajo tudi na mednarodnih konferencah in podobnih srečanjih. SURS sodeluje tudi v postopkih sprejemanja evropske statistične zakonodaje v delovnih telesih Sveta EU-ja, predvsem v delovni skupini Sveta EU-ja za statistiko.

Na mednarodnem področju SURS dejavno sodeluje v okviru **Organizacije združenih narodov (OZN)**, **Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD)** ter z mednarodnimi **znanstvenimi združenji** na področju statistike. Predstavniki SURS-a se udeležujejo predvsem rednih sestankov in srečanj, organiziranih v okviru EU-ja, ZN-a in OECD-ja ter različnih delavnic, tečajev in drugih oblik izobraževanja in usposabljanja. V okviru mednarodnega bilateralnega sodelovanja pa je SURS okrepil stike predvsem s statističnimi uradi držav Zahodnega Balkana. Vpetost v mednarodno okolje je ključnega pomena za pripravo kakovostne statistike, saj nam med drugim omogoča tudi dostop do novih znanj in inovativnih pristopov, sodelovanje pri razvojnih projektih, izmenjavo izkušenj in dobrih praks.

Med mednarodnimi statističnimi aktivnostmi BS-a prevladuje članstvo v številnih zelo aktivnih delovnih telesih statističnega sistema ESCB-ja, katerega pravni okvir in statistični standardi so ločeni od ESS-ja. Zaradi povezav med dejavnostmi obeh evropskih statističnih sistemov je njuno sodelovanje organizirano v Odboru za monetarne, finančne in plačilnobilančne statistike (CMFB) in v

⁶² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/ess>

Evropskem statističnem forumu (ESF), v katerih sta tudi sodelovala BS in SURS. Mednarodno statistično sodelovanje BS-a je zajemalo tudi BIS, MDS, OECD in Svetovno banko.

Predstavniki statističnega oddelka BS-a so tudi v letu 2020 na razmeram primeren oddaljeni način izmenjali izkušnje s svojimi kolegi v centralnih bankah srednjeevropskega prostora v okviru rednih tovrstnih srečanj.

NIJZ sodeluje v Mednarodnem združenju nacionalnih inštitutov za javno zdravje (The International Association of National Public Health Institutes), hkrati pa zastopa Slovenijo tudi v Svetovni zdravstveni organizaciji (WHO). Aktivno je sodeloval tudi v več Eurostatovih delovnih in tehničnih skupinah: za javno zdravje, za zdravje in varstvo pri delu, za zdravstvene ankete, v povezavi z vzroki smrti in z obolenostjo ter različnih delovnih skupinah OECD-ja.

Sodelovanje NIJZ-ja v evropskih skupnih ukrepih za zdravstvene informacije in projektih

NIJZ že več let sodeluje v različnih evropskih skupnih ukrepih (angl. joint actions) na področju zdravstvenih informacij. V letu 2021 se je iztekel ukrep JA InfAct (joint action on health Information). Glavni cilj je bila vzpostavitev infrastrukture za zdravstvene podatke na ravni EU-ja z izboljšanjem dostopnosti do primerljivih, robustnih in politično relevantnih informacij o zdravstvenem stanju in zdravstvenem sistemu. Delo pri JA InfAct se je nadaljevalo v projektu PHIRI (Population Health Information Research Infrastructure) in se osredotoča na zdravstvene informacije v povezavi s covidom-19. Ključni vlogi NIJZ-ja sta aktiven razvoj Zdravstvenega podatkovnega portala www.healthinformationportal.eu in koordinacija nacionalnih vozlišč.

Od leta 2021 NIJZ aktivno sodeluje v skupnem ukrepu JA TEHDAS⁶³ (Joint Action Towards the European Health Data Space), pri katerem sta glavna cilja zagotavljanje zaščite in prostega pretoka podatkov v zdravstvenem sektorju ter analiza možnosti za sekundarno uporabo zdravstvenih podatkov (vključno z masovnimi podatki in umetno inteligenco). V letu 2022 je bila v okviru ukrepa TEHDAS izvedena ocena pripravljenosti NIJZ-ja na Skupni evropski zdravstveni prostor (EHDS⁶⁴), pri katerem so sodelovali tudi drugi deležniki v sistemu. NIJZ poleg omenjenih sodeluje tudi v drugih skupnih ukrepih Evropske unije, pri katerih so prav tako v ospredju zdravstvene informacije.

Prenos znanj in izkušenj

Državni statistiki smo bili zelo aktivni tudi pri prenosu znanj in izkušenj drugim statističnim uradom. SURS je skupaj s statističnim uradom Italije uspešno izvedel evropski projekt tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, katerega cilj je bila **krepitev zmogljivosti statističnega sistema Severne Makedonije**. Sodelovali smo pri izvedbi različnih projektov na področju statistike v okviru Instrumenta predpristopne pomoči EU-ja (IPA), ki prispeva k modernizaciji nacionalnih statističnih sistemov Albanije, BiH, Kosova, Severne Makedonije, Črne gore, Srbije in Turčije s ciljem okrepiti statistične sisteme navedenih držav z vidika izpolnjevanja zahtev EU-ja na področju statistike. V okviru večdržavnih programov IPA-ja za področje statistike smo izvedli več študijskih obiskov predstavnikov statističnih uradov Severne Makedonije in Črne gore, in sicer s področja kratkoročnih poslovnih statistik, okoljskih računov, statistike mednarodne trgovine, statistike gradbeništva, statistike delovne sile, vzorčenja, upravljanja kakovosti, komunikacije in diseminacije, ter študijski

⁶³ www.tehdas.eu

⁶⁴ https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/european-health-data-space_en

obisk predstavnikov statističnega urada Turčije s področja kratkoročnih poslovnih statistik. Izvedli smo tudi misijo predstavnika SURS-a v Skopju za področje **popisa prebivalstva v Severni Makedoniji**, ter virtualne študijske obiske za predstavnike statističnega urada Severne Makedonije in statističnega urada BiH-a s področij statistike zunanje trgovine, okoljskih računov in statistike kmetijstva.

V okviru programa **dvostranske tehnične pomoči Slovenije Črni gori** je SURS izvedel več projektov, in sicer s področja statistike dela, sezonske prilagoditve in gozdnih računov. Predstavniki BS-a pa so kolegom iz Narodne banke Črne gore nudili tehnično pomoč na področju razvoja denarnih in finančnih statistik.

SURS je organiziral tudi večmesečno usposabljanje dveh predstavnikov Statističnega urada BiH in **predstavnice Statističnega urada Srbije** na področju popisa prebivalstva.

V letu 2020 je bil podpisan tudi štiriletni evropski projekt STACE (Statistical methods and tools for time series, seasonal adjustment and statistical disclosure control), v katerem aktivno sodeluje SURS tako na področju **statistične zaščite podatkov** kot tudi na področju **analize časovnih vrst**. Cilj projekta je zagotavljanje tako metodološke kot tudi tehnične pomoči pri uvajanju standardiziranih rešitev v državah članicah.

V septembru 2021 smo izvedli virtualni študijski obisk v okviru projekta STEP (Statistics Through Eastern Partnership) v sodelovanju z Eurostatom in Expertise France. Virtualnega obiska se je udeležilo več kot 50 predstavnikov statističnih uradov iz Armenije, Azerbajdžana, Belorusije, Gruzije, Moldavije in Ukrajine, s katerimi smo si izmenjavali mnenja na temo modernizacije komunikacijskih in diseminacijskih strategij.

Izvedli smo tudi virtualni **študijski obisk** s področja statistike demografije podjetij ter sodelovali pri izvedbi virtualne delavnice o poslovnih statistikah med pandemijo covid-19 za predstavnike statističnih uradov držav vzhodnega partnerstva. V okviru **obiska države** na področju paritet kupne moči pa smo gostili predstavnike finskega statističnega urada, ki so prišli v vlogi koordinatorjev za raziskovanja za proizvode in storitve končne potrošnje gospodinjstev.

Predstavniki statističnega oddelka BS-a pa so tudi izmenjevali izkušnje s svojimi kolegi v centralnih bankah srednjeevropskega prostora.

SURS je organiziral **neformalno srečanje** s predstavniki statističnih uradov Avstrije, Portugalske, Španije in Francije, na katerem smo si države izmenjale in poenotile svoja stališča do Predloga uredbe EP-ja in Sveta o zbiranju in souporabi podatkov v zvezi s storitvami kratkoročnega najema nastanitve ter spremembe uredbe (EU) 2018/1724.

Leto 2021 v znamenju slovenskega predsedovanja Svetu EU-ja

Na področju mednarodnega sodelovanja in evropskih zadev je bilo leto 2021, poleg rednih aktivnosti v mednarodnem okolju in evropskem statističnem sistemu, predvsem v znamenju **predsedovanja Slovenije Svetu EU-ja** na področju statistike. Izdelali smo spletno stran Predsedovanje Slovenije Svetu EU – Delovna skupina za statistiko: <https://www.stat.si/eu2021/sl>. Stran je delovala med slovenskim predsedovanjem, na njej pa so bile objavljene novice in informacije o programu, srečanjih, zakonodaji in ekipi slovenskega predsedstva na področju statistike.

Slovensko predsedstvo je zelo uspešno zaključilo delo pri vseh **treh zakonodajnih predlogih** s področja statistike, ki so bili v postopku sprejemanja pri Svetu EU-ja:

- sprejeta je bila sprememba Uredbe (EU) 2018/1091 glede prispevka EU-ja za integrirano statistiko na ravni kmetij (**IFS**) v okviru finančnega okvira 2021–2027,
- dosežen je bil politični dogovor z Evropskim Parlamentom o končnem besedilu Uredbe EP-ja in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 138/2004 v zvezi z regionalnimi ekonomskimi računi za kmetijstvo (**REAA**),
- sprejet je bil mandat za pogajanja z Evropskim parlamentom o predlogu Uredbe o statistiki kmetijskih vložkov in proizvodnje (**SAIO**).

Med predsedovanjem Svetu EU-ja na področju statistike je Slovenija v sodelovanju s partnericama v predsedniškem triu – Nemčijo in Portugalsko – ter Eurostatom organizirala tudi **sestane generalnih direktorjev** Evropskega statističnega sistema (ESS) z naslovom **Pravočasnost je pomembna: Načini, kako ostati v ospredju** (Timeliness Matters: Ways to Stay Ahead). Dogodek je potekal 18. in 19. novembra 2021 v Ljubljani v hibridni obliki. Udeleženci sestanka so obravnavali izzive, metode in dejavnosti za izboljšanje pravočasnosti kot pomembnega elementa kakovosti statističnih informacij za boljše odzivanje na potrebe uporabnikov. Sestanek je vodil generalni direktor SURS-a, potekal pa je v treh sekcijah. Več na <https://www.stat.si/eu2021/sl>.

15. decembra 2021 pa je potekal dogodek ob 30. obletnici statističnega urada **EFTA** (EFTA Conference on **Data Stewardship** – Chances and Challenges). Generalni direktor SURS-a je imel v imenu tria predsedstva v uvodnem delu dogodka predstavitev z naslovom *Designing data governance that preserves the core values of official statistics in the forthcoming era*. Vsebina predstavitve in razprava, ki se je razvila neposredno po predstavitvi, sta bili med udeleženci odlično sprejeti, saj sta podali izhodiščne temelje za nadaljnje prispevke na dogodku.

Sodelovanje z znanstvenoraziskovalnim okoljem

V skrbi za razvoj kompetentnih kadrov je SURS sodeloval z različnimi visokošolskimi ustanovami. Skozi celotno obdobje so strokovnjaki SURS-a predstavljali študentom različnih fakultet (Fakultete za družbene vede, Filozofske fakultete, Ekonomske fakultete...) različne statistične vsebine: statistični proces, modeliranje, statistična raziskovanja, evropsko statistično sodelovanje ter izdelke in storitve, ki jih nudi SURS. Na ta način študenti spoznavajo delo SURS in državno statistiko.

SURS omogoča raziskovalcem dostop do podatkov za raziskovalni namen, in sicer do vseh podatkov, ki jih zbere v statističnih raziskovanjih, načrtovanih v vsakokratnem letnem programu statističnih raziskovanj. Na spletni strani SURS-a je posodobljen seznam objav raziskovalcev, ki so nastale v okviru pogodb za dostop do podatkov na SURS-u⁶⁵. V letu 2022 smo pod okriljem SURS in v sodelovanju z raziskovalci izvedli prvi »Statistični dan z raziskovalci«, ki se ga je udeležilo okoli 130 obiskovalcev iz Slovenije. Na dogodku so bile predstavljene izvirne raziskovalne objave, pri analizi katerih so bili uporabljeni tudi podatki SURS.

---

⁶⁵ [Izbrani primeri raziskovalnih analiz na mikropodatkih državne statistike](#)

Tudi NIJZ aktivno sodeluje z znanstvenoraziskovalnim okoljem na področju **statistične obdelave** podatkov in na javnozdravstvenem področju. Plodno sodelovanje dokazujejo številni ciljni in temeljni **raziskovalni projekti**, ki jih NIJZ vodi, ali v njih sodeluje kot partner. Zdravstvene informacije in statistika so zagotovo pomemben del vseh javnozdravstvenih projektov: Vpliv dogodkov na trgu dela na zdravje, Analiza kazalnikov ustnega zdravja, Odkrijmo sladkorno (ugotavljanje deleža neodkrite sladkorne bolezni med splošno populacijo), Izkušnje pacientov z zdravstveno obravnavo .... Pri tem sodeluje z različnimi partnerji: z Medicinsko fakulteto, Fakulteto za družbene vede in Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani, s Fakulteto za management Univerze na Primorskem ter tudi s posamičnimi inštituti ter terciarnimi bolnišnicami.

Državni statistiki dobro sodelujemo

Partnerji v sistemu državne statistike – SURS, BS in NIJZ – že vrsto let uspešno sodelujemo in negujemo dobre odnose. Redno se sestajamo in usklajujemo tako pri zakonodaji kot tudi pri metodologiji, kakovosti, publiciranju in zastopanju stališč v mednarodnem okolju ter glede priprave strateških dokumentov, kot sta Srednjeročni in Letni program statističnih raziskovanj. Redno smo se sestajali tako na strokovni kot tudi na vodstveni ravni. Pogovarjali smo se o opravljenih dosežkih in se dogovarjali o prihodnjem delu.

Zakonodaja

V letu 2018 sprejeta statistična zakonodaja

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1799 (Uradni list Evropske unije L 296) o vzpostavitvi začasnega neposrednega statističnega ukrepa za izkazovanje izbranih vsebin popisa prebivalstva in stanovanj iz leta 2021, geokodiranih na mreži z velikostjo celic 1 km² (CELEX: 32018R1799).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/174 z dne 2. februarja 2018 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) glede seznama ciljnih sekundarnih spremenljivk o medgeneracijskem prenosu prikrajšanosti, sestavi gospodinjstva in razvoju dohodka za leto 2019 (CELEX: 32018R0174).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1709 z dne 13. novembra 2018 o določitvi tehničnih parametrov priložnostnega modula za leto 2020 o nezgodah pri delu in drugih z delom povezanih zdravstvenih težavah v zvezi z vzorčno raziskavo delovne sile v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 577/98 (CELEX: 32018R1709).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/255 z dne 19. februarja 2018 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede statističnih podatkov na podlagi evropske ankete o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) (CELEX: A32018R0255).

DELEGIRANI SKLEP KOMISIJE (EU) 2018/1007 z dne 25. aprila 2018 o dopolnitvi Direktive 2009/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede seznama pristanišč ter o razveljavitvi Odločbe Komisije 2008/861/ES (CELEX: 32018D1007).

UREDBA (EU) 2018/1091 Evropskega Parlamenta In Sveta z dne 18. julija 2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 (CELEX: 32018R1091).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1874 z dne 29. novembra 2018 o podatkih, ki jih je treba predložiti za leto 2020 na podlagi Uredbe (EU) 2018/1091 Evropskega parlamenta in Sveta o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 glede seznama spremenljivk in njihovega opisa (CELEX: 32018R1874).

DELEGIRANI AKT k EU uredbi o ekonomskih računih za kmetijstvo z dne 3. december 2018 (CELEX: 32004R138).

ESS DOGOVOR na področju statistike cen in zakupnin kmetijskih zemljišč, ki je stopil v veljavo januarja 2019.

UREDBA (EU) 2018/1091 Evropskega parlamenta in Sveta o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 (CELEX: 32018R1091).

UREDBA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2018/231 z dne 26. januarja 2018 o zahtevah za statistično poročanje za pokojninske sklade (ECB/2018/2) (CELEX: 32018R0231).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/255 z dne 19. februarja 2018 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede statističnih podatkov na podlagi evropske ankete o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) (CELEX: 32018R0255).

V letu 2019 sprejeta zakonodaja

UREDBA (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. oktobra 2019 o ustanovitvi skupnega okvira za evropsko statistiko v zvezi z osebami in gospodinjstvi na podlagi podatkov na individualni ravni, zbranih z vzorci, spremembi uredb (ES) št. 808/2004, (ES) št. 452/2008 in (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES) št. 577/98 (CELEX: 32019R1700).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2180 z dne 16. decembra 2019 o podrobni ureditvi in vsebini poročil o kakovosti v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32019R2180).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2181 z dne 16. decembra 2019 o določitvi tehničnih značilnosti v zvezi s postavkami, skupnimi več podatkovnim nizom, v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32019R2181).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2240 z dne 16. decembra 2019 o določitvi tehničnih postavk podatkovnega niza, tehničnih formatov za posredovanje informacij ter določitvi podrobne ureditve in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju delovne sile v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32019R2240).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2241 z dne 16. decembra 2019 o opisu spremenljivk in dolžine, zahtev glede kakovosti in ravni podrobnosti časovnih vrst za posredovanje podatkov o mesečni brezposelnosti v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32019R2241).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2242 z dne 16. decembra 2019 o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov, tehničnih formatov ter podrobne ureditve in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju dohodka in življenjskih pogojev v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32019R2242).

UREDBA (EU) 2019/2152 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32019R2152).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/1681 z dne 1. 8. 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 692/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski statistiki turizma, kar zadeva roke za pošiljanje in prilagoditev prilog I in II (CELEX: 32019R1681).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/1910 z dne 7. novembra 2019 o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 808/2004 o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z informacijsko družbo za referenčno leto 2020 (CELEX: 32019R1910).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/2146 z dne 26. novembra 2019 o spremembi Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki energetike glede izvedbe posodobitev letnih, mesečnih in kratkoročnih mesečnih statistik energetike (CELEX: 32019R2146).

V letu 2020 sprejeta zakonodaja

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1197 z dne 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32020R1197).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1470 z dne 12. oktobra 2020 o nomenklaturi držav in ozemelj za evropsko statistiko o mednarodni trgovini z blagom in o geografski razčlenitvi za druge poslovne statistike (CELEX: 32020R1470).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE 2020/256 z dne 16. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo večletnega tekočega načrtovanja (CELEX: 32020R0256).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/257 z dne 16. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naslova spremenljivk za področje delovne sile (CELEX: 32020R0257).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1030 z dne 15. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za temo „uporaba IKT in e-trgovanje“ za referenčno leto 2021 v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32020R1030).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1013 z dne 20. julija 2020 o določitvi tehničnih postavk podatkovnega niza, tehničnih formatov za posredovanje informacij ter podrobnih ureditev in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčnega raziskovanja na področju uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije za referenčno leto 2021 v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32020R1013).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1569 z dne 23. julija 2020 o spremembi Priloge I k Uredbi (EU) št. 692/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o razvrščanju držav prebivališča gostov v nastanitvenih gostinskih obratih v okviru izstopa Združenega kraljestva iz Unije (CELEX: 32020R1569).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1197 z dne 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32020R1197).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/1470 z dne 12. oktobra 2020 o nomenklaturi držav in ozemelj za evropsko statistiko o mednarodni trgovini z blagom in o geografski razčlenitvi za druge poslovne statistike (CELEX: 32020R1470).

UREDBA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2020/2011 z dne 1. decembra 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1409/2013 o statistiki plačil (ECB/2013/43) (ECB/2020/59) (CELEX: 32020R2011).

V letu 2020 je bil večkrat posodobljen Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, in sicer: 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE in 203/20 – ZIUPOP DVE.

V letu 2021 sprejeta zakonodaja

UREDBA (EU) 2021/2269 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 15. decembra 2021 o spremembi Uredbe (EU) 2018/1091 v zvezi s prispevkom Unije za integrirano statistiko na ravni kmetij v skladu z Uredbo Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (CELEX: 32021R2269).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2010 z dne 17. novembra 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1185/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih o pesticidih v zvezi s seznamom aktivnih snovi (CELEX: 32021R2010).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2286 z dne 16. decembra 2021 o podatkih, ki jih je treba predložiti za referenčno leto 2023 na podlagi Uredbe (EU) 2018/1091 Evropskega parlamenta in Sveta o integrirani statistiki na ravni kmetij glede seznama spremenljivk in njihovega opisa ter o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 1200/2009 (CELEX: 32021R2286).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1225 z dne 27. julija 2021 o določitvi ureditev za izmenjavo podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1197 v zvezi z državo članico izvoza zunaj Unije in obveznostmi poročevalskih enot (CELEX: 32021R1225).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1947 z dne 10. novembra 2021 o opredelitvi geografskega ozemlja držav članic za namene Uredbe (EU) 2019/516 Evropskega parlamenta in Sveta o uskladitvi bruto nacionalnega dohodka po tržnih cenah (Uredba BND) ter razveljavitvi Odločbe Komisije 91/450/EGS, Euratom in Uredbe Komisije (ES) št. 109/2005 (CELEX: 32021R1947).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1948 z dne 10. novembra 2021 o postopku vračil DDV osebam, ki niso davčni zavezanci, in davčnim zavezancem za njihove oproščene dejavnosti za namene Uredbe (EU) 2019/516 Evropskega parlamenta in Sveta o uskladitvi bruto nacionalnega dohodka po tržnih cenah (Uredba BND) ter razveljavitvi Odločbe Komisije 1999/622/ES, Euratom in Uredbe Komisije (ES, Euratom) št. 116/2005 (CELEX: 32021R1948).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1949 z dne 10. novembra 2021 o načelih za ocenjevanje stanovanjskih storitev za namene Uredbe (EU) 2019/516 Evropskega parlamenta in Sveta o uskladitvi bruto nacionalnega dohodka po tržnih cenah (Uredba BND) ter razveljavitvi Odločbe Komisije 95/309/ES, Euratom in Uredbe Komisije (ES) št. 1722/2005 (CELEX: 32021R1949).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/125 z dne 19. novembra 2021 o spremembi prilog I do V k Uredbi (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih okoljsko-ekonomskih računih (CELEX: 32022R0125).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1704 z dne 14. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta z nadaljnjo določitvijo podrobnosti glede statističnih

informacij, ki jih morajo zagotoviti davčni in carinski organi, ter spremembi njenih prilog V in VI (CELEX: 32021R1704).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1190 z dne 15. julija 2021 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za temo »uporaba IKT in e-trgovanje« za referenčno leto 2022 v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32021R1190).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1179 z dne 16. julija 2021 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1051/2011 glede agregatnih tabel in datotek z mikropodatki za pošiljanje podatkov (CELEX: 32021R1179).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1225 z dne 27. julija 2021 o določitvi ureditev za izmenjavo podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1197 v zvezi z državo članico izvoza zunaj Unije in obveznostmi poročevalskih enot (CELEX: 32021R1225).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/859 z dne 4. februarja 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in nazivov spremenljivk za podatkovni niz na področju izobraževanja in usposabljanja (CELEX: 32021R0859).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/861 z dne 21. maja 2021 o določitvi tehničnih postavk podatkovnega niza in tehničnih formatov za posredovanje informacij o organizaciji vzorčnega raziskovanja na področju izobraževanja in usposabljanja v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32021R0861).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/29 z dne 28. oktobra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naslova spremenljivk na področju dohodka in življenjskih pogojev za trg dela in stanovanja, medgeneracijski prenos prednosti in prikrajšanosti, stanovanjske težave ter priložnostno temo za leto 2023 o energijski učinkovitosti gospodinjstev (CELEX: 32022R0029).

UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1901 z dne 29. oktobra 2021 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede statističnih podatkov o izdatkih in financiranju zdravstvenega varstva (CELEX: 32021R1901).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2052 z dne 24. novembra 2021 o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov vzorčnega raziskovanja na področju dohodka in življenjskih pogojev za trg dela in stanovanja, medgeneracijski prenos prednosti in prikrajšanosti, stanovanjske težave ter priložnostno temo za leto 2023 o energijski učinkovitosti gospodinjstev v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32021R2052).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1898 z dne 20. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naslovov spremenljivk za področje statistike uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za referenčno leto 2022 (CELEX: 32021R1898).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1223 z dne 27. julija 2021 o določitvi tehničnih postavk podatkovnega niza, tehničnih formatov za posredovanje informacij ter podrobnih ureditev in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčnega raziskovanja na področju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za referenčno leto 2022 v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta (CELEX: 32021R1223).

Popravek UREDBE EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2020/2011 z dne 1. decembra 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1409/2013 o statistiki plačil (ECB/2013/43) (ECB/2020/59) (CELEX: 32020R2011R(01)).

UREDBA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2021/379 z dne 22. januarja 2021 o postavkah bilance stanja kreditnih institucij in sektorja denarnih finančnih institucij (prenovitev) (ECB/2021/2) (CELEX: 32021R0379).

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2021/832 z dne 26. marca 2021 o zahtevah za poročanje o statistiki plačil (ECB/2021/13) (Uradni list EU 208/2021) (CELEX: 32021O0831).

SKLEP o poročanju podatkov statistike plačil (Uradni list RS št. 108/21) in Navodilo za izvajanje Sklepa o poročanju podatkov statistike plačil (Uradni list RS št. 153/21).

V letu 2021 večkrat posodobljen Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk in 206/21 – ZDUPŠOP).

Zakon o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21).

V letu 2022 sprejeta zakonodaja

UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/132 z dne 28. januarja 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki energetike glede izvedbe posodobitev letnih, mesečnih in kratkoročnih mesečnih statistik energetike.

UREDBA (EU) 2022/590 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 6. aprila 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 138/2004 glede regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/918 z dne 13. junija 2022 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za temo »globalne vrednostne verige« v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1092 z dne 30. junija 2022 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za vsebino »inovacije« v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1344 z dne 1. avgusta 2022 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za temo »uporaba IKT in e-trgovanje« za referenčno leto 2023 v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1399 z dne 1. avgusta 2022 o določitvi tehničnih postavk podatkovnega niza, tehničnih formatov za posredovanje informacij ter ureditev in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za referenčno leto 2023 v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2279 z dne 1. avgusta 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naslovov spremenljivk za področje statistike uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za referenčno leto 2023.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2447 z dne 30. septembra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naziva osemletnih spremenljivk na področju delovne sile za podrobne vsebine »mladi na trgu dela«, »izobrazba – podrobnosti, vključno s tem, ali je bilo izobraževanje prekinjeno ali opuščeno« ter »uskladitev poklicnega in družinskega življenja«.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/137 z dne 10. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/126 z dne 21. oktobra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naslova spremenljivk za področje potrošnje.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2094 z dne 28. oktobra 2022 o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov, tehničnih formatov za posredovanje informacij ter podrobne ureditve in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju potrošnje v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/167 z dne 3. novembra 2022 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2020/256 o vzpostavitvi večletnega tekočega načrtovanja.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/212 z dne 3. novembra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo števila in naziva spremenljivk za področje dostopa do storitev.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2294 z dne 23. novembra 2022 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede statističnih podatkov o ustanovah zdravstvenega varstva, človeških virih na področju zdravstvenega varstva in koriščenju zdravstvenega varstva.

UREDBA (EU) 2022/2379 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. novembra 2022 o statistiki kmetijskih vložkov in proizvodnje, spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 617/2008 ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1165/2008, (ES) št. 543/2009 in (ES) št. 1185/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 96/16/ES.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2312 z dne 25. novembra 2022 o osemletnih spremenljivkah na področju delovne sile za podrobne vsebine »mladi na trgu dela«, »izobrazba –

podrobnosti, vključno s tem, ali je bilo izobraževanje prekinjeno ali opuščeno« ter »uskladitev poklicnega in družinskega življenja« v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2498 z dne 9. decembra 2022 o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov vzorčnega raziskovanja na področju dohodka in življenjskih pogojev o dostopu do storitev v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2552 z dne 12. decembra 2022 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za podrobno temo statistike industrijske proizvodnje, ki določa razčlenitev klasifikacije industrijskih proizvodov, v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta ter o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1197 glede zajetja klasifikacije proizvodov.

UREDBA (EU) 2022/590 o spremembi Uredbe (EU) št. 138/2004 glede regionalnih ekonomskih računov za kmetijstvo.

Posodobljen Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva: UL RS 141/22 – ZNUNBZ.

UREDBA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2022/1917 z dne 29. septembra 2022 o postopkih za ugotavljanje kršitev v primerih neizpolnjevanja zahtev za statistično poročanje in razveljavitvi Sklepa ECB/2010/10 (ECB/2022/31).

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2022/67 z dne 6. januarja 2022 o spremembi Smernice (EU) 2021/830 o statistiki postavk bilance stanja in statistiki obrestnih mer denarnih finančnih institucij (ECB/2022/1).

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2022/747 z dne 5. maja 2022 o spremembi Smernice 2012/120/EU o zahtevah Evropske centralne banke za statistično poročanje na področju zunanje statistike (ECB/2011/23) (ECB/2022/23).

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2022/971 z dne 19. maja 2022 o centralizirani bazi vrednostnih papirjev in pripravi statistike izdaj vrednostnih papirjev ter razveljavitvi Smernice ECB/2012/21 in Smernice (EU) 2021/834 (ECB/2022/25).

Seznam kratic

AEA	Računi emisij v zrak
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
AKOS	Agencija za komunikacijska omrežja in storitve
AnaCredit	Analytical credit datasets
ANP	Aktivno in neaktivno prebivalstvo
APG	Anketa o porabi v gospodinjstvih
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BND	Bruto nacionalni dohodek
BDP	Bruto domači proizvod
BIS	Bank for International Settlements
BS	Banka Slovenije
CC	Klasifikacija
CDE	Izmenjava carinskih podatkov
CDH	Kariera doktoric in doktorjev znanosti
CENE-STOR/ČL	Cene storitev pri proizvajalcih
CMFB	Committee on Monetary, Financial and Balance of Payments Statistics
COICOP	Klasifikacija individualne potrošnje po namenu
CPA	Evropska klasifikacija proizvodov po dejavnosti
CRP	Centralni register prebivalstva
DAK	Delovno aktivno prebivalstvo
DDV	Davek na dodano vrednost
DRO	Državni računalniški oblak
ECB	Evropska centralna banka

EFS	Evropski statistični forum
EGR	Euro Group Register – Evropski register skupin podjetij
EHIS	European Health Interview Survey – Raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu
EKSTRASTAT	Statistika blagovne menjave z državami nečlanicami EU
EPPEA	Računi izdatkov za varstvo okolja
E-RES	Raba energije in energentov v storitvenih dejavnostih
ERK	Ekonomski računi za kmetijstvo
ESBR	Evropski sistem interoperabilnih poslovnih registrov
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
ESOP	Krovna evropska uredba za prebivalstvene statistike
ESP	Evropski statistični program
ESS	Evropski statistični sistem
ESSC	European Statistical System Committee
ESSPROS	European System of integrated Social Protection Statistics
e-STAT	e-poročanje za poslovne subjekte
ETL servis	Extract, Transform, and Load postopki za prevzem podatkov
EU	Evropska unija
EU-SILC	Življenjski pogoji
E-PE/L	Poraba energije, goriv in izbranih naftnih proizvodov v industriji
FATS	Foreign Affiliates Statistics
FDI	Foreign direct investment
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
GALI	Oviranost pri običajnih aktivnostih zaradi zdravstvenih težav
GBV	Osebna varnost v zasebnem okolju
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije

GRAD/M	Vrednost opravljenih gradbenih del
HBSC	Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju
HFCS	Finančna sredstva in poraba v gospodinjstvih
ICCS	Mednarodna klasifikacija kaznivih dejanj za statistične namene
ICŽP	Indeks cen življenjskih potrebščin
IJSVO	Informacijski sistem javnih služb varstva okolja
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
IND/L	Letna industrija
IND-PN/M	Industrijska proizvodnja in prihodki od prodaje
INOV	Inovacije
INTRASTAT	Statistika blagovne menjave med državami članicami Evropske unije
iREK	Individualni obrazec za obračun davčnega odtegljaja
IRSD	Inšpektorat Republike Slovenije za delo
IRSOP	Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
ISIC	Mednarodna standardna industrijska klasifikacija vseh gospodarskih dejavnosti Združenih narodov
IS-OSA	Informacijski sistem za podporo načrtovanja, upravljanja ter izvajanja zbiranja podatkov od oseb in gospodinjstev na SURS
ITE	Število intermodalnih enot
KAU	Enota enovrstne dejavnosti
KME-LES	Odkup lesa
KME-OPKP	Odkup in prodaja kmetijskih pridelkov
LPSR	Letni program statističnih raziskovanj
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDC	Izmenjava meta podatkov o izvozu blaga med državami članicami EU
MDE	Izmenjava mikropodatkov o izvozu blaga med državami članicami EU

MDS	Mednarodni denarni sklad
MIZŠT	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MP	Mnenje potrošnikov
MRVL	Matični register motornih vozil in listin
MZ	Ministrstvo za zdravje
NACE	Evropska klasifikacija gospodarskih dejavnosti
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
ODIN	Open data inventory
OECD	Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
OKI	Izdatki za varstvo okolja
OKI-S	Izdatki za varstvo okolja pri izvajalcih služb varstva okolja
KME-OPKP	Odkup in prodaja kmetijskih pridelkov
OSS	One stop shop
PEFA	Računi fizičnega pretoka energije
PIEO	Prenova izbora enot opazovanja
PKM	Paritete kupnih moči
POPSTAT	Projekcije prebivalstva
POSL-P/ČL	Četrtletno poslovanje podjetij
PT	Poslovne tendence
REK	Obračuni davčnega odtegljaja
REK-O	Obračun davčnega odtegljaja

RIAD	Register of Institutions and Affiliates Database
RNO	Register nastanitvenih obratov
RPC	Remote Procedure Call
RRD	Raziskovalno-razvojna dejavnost
SAIO	Statistična zakonodaja s področja kmetijskih statistik
SDMX	Statistical Data and Metadata eXchange
SDDS	Special Data Dissemination standard
SID	Statistični identifikator
SI-MENU	Anketa o pogostosti uživanja živil in prehranskih navadah med otroki in odraslimi
SIPA	Sistem izmenjave zbirk podatkov
SI-PANDA	Raziskava o vplivu pandemije na življenje
SISBON	Sistem izmenjave informacij o zadolženosti fizičnih oseb
SiStat	Podatkovni portal SURS
SKD	Standardna klasifikacija dejavnosti
SPSR	Srednjeročni program statističnih raziskovanj
SPRS	Statistični poslovni register Slovenije
SQL	Sistem za upravljanje relacijske baze podatkov
SRDAP	Statistični register delovno aktivnega prebivalstva
SSIS	SQL Server Integration Services
STAGE	Interaktivna kartografska aplikacija za prikazovanje statističnih podatkov o Sloveniji
STATMIK	Statistični metapodatki in kazalniki kakovosti
STO	Slovenska turistična organizacija
STS	Short term statistics
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ŠOL-DOTERC	Udeleženci predterciarnega izobraževanja in tisti, ki so izobraževanje na teh ravneh končali

ŠOL-FIN	Izdatki za formalno izobraževanje
ŠOL-KADRI	Kadri v formalnem izobraževanju
TRG/L	Letno raziskovanje o trgovini
TU-ČAP	Turistična potovanja domačega prebivalstva
TU-POTNIKI	Tuji potniki
TU-TURISTI	Tuji turisti
UNECE	Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo
ZaPiS	Dvig zdravstvene pismenosti v Sloveniji
ZAP/M	Plače zaposlenih pri pravnih osebah
ZAP-REGRES	Regres za letni dopust
ZAP-RSD	Struktura stroškov dela
ZAP-SDČ	Struktura delovnega časa
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije